

Pasen ⁱⁿ de stad

april
2017

Protestantse Gemeente Utrecht - www.pgu.nu - 24ste jaargang - Los nummer € 3.00

OPSTANDINGSFEEST

Intens verlangen

En Hij zei tegen hen: Ik heb er vurig naar verlangd dit Pascha met u te eten, voordat Ik ga lijden (Lukas 22 vers 15)

Ds Wim Vermeulen

Augustinus wist het al: het verlangen is het centrum van het mens-zijn. Verlangens vormen door-gaans een sterkere drive voor ons dan onze wil. En met wilskracht je verlangens temperen of sturen is een pittige, zo niet onmogelijke opgave.

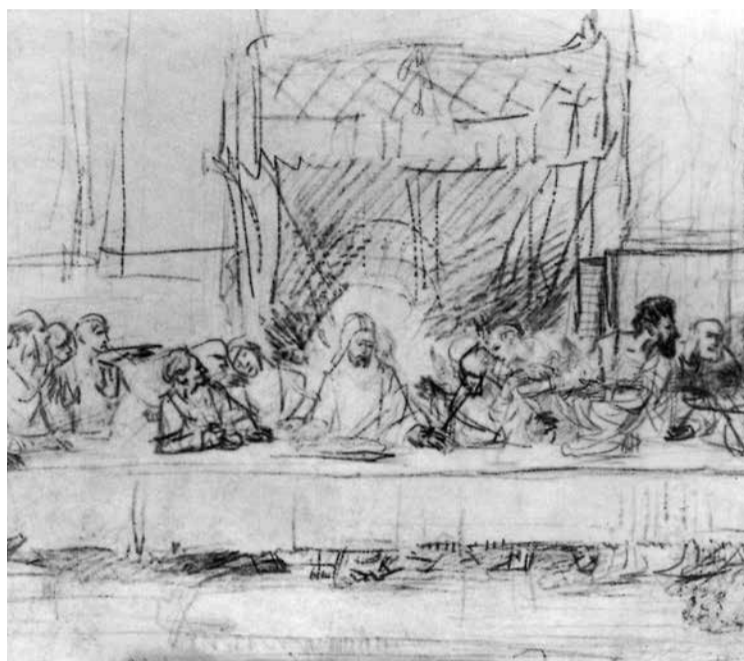
Moderne reclamemakers weten dat ook. Zij doen dan ook hun best om de hele week door, dag in dag uit onze verlangens te prikkelen. Vaak zonder dat we het doorhebben wordt het gevoel bij je aangewakkerd dat je zonder precies die auto eigenlijk niet compleet bent. Dat je zonder deze koffie geen goede dag zult hebben. En dat je zolang je deze reis nog niet gemaakt hebt, eigenlijk niet echt gelukkig kunt zijn. En wij? Wij geloven dat. Wij zijn het volstrekt normaal gaan vinden dat we nu eenmaal mensen zijn met behoeften en verlangens die, het liefst zo snel mogelijk, bevredigd moeten worden. Een heleboel dingen bevinden zich hooguit een paar muisklikken bij ons vandaan.

Paasmaaltijd

Die houding kan ook zomaar bepalend worden in ons geloofsleven. Het gaat in de kerk toch om mijn verlangens naar liefde en geborgenheid, naar bevestiging en vergeving? Naar... nu ja, vul maar in. Dat is nog maar de vraag. In Lukas 22 worden we geconfronteerd met het verlangen van een Ander. Van niemand minder dan de Zoon van God. Ik heb er zeer naar verlangd om de paasmaaltijd met jullie te eten voor

dat ik ga lijden. Dit is een woord van Jezus dat we niet zomaar over het hoofd moeten zien. Het is de enige keer in het evangelie dat Jezus überhaupt iets verlangt. Dus als Hij hier, in Lukas 22, ineens wel iets verlangt, dan is dat wel iets bijzonders. Waarom? Om te beginnen: het is een verlangen naar de paasmaaltijd. Een verlangen dus, naar het grootste feest dat Jezus en zijn leerlingen kenden. Het feest waarin God geëerd en geprezen werd als degene die

ken dat God zo anders is dan wij meestal denken. En daar is Hij nog steeds mee bezig. Daarvoor brengt Hij ons week in week uit in de kerk. Om het je te vertellen. Dat Hij niets liever wil dan dat je ontdekt hoe God werkelijk is. En dat Hij een *intens verlangen* heeft om de paasmaaltijd met je te vieren. Om je dicht bij Hem te hebben. Om vriendschap met je te sluiten. Want dat is toch wat een maaltijd wil zeggen: vriendschap, verbondenheid, vreugde!

* Met Jezus aan het paasmaal (ets Rembrandt).

verlost en bevrijdt. De paasmaaltijd herinnert je dus aan wie God is.

Hart van God

En daarmee zitten we meteen midden in Jezus' grootste passie: het hart van God zichtbaar maken. Ik heb aan de mensen Uw Naam bekend gemaakt, Vader, zegt Hij in Johannes 17. Zo is Jezus op aarde bezig geweest. Zo heeft Hij ons laten ontdek-

Nog één ding voegt Jezus eraan toe: voordat Ik ga lijden. Dat geeft aan deze woorden een nog veel grotere diepte. Degene die ons voor de maaltijd uitnodigt, is dus degene die gaat lijden. Onze God houdt werkelijk niets voor ons achter. Zijn intense verlangen om met jou en mij aan tafel te zitten, vriendschap te hebben, gaat zover dat Hij zijn leven voor je op het spel zet. Onze verlangens richten

MEDITATIEF MOMENT

zich toch altijd op de één of andere manier op onszelf. Het verlangen van Christus is een verlangen dat helemaal niet meer aan zichzelf denkt. Dat zichzelf vergeet. En daardoor is zelfs lijden voor Hem niet teveel gevraagd.

'Bij Mij aan tafel'

Dit is de God met wie wij te maken krijgen als we in de kerk komen. Niet met een vage, afstandelijke God zonder gezicht. We hebben te maken met de Christus, die zijn leven voor je gegeven heeft en tegen je zegt: weet je dan niet, hoe Ik er *intens* naar verlang, om jou bij Mij aan tafel te hebben? In de kerk leren wij dat onze verlangens niet maatgevend zijn. Sterker nog, dat onze verlangens ons vaak gevangen houden. Begerig maken. Blind, egoïstisch en onvrij. Die verlangens bestrijden heeft vaak hooguit een tijdelijk effect. De enige echte uitweg is dat je bedenkt dat er behalve wij met onze verlangens ook nog een Ander is. Melancton (wat minder bekende Reformator, vriend van Luther) zei het zo: "Het enige verlangen dat een menselijk verlangen kan overwinnen is een nog sterker verlangen." Zo'n verlangen is er. Het is afkomstig van een Ander met een *intens* verlangen. Een verlangen dat ons bevrijdt uit de gevangenis van onze eigen verlangens en die ons elke keer weer richt op God en op zijn rijk. Het rijk waarvan de Koning Christus zelf is, die zijn leven voor je gegeven heeft.

Pasen driedimensionaal

Ik wil in Opstanding blijven geloven zolang ik weet heb van een vrouw die hoewel ze door de arts was opgegeven toch elke dag met lak haar nagels in het roze stak –

ik wil in Opstanding blijven geloven zolang ik weet heb van een man die hoewel zijn vrouw al jarenlang was opgenomen verwarde en verweesde blik toch dagelijks zijn weg naar haar nam en een glimlach bracht op haar geliefd gezicht

Oeke Kruythof

Lenteweelde

In alle weelde heeft de lente zich voltooid het groendoorlichte blad uitbundig meervoud van miljarden is tot de kleinste vezel toe volmaakt gedacht

ik sta vandaag onder die ene boom de lindeboom en tracht die ene boom tenminste in een rond getal te vatten maar ach bij de eerste tak ben ik de tel al kwijt ik lever het bewijs: de lente is nooit in de ratio te vangen –

Oeke Kruythof

Pasen

In eenzaamheid en in grote angst bad Jezus tot zijn Vader, help mij! Geef mij de kracht deze weg te gaan! Zijn leerlingen slapen, waren in grote verwarring toen zij wakker werden. ...Zij Kenden Hem niet... Een engel daalde uit de hemel gaf Jezus kracht z'n weg te gaan. Zo geschiedde Zijn dood aan het Kruis wiste onze zonden, gaf ons een nieuw begin. Wij sloten Hem in ons hart. Zijn liefde, vergeving en troost dragen ons tot de dag van vandaag.

Fredy Schild

Het Kaddisj van Leonard Cohen

Piet Warners

De Canadese liedschrijver en -zanger Leonard Cohen (overleden op 7 november, 82 jaar oud) was kleinzoon van een rabbijn en heeft nooit zijn Jood-zijn verloochend. Hij heeft zich verdiept in het boeddhisme en in de figuur van Jezus. Maar zijn Joodse wortels bleven belangrijk voor hem.

Zijn laatste CD (eind oktober verschenen) heeft als titelsong: 'You want it darker' (U wilt het donkerder). Zoals veel teksten van hem niet gemakkelijk te begrijpen. Dit lied is een gebed. Een gesprek met de Eeuwige die ook met de duisternis te maken heeft (Jesaja 45: 7).

Vlam

Bedoelt Cohen met dat donkerder de duisternis van de naderende dood? Het uitgaan van de levensvlam? Het begin lijkt te zeggen: "Als U (Eeuwige) de handelaar (in religie?) bent, dan doe ik niet mee. Als U de genezer bent (heb ik U nodig), ik ben gebroken en verlamd. Als aan U de glorie

is, dan rest mij de schande. U wilt het donkerder, wij doven de vlam." Dan volgen de woorden: "Grootgemaakt en geheiligd zij Uw heilige Naam": de eerste regel van het Kaddisj! Een Joods gebed dat dagelijks gebeden wordt. Het dient ook als gebed voor een overledene.

Verheerlijking

Opperrabbijn van Israël Lau schrijft ('Practical Judaism' pagina's 54, 56): "Onze wijzen leggen grote nadruk op het zeggen van het Kaddisj waarin de gelovige zijn geloofsvisie uitdrukt door Gods Naam te verheerlijken en het geloof in Hem wereldwijd

* Leonard Cohen verloochende nooit zijn Jood-zijn.

openbaar te maken...

Bij zijn overlijden laat een Jood een leegte achter in de rijen van hen, die God met deze woorden loven en zijn woord in acht nemen. Als een zoon of andere verwant van de overledene het Kaddisj reciteert voor diens ziel, geeft hij daarmee aan dat de rol die de overledene speelde bij de verbreiding van Gods wil, overgenomen wordt door hen die nog in leven zijn. In het Kaddisj is geen enkele toespeeling op de overledene, maar het is een bekrachtiging door de levende van het "Grootgemaakt en geheiligd zij Uw heilige Naam".

In deze traditie stond Cohen. Het refrein van het lied: 'Hinneni, hinneni, I'm ready, my Lord' Hinneni: hier ben ik - ik ben er klaar voor, mijn Heer. Een bijzonder slot, een bijzonder getuigenis. Zegt deze Cohen (= priester): het geloof in deze Ene - zet het voort, hoe donker het ook wordt? Het wordt Pasen - uittocht uit het land van de duisternis, het land van de dood.

Kruisweg lopen in de binnenstad

Net als vorig jaar wordt op Goede Vrijdag in de binnenstad de kruisweg gelopen. In de tocht wordt samengewerkt door de rooms-katholieke parochie, het Citypastoraat Domkerk en de oud-katholieke parochie. De voettocht start om 15.00 uur in het Stiltecentrum in Hoog-Catharijne, Godebaldkwartier 74 en gaat langs plaatsen in de binnenstad waar zorg is voor lijdende mensen; waar barmhartigheid wordt bewezen.

Sinds de Reformatie is in de noordelijke streken de kruisweg als instrument voor meditatie buiten een kerkgebouw niet meer gebruikelijk. Wel heeft de kruisweg in de katholieke kerk op de middag van Goede Vrijdag een belangrijke plaats.

Op het programma van de kruiswegloop staan, onder voorbehoud, eeuwenoude en hedendaagse plaatsen: het Bartholomeüs Gasthuis en restaurant Syr. Behalve een presentatie van verschillende instellingen klinken onderweg bijbelteksten en gebeden die betrekking hebben op barmhartigheid, in verbinding met woorden van Jezus Christus over hetzelfde thema. De rondgang zal rond 17.00 uur eindigen met een korte gebedsdienst in de Domkerk.

In verband met de bestelling van koffie en thee in de Domkerk is aanmelding gewenst (vóór 10 april) bij het centraal secretariaat van de Ludgerusparochie, telefoon 244 1319 of via de mail: secretariaat@sint-ludgerus.nl.

Poolse kerkdienst

Op 9 april wordt de maandelijke Poolse dienst in de lutherse kerk aan de Hamburgerstraat 9 gehouden. Deze dienst begint om 14.00 uur en vindt volledig in het Pools plaats. De voorganger is ds Karol Dlugosz. Iedereen is van harte welkom.

Lente

Nog naduizelend van de winterkou voel ik de warme stralen van de vroege lentezon.

Ik weeg mijn plannen, kies voor een wandeling langs de oevers van de Kromme Rijn.

Ik zie hoe de zon duizenden gouden vlekjes klatert op het stille water. Jonge eendjes trekken speelse kringen, gaan snaterend achter moeder aan.

De gele lissen nog in de knop verlangen zich te openen in de warme zon. Nog even verder dromen. de lente is nog jong.

Fredy Schild

Seder-viering op Witte Donderdag in de Tuindorpkerk

Bas van den Berg

Op Witte donderdag, dit jaar op 13 april, wordt zoals ieder jaar de Seder gevierd in de Tuindorpkerk.

In 1980 is door de toenmalige predikant, ds H.J. Huyser een liturgie ontwikkeld op basis van het grondstramen van de Seder in de joodse traditie, getransponeerd in een vorm voor een christelijke gemeenschap. Hij wilde daarmee recht doen aan de levende en rijke joodse traditie én aan de joodse leef- en belevingswereld van Jezus en aan de eerste generatie leerlingen. Hij wilde ook laten zien en ervaren dat het vieren van Pasen onlosmakelijk is verbonden met de viering van de gedachtenis van de Uittocht uit Egypte.

Haggada

In 2006 is de Haggada, de vertelling, vernieuwd qua tekst, muziek en illustraties verschenen. Hieronder krijgt u een indruk van de vernieuwde Haggada, die te bestellen is.

Haggada (verhaal, vertelling)

Voor de Seder-maaltijd. De viering van Witte Donderdagavond in de Tuindorpkerk.

Het verhaal van onderdrukking naar bevrijding

De Joodse Seder is eigenlijk het verhaal van Pèsach, het verhaal dat gaat over de weg van onderdrukking naar bevrijding. Iedere generatie verbindt zich opnieuw met dit bevrijdingsverhaal, juist om in de eigen tijd alerter te kunnen inspelen op tekenen van bevrijding uit verslaving. Omdat het verhaal van de Exodus van alle tijden is, en relevant voor die alle volkeren, is het verhaal van verlangen naar vrede doorverteld en aangevuld, generatie na generatie. Zo is in de loop der eeuwen een prachtig geïllustreerde Vertelling ontstaan, de *Haggada*: een mooi geheel van verhalen, uitspraken, liederen en rituele handelingen uit verschillende tijden. Dit geschrift is voor veel Joden wereldwijd, religieus en niet-religieus, een houvast en een baken van licht in tijden van crisis, oorlog en geweld.

De vroeg-christelijke context

Jezus stond als joodse leraar helemaal in deze weg van de messiaanse hoop, en heeft tot in zijn dood vastgehouden aan het visioen van de uiteindelijke opstanding van mens en wereld.

In de Tuindorpkerk oefenen we ons al 36 jaar in deze beweging van onderdrukking naar bevrijding, en zo leven en bewegen we met de joodse gemeenschap mee. En dat in alle bescheidenheid, omdat de kerk t.a.v. de joodse

gemeenschap een heel beladen geschiedenis met zich mee torst, die nog lang niet is verwerkt.

De viering vindt op Witte Donderdag plaats, omdat in de christelijke traditie dat de avond is waarop Jezus het joodse Pèsach heeft gevierd. In de tradities is deze avond verbonden geraakt met de symboolhandeling van de voetwassing, waarbij Jezus zich een dienaar van zijn leerlingen betoonde, en zo liet zien hoe hij zijn liefde voor God tot uitdrukking bracht in zijn toewijding aan mensen. Daarmee wordt deze viering geplaatst in de Stille Week waarin de christelijke gemeente de gang herdenkt die Jezus ging in zijn verbondenheid met zijn Abba, zijn God. Zo stond zijn leven, ook door zijn sterven volledig in dienst van zijn liefde voor God, mens en wereld. En zo wil hij ons voorgaan, wij die nu in onze tijd geroepen zijn om onze gang van onderdrukking naar bevrijding te maken, Jezus achterna.

De liturgie

Bij de viering wordt een boekje gebruikt, een zogenaamde Haggada (= Vertelling) waarin alle uitspraken, teksten, liederen en symbolen staan vermeld die tijdens de viering een rol spelen. Deze 'liturgie' is dus voor de christelijke gemeenschap ontworpen door ds. Huyser. Dit jaar is de Haggada qua tekst en muziek enigszins vernieuwd. Zeker de illustraties in de nieuwe Haggada werken ondersteunend.

De Haggada van Pèsach oftewel het Verhaal van Pasen

De volgorde (seder) van de viering:

A. De voorseder:

Verwelcoming en inwijding van het feest

1. Het aansteken van de lichten
2. De eerste van de vier bekers
3. Het groene kruid van de lente
4. Het ongezuurde brood gebroken
5. De vier vragen
6. De vier kinderen
7. Het verhaal van de bevrijding
8. De tien plagen
9. De duiding van de pèsach-symbolen
10. Het verhaal van vandaag
11. De lofzang: De Hallelsalmen 113 en 114
12. De tweede van de vier bekers
13. De handwassing

B. De maaltijd: met matses, bitterkruid en charoset-moes

C. De na-seder:

1. De Pèsach - maaltijd van Jezus
2. De gedachtenis aan Jezus
3. De Hallelsalmen, vervolg: Ps 115, 116, 117 en 118.
4. De derde van de vier bekers
5. De open deur
6. De vierde beker
7. Psalm 126 dankpsalm na de maaltijd

Waarom hechten wij zo aan deze viering?

Wat is er zo bijzonder aan deze viering? Waarom maken sommigen dit al 37 jaar lang mee? Waarom trekt de viering zoveel kinderen en jongeren? Sterker nog: waarom verbindt een dergelijke viering generaties met elkaar? Deelnemers vertellen: 'Het is een feestelijke viering voor jong en oud, voor bekenden en onbekenden die een beroep doet op alle zintuigen en op hun verbeeldingskracht. Kinderen vertellen ons zingend *waarom deze nacht zo verschilt van andere nachten*. De liederen tijdens de viering zijn speciaal. Ook de onderlinge verbondenheid wordt sterk beleefd door het samen eten, drinken, gedenken en vieren. De sfeer houdt het midden tussen serieus en vrolijk. Tijdens de Seder worden er verbanden gelegd tussen het Joodse paasfeest en het paasfeest in de christelijke traditie. Centraal in de Sederviering staat het verhaal van bevrijding zoals zich dat in de tijden van Mozes, van David, van Elia, van Ruth, van Jesaja, van Jezus, van Maria, en in onze tijd voltrekken wil. Mensen die deelnemen, van alle generaties, ervaren dat zij nu ook betrokken raken in de uittocht uit vormen van verslaving en zo zich vrij spelen voor vrij worden voor nieuwe vormen van samenleven en samen leren. Een aparte beleving, die ook doorwerkt in de leef- en belevingswereld van jongeren en ouderen. Ieder jaar komen er uit onze wijk, maar ook uit de stad en daarbuiten weer 150 kinderen, jongeren volwassenen en ouderen op af!

Auteur is voorganger in de Tuindorpkerk.

Kinderpalmpasen in de Domkerk

Liesbeth Bos

De zondag voor Pasen heet Palmpasen. Ben je tussen de 4 en 12 jaar en wil je Palmpasen vieren, kom dan naar de Domkerk op zondag 9 april. We eten samen krentenbrood en eieren en dominee Netty vertelt het verhaal over de intocht van Jezus in Jeruzalem op een ezel. Daarna mag je een Palmpasen stok versieren. Met de mooi versierde stokken lopen we samen met de Domcantorij en de grote mensen in een lange optocht door de Pandhof. Ondertussen zingen we het Palmpasen lied. Aan het begin

Zondag 9 april, van 9.00 tot 11.00 uur. Volwassenen kunnen de kerkdienst bijwonen. Einde van de dienst: 12.15 uur. Op-gave: uiterlijk 5 april via jongindedom@domkerk.nl. Vrije bijdrage. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Liesbeth Bos, jongindedom@domkerk.nl.

van de kerkdienst praat dominee Netty met de kinderen verder. Daarna kunnen de kinderen van 4 tot 12 jaar naar de Kinderkring, en de kinderen van 0 tot 4 jaar naar de crèche.

Stille Week en Pasen in de Domkerk

Bram Schriever

De Stille Week wordt ingezet met de dienst van Palmpasen, de zogenoemde Palm- en Passiezondag op 9 april. De dienst om 10.30 uur wordt vooraf gegaan door het ontbijt van de kinderen om 9.00 uur die dan ook hun eigen palmpasenstok maken.

De Veertigdagentijd loopt uit in de Stille week, een week van inkeer en reflectie. De verschillende vieringen in de Domkerk nodigen daartoe uit. Van zondagavond t/m woensdagavond is er om 19.00 uur een vesper en op maandag om 7.00 uur het ochtendgebed. Van maandag tot en met zaterdag om 12.30 uur is het middaggebed.

Drie dagen van Pasen

De drie dagen van Pasen beginnen met de dienst van Schrift en Tafel op Witte Donderdag om 20.30 uur, met daarin de ontbloting van de Tafel. Een indrukwekkend ritueel ieder jaar weer. Ook de dienst van Goede Vrijdag herbergt veel symboliek in zich. Ook deze dienst begint om 20.30 uur.

Op Stille Zaterdag 15 april is er om 8.30 uur een ochtendgebed bij het Heilig Graf in de Domkerk.

In het kader van de zaterdagmiddagmuziek kunt u op Stille zaterdag luisteren naar het Solistenensemble Cantores Martini onder leiding van Domcantor Remco de Graas die het 'Lagrima di San Pietro' (Boetetränen van Petrus) van Orlando di Lasso (1532-1594) ten gehore brengt.

Paaswake

Zaterdagavond om 20.30 uur is de Paaswake. In deze dienst wordt de overgang gemaakt van het duister naar het Licht. In de Paaswake horen we lezingen van doortocht en bevrijding.

De dienst start in het donker en nadat de paaskaars is ontstoken volgt de intocht met het Licht. Nadat de paaskaars is opgericht wordt de paasjubelzang aangeheven (het exsultet). Een aantal mensen zal belijdenis doen van hun geloof, en voor een ieder is er de gelegenheid om zijn/haar doop te vernieuwen.

Om 10.30 uur viert de gemeente dan het Hoogfeest van Pasen in een feestelijk dienst van Schrift en Tafel. Tijdens deze dienst is er ook kerk op schoot voor de kinderen van 0-6 jaar. In de diensten gaan voor: ds. Netty de Jong-Dorland. De Domcantorij staat onder leiding van Remco de Graas. Domorganist Jan Hage zit achter het orgel.

* Pasen in de Domkerk: veel symboliek...

Vespers in Zuidoost

Karin Blaauw

Op zondag 2 april om 17.00 uur is er een vesper in de Nicolaïkerk, waarin dr. Rijk Schipper voorgaat. Berry van Berkum is organist. De Vesperscantorij onder leiding van Ko Zwanenburg verleent medewerking. Thema is: Luister naar het lied. De lezing is Johannes 8: 1-11 over de overspelige vrouw.

De cantorij zingt: 'Call to remembrance, O Lord' van Richard Farrant (1525-1580), Psalm 43, het Magnificat (de lofzang van Maria) van componist Jeroen 't Hart en ten slotte het Abendlied van Zoltán Kodály (1882-1967).

Op zondag 9 april, het begin van de Stille Week; is in de Nicolaïkerk van maandag tot en met woensdag elke keer om 19.30 uur een gezamenlijke vesperviering met de Marcuskerk en de Wilhelminakerk. Voorganger is ds Hans Koops. Organist is Berry van Berkum en cantor is Ko Zwanenburg. Gezongen wordt dan onder meer: Psalm 24. De lezing is Filippenzen 2:5-11 over het thema de intocht. Tijdens de vesper klinken de passiekoralen: 'O Mensch beweijn dein Sünde grosz' uit de Matthäus

Passion van J.S.Bach (1685-1750) en: 'Herzliebster Jesu was hast du verbrochen' van Johannes Brahms (1833-1897).

De vespers in de Stille Week zijn verder: maandag 10 april met ds Dirk Neven en organist Ko Zwanenburg. Thema: Geloof en ongelof. Dinsdag 11 april is ds Marian van Giezen voorganger en Ko Zwanenburg organist. Woensdag 12 april is de voorganger ds Hans Koops. Organist is dan Berry van Berkum. Thema: Plaats voor iedereen.

Witte Donderdag 13 april, is ds Dirk Neven voorganger in de dienst van Schrift en Tafel. Ko Zwanenburg is organist en zangers van de Nicolaïcantorij verlenen medewerking. Op Goede Vrijdag 14 april, ook om 19.30 uur is ds Dirk Neven voorganger, de Nicolaïcantorij staat onder leiding van Ko Zwanenburg en organist is Berry van Berkum. Verder werken mee Paulien van der Werff, sopraan, Henk Kraaijeveld, bariton en Irene Kok, cello. Muziek is in die avonddienst de Marcuspassie, in de vertaling/bewerking van Renata Barnard, op muziek gezet door Berry van Berkum.

Over de vesper van zondag 16 april, eerste paasdag om 17.00 uur, staat een artikel op pagina 6.

Marcuspassie in Klaaskerk

Renata Barnard, oud-predikant van de Doopsgezinde Gemeente Utrecht, koos voor de passie het evangelie van Marcus, omdat dit het oudste evangelie is. Het is heel beknopt, vol actie en met tempo. Het gaat bij Marcus om een compacte weergave van de essenties, geen uitwijden, to-the-point en recht op het doel af, met de deur in huis vallend. Berry van Berkum maakte de muziek bij deze Marcuspassie. De muziek is vanuit diezelfde beknoptheid gedacht. De begeleiding is vaak een enkele toon, die enkel een spanningsveld oproept of voor oriëntatie zorgt. De cello bespiegelt of geeft commentaar. Klarheid is een kernwoord, waarbij de rijke akoestiek van de Nicolaïkerk aanvult en kleur geeft aan tekst en muziek. Een uitvoering door vocalisten, instrumentalisten en alle aanwezigen.

* Renata Barnard.

Voorganger is ds Dirk Neven, organist Berry van Berkum, solisten zijn Paulien van der Werff, sopraan; Henk Kraaijeveld, bariton en Irene Kok, cello. De Nicolaïcantorij staat onder leiding van Ko Zwanenburg,

Muziek op zaterdag in de Domkerk

In de reeks Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk staan voor de maand april de volgende concerten op het programma. Op 1 april brengen koor, solisten en instrumentalisten van de Domcantorij het Passio Domini Nostri Jesu Christi sec. Joannem van Arvo Pärt ten gehore. Deze in 1935 geboren Scandinavische componist schreef dit passiestuk in het jaar 1982. De musici staan onder leiding van Domcantor Remco de Graas. Op zaterdag 8 april voert Domorganist Jan Hage met een vocale soliste het 'Miroir de peine' van Hendrik Andriessen (1892-1981) uit. Dit voor sopraan en orgelgeschreven muziekstuk dateert uit 1923.

Op 15 april laat het solistenensemble Cantores Martini het werk 'Lagrima di San Pietro' (Boetetränen van Petrus) horen. Het betreft een compositie van Orlando di Lasso (1532-1594).

Koor, solisten en barokorkest van de Domcantorij treden opnieuw aan op zaterdag 22 april. Dan voeren zij het Osteroratorium (BWV 249) van Johann Sebastian Bach uit. Ook Bach's Magnificat (BWV 243) staat op het rooster voor deze middag, alsook het concert voor twee blokfluiten en orkest in Bes van Georg Philipp Telemann (1681-1767).

Op de vijfde zaterdag van de maand april, de 29ste, is er een familieconcert voor jong en oud in de Domkerk, te verzorgen door Domorganist Jan Hage.

Alle concerten beginnen om half vier en zijn gratis toegankelijk. De organisatie verwacht evenwel een vrijwillige bijdrage van minimaal vijf euro per luisteraar.

* Jan Hage.

Meditatie en Reformatie in de Veertigdagentijd

Meditatie en Reformatie in de Veertigdagentijd. Zo luidt de titel van een inhoudelijke avond in de Bethelkerk, op woensdag 5 april, te beginnen om 20.00 uur. De Reformatie zal dit jaar op allerlei manieren en in vele toonaarden tot ons komen. Zo ook in de Veertigdagentijd. Eerst zullen we op lichtvoetige wijze deze avond wat horen over 'rechtvaardiging' en 'heiliging', woorden uit de Reformatie. Vervolgens zal een christelijke tekst uit de Veertigdagentijd, op een meditatieve manier centraal staan. Want stoere woorden uit de Reformatie die met het hoofd en het verstand goed moeten worden gevoerd, zullen dan ook kunnen landen in hart en gevoel, in het hele lijf. Er is aandacht voor lichaamshouding, ontspanning en ademhaling. De avond over de Veertigdagentijd en Reformatie wordt geleid door kerkelijk werker Jorine de Klerk.

Stabat Mater van Pergolesi in de Tuindorpkerk

In de passiedienst in de Tuindorpkerk staat op Goede Vrijdag (14 april) het Stabat Mater van Pergolesi centraal. Stabat Mater Dolorosa (Huilend stond de moeder aan de voet van het kruis, waaraan haar zoon hing te sterven) is een middeleeuws gedicht. De schrijver ervan is niet bekend. Waarschijnlijk is het geschreven door een Franciscaner monnik (veelal denkt men aan Jacopone di Todi, maar ook andere namen worden genoemd) omdat de franciscaanse spiritualiteit, de vereenzelving met het lijden van Christus, heel herkenbaar is. Het is een gedicht dat uit tien coupletten bestaat.

Het Stabat Mater is door meer dan 400 componisten getoonzet, van Gregoriaans tot en met hedendaagse toonzettingen. Eén van de bekendste Stabat Maters is dat van Pergolesi voor twee stemmen met begeleiding van (strijkers en) orgel, dat ieder jaar op Goede Vrijdag in Napels uitgevoerd wordt. Waarschijnlijk heeft Pergolesi het Stabat Mater met tussenpozen geschreven. Het slotduet schreef hij toen hij op zijn sterfbed lag (1736). Pergolesi had TBC, waaraan hij op 26-jarige leeftijd stierf.

In de dienst op Goede Vrijdag zal het gezongen worden door Maria den Hertog en Paula Bär-Giese. Beide zangeressen hebben eerder aan verschillende vespers in de Tuindorpkerk meegewerkt. De begeleiding is in handen (en voeten) van cantor-organist Willeke Smits. Uiteraard wordt de tekst met vertaling opgenomen in de liturgie. In de dienst zullen ook psalm 22 en Johannes 18 en 19 een plaats hebben. Voorganger is ds Piet Jan Rebel. De uitvoering in de Tuindorpkerk op 14 april begint om 19.30 uur.

Paasbijeenkomst ouderen Jacobikerk

Dinsdag 11 april is in de gemeentenzaal van de Jacobikerk de jaarlijkse paasbijeenkomst met ouderen. Vanaf 12.30 uur is iedereen die het betreft welkom en staat de koffie klaar. Na de koffietafel is er een korte dienst, wordt er veel gezongen en daarbij houdt ds Zoutendijk een meditatie. In verband met de voorbereidingen verzoekt de organisatie de deelnemers zich vóór 9 april op te geven bij mevrouw Kroneman, telefoon 2316 197. Wie problemen heeft met vervoer, kan worden gehaald en weer thuisgebracht. Daarvoor is een telefoontje naar mevrouw Kroneman voldoende.

Film in Huis in de Wijk

Op woensdag 19 april is er om 20.00 uur weer een film in Huis in de Wijk, de Tuindorpkerk. Het verhaal in het kort: vader Winfried Conradi wil weer contact met zijn dochter. Zij werkt in het buitenland en vader brengt haar een verrassingsbezoek. Zij is daar niet van gediend. Op een onorthodoxe wijze probeert hij toch contact te maken. Met zijn onvoorspelbaar tragikomisch gedrag lukt het hem het streng geordend bestaan van zijn dochter te ontregelen. Kortom: een vader op zoek naar zijn dochter. Film liefhebbers zijn van harte welkom.

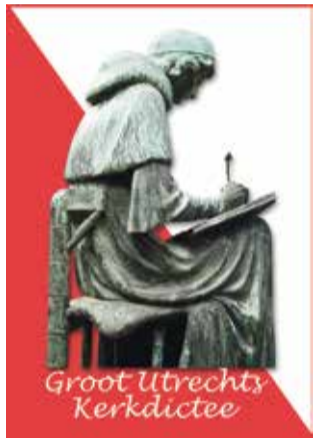
* LUTHER HOOFDPERSOON * INSCHRIJVING GEOPEND

Testronde Groot Utrechts Kerkdictee

Werend Griffioen

Op vrijdagavond 23 juni vindt in de Domkerk voor de tweede keer het Groot Utrechts Kerkdictee plaats. De spellingwedstrijd heeft dit keer 'Luther' als thema.

Het woord 'kerkdictee' doet vermoeden dat je een kerkgeleerde moet zijn om een kans te maken op het ereschavotje. Maar zo moeilijk wordt het dictee niet. De organisatoren zorgen voor een

heel toegankelijke tekst, dit keer met kerkhervormer Maarten Luther als hoofdpersoon. Het helpt natuurlijk als je iets van de beste man weet en op de hoogte bent van een stukje kerkgeschiedenis. Maar het dictee gaat ook in op Luthers zin in lekker eten. Qua spellingsuitdaging en qua inhoudelijkheid komt het kerkdictee op het niveau van het Nationaal Dictee dat de NOS elk jaar op tv uitzendt. Bijvoorbeeld, of je 'luthersokken' nou wel of niet met een hoofdletter moet schrijven, daar

zijn algemene regels voor. Daarmee hoeft niemand vanaf een jaar of 16 die van taal houdt aan koudwatervrees te lijden.

Wisseltrofee

Wie aan dit leuke taalspel wil meedoen, kan zich nu al inschrijven via kerkdictee@gmail.com. Het inschrijfgeld bedraagt vijftien euro, maar dan dingt men ook mee naar de fraaie wisseltrofee, een bronzen beeldje van de vijftiende-eeuwse preekdijger Johannes Brugman. De inschrijvingstermijn eindigt op 9 juni of zoveel eerder als het maximum van 60 deelnemers is gehaald.

Je hoeft heus geen spellingdijger te zijn, want het dictee in de sfeervolle Domkerk belooft ook nog eens een gezellige avond te worden, met tussendoor de Preek van de Leek door cabaretière Lenette van Dongen.

Voorproefje

Maar beproef uw spellingsvaardigheid nu al met deze testronde! Gaat u voor het echie? Informatie/aanmelden (vanaf 1 april): kerkdictee@gmail.com.

1. Vind de fouten!

a. 500 jaar reformatie leidt in Duitsland tot een grotesque Luther hype: gadget's als lutherpetjes, -shirts, -pennen, -koekjes en zelfs sokken vinden gretig aftrek onder een kooplustig publiek dat in grote getale optrekt naar lutherse stamgronden zoals Wittenberg en Eisleben.

b. De Duits-evangelische kerken, de rechtstreekse erfgenamen van de grote reformator, kunnen de

* Luthersokken, charmant gedragen door Christiane Karrer (foto Werend Griffioen)..

toeloop nauwelijks aan: zij hebben een oud rooms relict in ere hersteld, wel is waar tijdelijk, in de vorm van suisse's – strengbesnorde mannen in kerkelijk livrei, vaak met een professionele achtergrond in de locale hermandad, wier doelwit wordt gevormd door bezoekers die zich onbetamenlijk gedragen of zich zelfs verstoutten de geëxposeerde kostbare objecten te betasten of anderszins te bezoedelen.

c. Maarten Luther zou er om lachen, wat ons zou doen verbazen: tot heden ten dage domineert zijn ernstige en zo waar ietwat geprangde mimiek, een beeld dat nog versterkt wordt door de zwarte professorenhoed, waar-

mee de schilder Lucas Cranach diens imago pictoraal voor eeuwig versteende. Vrees niet, hedendaagse Lutherafficionado! In Wittenberg is veel frivools te koop: naast de al genoemde hebbedingetjes ook telefoonhoesjes met uitsparingen om snel te sms-en of te whatsappen.

2. Wat is de correcte spelling?

- a. ravissant
b. ravisant
c. revisant
- a. Adam-en-Evasyndroom
b. Adam- en evasyndroom
c. adam- en-evasyndroom
- a. het Engel-des-heren
b. het engel des Heren
c. het Engel des Heren
- a. Luther-Bijbel
b. Lutherbijbel
c. lutherbijbel

3. Hoe heet dit voorwerp?

Oplossing op pagina 18.

Ds Catrien van Opstal

'Want God heeft de wereld zo lief, dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om haar te veroordelen, maar om de wereld door hem te redden' Johannes 3: 16,17.

Die liefde, zou je kunnen zeggen, heeft Maarten Luther tot de hervormer gemaakt, die hij is geworden. Daar was hij zo van ondersteboven, dat alles er door voor hem veranderde. Hij kwam van de hel in de hemel. Hij schrijft ergens: "In mijn hart heerst dat ene artikel uit de geloofsbelijdenis, namelijk het geloof in Christus, waaruit, waardoor, waarnaar dag en nacht al mijn theologische gedachten uitgaan en terugkeren. En toch besef ik van

Alzo lief...

de hoogte, breedte, diepte van deze wijsheid niet meer begrepen te hebben dan brokstukken en een zwak en gebrekkig begin." Luther heeft het hier over theologie en zo heeft hij er ook over nagedacht: als theoloog. Maar meer nog, dieper, lijkt mij, als gelovige. Maarten Luther is niet bezig van buitenaf een beschouwing over Christus en over zijn goddelijkheid en menselijkheid te ontwerpen. Hij probeert van binnenuit het mysterie van Gods liefde voor mensen tot zich door te laten dringen. Niet met de ratio en de filosofie, maar met zijn hart. Want het is God zelf die van hart tot hart spreekt in Christus. Een tweede citaat: "De duivel (die bij Luther niet zozeer aanzet tot het kwade, maar je je eigen zonde nog eens extra inpepert, zodat je alleen nog maar bang bent voor Gods oordeel) kan wel hebben dat je alleen aan de mens Jezus hangt en niet verder gaat. Ja, hij laat je de woorden ook wel lezen en horen dat Christus waarlijk God is. Maar hij verhindert dat het hart Christus en de Vader zo dicht en onafscheidelijk bij elkaar brengt, dat het met zekerheid kan concluderen, dat Christus' woord, hart en wil en die van de Vader precies hetzelfde zijn. Want zoals onverstandige zielen denken: ja, ik hoor wel hoe Christus het bedroefde geweten vriendelijk en troostend toespreekt, maar wie zegt waar ik met God in de hemel

aan toe ben? Dat betekent dat voor diegene God en Christus niet één en dezelfde zijn, maar de éne zelfgemaakte (namelijk, de God die in je éigen idee angstwekkend is, CvO) en een andere Christus daar, ZODAT JE DE ECHTE GOD MISLOOPT, die nergens anders gevonden en beetgepakt wil zijn dan in deze Christus.' Er is geen andere God dan de God die zich over ons ontfermt in Christus. Er is geen lieve Heer én een strenge God. Ze vallen samen. Christus is het hart van God. En het grote wonder is, dat je Christus op jezelf mag betrekken. Om nog één keer met Luther de duivel erbij te halen: "De duivel kan ook wel beamen dat Christus is opgestaan, maar dat is dan een loze uitspraak. Want het gaat er om dit op jezelf te mogen betrekken!" Het gaat niet om een feitelijke constatering van de opstanding. De opstanding op zich zegt nog niets. Het wordt pas veelzeggend, omdat het voor ons bedoeld is! Pro me, voor mij. God is de God die om mensen geeft. Luther kan zelfs zeggen, dat de menswording van Christus op zich niet iets opmerkelijks is. Want God is van den beginne op de mens gericht. God in Jezus Christus mensgeworden is niet iets accidenteels, iets van die 33 jaar van Jezus' leven en daarna was het weer klaar. Nee, God en menszijn zijn geen vreemd, tot in eeuwigheid niet. Vreemd wordt het pas en heilzaam voor

LUTHERS GELUID

ons, wanneer Christus de mens in zijn zondige natuur op zich neemt. Wat denkt u? Allemaal speculatie? Een manier van over Jezus, die joodse rabbi denken, die we niet meer voor onze rekening nemen? Twee-naturenleer, Christus God en mens, kom er maar niet meer mee aan... Ach, Luther zelf kon er trouwens evenmin over uit: "Op aarde is nooit een dwazer, onmogelijker en wanhopiger zaak gehoord en gezien, dan dat een stervend mens niet alleen levend zou zijn, maar ook een Heer en Levensschenker en Opwekker van doden is."

Dit enorm sterke inzetten op het belang van God die mens wordt in Christus, en Christus die God is voor ons, raakt mij onnoemelijk. Niet Christus als afgezant, als tussenpersoon, geen afgeleide, geen zondebok, maar God zelf met ons als mens. Met recht en rede IMMANUEL. Diep en diep trekt Luther Christus in het vlees en omgekeerd ook in zijn God-zijn. Het ontzaglijke en vreugdevolle geheim van Gods liefde voor verloren en verwarde mensen. Goede Stille Week gewenst en opgetogen Pasen.

Anne-Marie Rutgers en
Marian van Giezen

In de viering van Palmzondag (9 april) in de Marcuskerk beginnen we ook dit jaar met de intocht van de kinderen met hun palmpaasstokken. De dienst begint om 10.00 uur. Voorganger is ds Hans Koops en het orgel wordt bespeeld door Karel Demoet. In de Wilhelminakerk is er om 10.00 uur een dienst waarin eerst het evangelie van de feestelijke intocht van Jezus in Jeruzalem centraal zal staan. Voorganger is ds Marian van Giezen en medewerking wordt verleend door Ensemble Illustre onder leiding van Ardaan Derksen.

Hoe feestelijk deze Palmzondag ook begonnen is: deze dag staat in het teken van: 'Heden Hosanna, morgen: kruisigt Hem'. We sluiten de Palmzondag daarom om 19.30 uur af met een vesper in de Nicolaïkerk. Voorganger is ds Hans Koops.

Stille Week

De Stille of Goede Week begint met een serie vespers in de Nicolaïkerk, maandag tot en met woensdag om 19.30 uur. Maandag is de voorganger ds Dirk Neven, dinsdag ds Marian van Giezen en woensdag ds Hans Koops. De cyclus van de Drie dagen van Pasen in de Marcuskerk begint met de viering op Witte donderdag 13 april om 19.30 uur. Voorganger is ds Hans Koops en het orgel wordt bespeeld door Bram van Oort. De Marcuscantorij onder leiding van Karel Demoet zingt in deze viering. De psalm van deze dag is psalm 67. In de dienst klinkt onder andere 'Ubi Caritas' van de Noorse componist Ola Gjeilo (*1978) Na de viering van de Maaltijd van de Heer wordt de tafel leeg gemaakt. Het feest is voorbij! In stilte verlaten we de kerk.

Vieringen in de Stille Week en Pasen in Zuidoost

* Ensemble Illustre speelt in de viering van Palmzondag in de Wilhelminakerk.

Goede Vrijdag

De viering wordt vervolgd op Goede Vrijdag, 14 april. Wij lezen dit jaar de passie naar het Evangelie van Johannes en bezingen de kruisweg van Jezus. In dat licht bidden wij voor de wereld en onszelf, maar in het bijzonder voor de lijdenden van vandaag.

De voorgangers zijn ds Marian van Giezen en ds Hans Koops. Het orgel wordt bespeeld door Jeannette van 't Veld. De psalm van deze dag is psalm 130. De lezing van het lijdens evangelie wordt afgewisseld met delen uit de Musikalische Exequien (opus 7, SWV 279-281) van Heinrich Schütz (1585-1672).

Paaswake

De cyclus wordt afgesloten met de Paaswake, op zaterdag 15 april om 22.00 uur. Voorganger is ds Hans Koops, organist is Gerben Budding en medewerking wordt verleend door de Marcuscantorij.

De nieuwe paaskaars als symbool van Het licht van Christus wordt zingend binnengedragen en zingend begroet. We lezen verschillende verhalen als voorbereiding op de hernieuwing van onze doopbelofte. Na het Paasevangelie klinkt psalm 96 van J.P. Sweelinck: 'Chantez à Dieu chanson nouvelle' (Zing voor de Heer een nieuw lied).

Pasen

Pasen: feest van de opstanding van Jezus, de overwinning van het leven op de dood, van het licht op het donker. Op het Hoogfeest van Pasen begint de viering in de Marcuskerk om 10.00 uur. Voorganger is ds Hans Koops, het orgel wordt bespeeld door Bram van Oort en medewerking wordt verleend door de Marcuscantorij en Teake Sikkema op de trompet. Het Gloria mag weer klinken op deze eerste paasdag en we zingen paasliederen

In de Wilhelminakerk is om 10.00 uur een dienst voor jong en oud. We vieren het feest van de opstanding van Jezus, de overwinning van het leven op de dood, van het licht op het donker.

Voor de kinderen is er een mooi verhaal. Muzikale medewerking wordt verleend door Robin Pool (trompet) en Wilfred Folmer (orgel). Voorganger is ds Marian van Giezen.

Deze eerste paasdag wordt om 17.00 uur afgesloten met een cantatevesper in de Nicolaïkerk. In de vesper, waarin ds Johan Plante voorgaat, klinkt de cantate 'Erfreut euch, ihr Herzen' (BWV 66) van Johann Sebastian Bach (1685-1750). Organist is Berry van Berkum en medewerking wordt verleend door de Capella San Nicolai en de vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg. Zie ook het artikel over de paascantate in de Klaaskerk, elders in dit blad.

Palmpasen met Ensemble Illustre

Op 9 april, Palmpasen, is in de Wilhelminakerk een bijzondere dienst die om 10.00 uur begint: we vieren de intocht van Jezus in Jeruzalem met Palmpasen. De kinderen lopen al zingend in optocht door de kerk met hun versierde Palmpaasstokken. Bovendien verleent het koor Ensemble Illustre medewerking aan de dienst. Dit koor van jonge mensen zingt echt de sterren van de hemel (tijdens de Lichtjesticht zongen zij ook in onze kerk).

Verstilde muziek in Gertrudiskathedraal

Het Monteverdi Kamerkoor Utrecht geeft op zondag 2 april om 16.00 uur een gratis toegankelijk concert in de Gertrudiskathedraal aan het Willemsplantsoen. Uitgevoerd wordt het Via Crucis van Franz Liszt.

De Hongaarse componist Franz (Ferenc) Liszt (1811-1886) schreef zijn Via Crucis (kruisweg) in 1878. Dit werk voor koor, harmonium en baritonsolo neemt een bijzondere plaats in het oeuvre van Liszt om zijn grote verstillings. Liszt is bekend om zijn virtuoze pianowerken, maar in de laatste jaren van zijn leven zocht hij zijn toevlucht in de religie.

Het Monteverdi Kamerkoor Utrecht onder leiding van dirigent Wouter Verhage brengt dit concert in een sobere enscenering wat het lijdensverhaal in symboliek en dramatiek ondersteunt. De uitvoering zal in de oorspronkelijke vorm plaatsvinden: bariton, orgel (harmonium) en koor. De baritonsolo wordt vertolkt door Michaël Wilmering. Het harmonium zal bespeeld worden door Rob Nederlof. Op het Hongaarse programma staan verder het schitterende werk van Lajos Bárdos (1899-1986): Jeremiás próféta Könyörgése (Gebeden van de profeet Jeremia) en van Zoltán Kodály: Szép könyörgés (Smeekbede).

Als vrijheid was wat vrijheid lijkt...

Ook in de Veertigdagentijd zijn er verschillende activiteiten in het kader van het jaarthema 'Als vrijheid was wat vrijheid lijkt' van Vorming en Toerusting in dit Nicolaïkerkseizoen.

Dinsdag 11 april is de derde van het drietal avonden waarop bijbeltekst(en) worden verkend die de daaropvolgende zondag op het rooster staan in de Nicolaïkerk en daarmee de stof vormen voor de preek in de kerkdienst. In deze 'preach-preview' gaat het over dansen in de kerk. 'Dans!kerk' wil mensen in aanraking brengen met de kracht van vrije dans en beweging. In de dansmeditaties gaat het erom, dat ieder de vrijheid voelt te bewegen zoals hij/zij wil. Tegelijkertijd word je uitgenodigd je te openen voor liefdevol contact en in vrijheid de verbinding te maken met jezelf, de ander en God te ontdekken. We dansen zonder te praten met elkaar en laten ons lichaam en de muziek het gesprek voeren. De avond is bedoeld voor wie wil (of moeite heeft te) dansen met wat je van binnenuit beweegt. Meer informatie over het jaarthema staat op de website www.nicolaïkerk.nl en in de kerk ligt het programmaboekje van de beraadsgroep Vorming en Toerusting.

Paascantate Erfreut euch, ihr Herzen

Ko Zwanenburg

In de cantatevesper in de Nicolaïkerk klinkt op eerste paasdag 'Erfreut euch, ihr Herzen' van J.S. Bach (BWV 66) is ds Johan Plante de voorganger en Berry van Berkum de organist. De Cappella di San Nicolai en Vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg werken mee, met solisten Paulien van der Werff, sopraan; Annemarieke Evers, alt; Stefan Berghammer, tenor en Michiel Meijer, bas.

Voor de kerkgangers uit Leipzig moeten de paasdagen in 1724 heel bijzonder zijn geweest. Het was voor hen het eerste paasfeest met Bach als cantor. Bach was sinds mei 1723 de kerkmusicus van Leipzig. Wat werd er allemaal gespeeld en gezongen? Een overzicht: Goede Vrijdag, de Johannes Passion.

Eerste paasdag: de cantate 'Der Himmel lacht! Die Erde jubiliert' - BWV 31 (een cantate uit de periode in Weimar); tweede paasdag: de cantate 'Erfreut euch, ihr Herzen' en de dag na Pasen: de can-

tate 'Ein Herz, das seinen Jesum lebend weiß' (BWV 134).

De noten van de Johannes Passion waren nieuw. Het was het grootste werk dat Bach tot dan toe had geschreven. Voor de cantates BWV 66 en BWV 134 gebruikte Bach de noten van de door hem gecomponeerde wereldlijke cantates, uit de periode in Köthen.

Wat een voorbereiding zal er aan de Pasen vooraf zijn gegaan: componeren, kopiëren (met de hand!) en repeteren. De muziek was voor de uitvoerenden helemaal nieuw! Er moet een topprestatie zijn geleverd. De cantates op de feestdagen werden ook nog eens meerdere malen op één dag uitgevoerd. In de Thomaskerk, tijdens de ochtenddienst en in de

Nicolaïkerk tijdens de vesper. De dag daarop in omgekeerde volgorde.

De cantate 'Erfreut euch, ihr Herzen' is geschreven voor alt, tenor en bas, koor, trompet, twee hobo's, strijkers en basso continuo. De eerste uitvoering was op paasmaandag 10 april 1724.

Evangelielezing

De evangelielezing volgens het Luthers leesrooster is dan Lucas 24: 13-35, het verhaal over de Emmaüsgangers. In deze cantate heeft Bach de hoop, de twijfel en de vreugde en blijdschap van Pasen muzikaal verbeeld.

In de vesper zal ook een magnificat van Gallus Zeiler (1705-1755) worden uitgevoerd. Zeiler, een benedictijner monnik, was cantor en componist van het klooster van St. Mang in Füssen (Oostenrijk). Het Magnificat is een doorgecomponeed werk met afwisselend soli (SATB), koor en instrumenten. De koraalbewerkingen over bekende paasliederen komen uit het 'Orgelbüchlein' van J.S. Bach. Dick van Dijk speelt voorafgaand aan de vesper op de beiaard uit 1649 van de gebroeders Hemony.

*Vespercantorij en Cappella di San Nicolai (foto Steven Slappendel).

Paasconcert in de Janskerk

In de EUG-Janskerk gemeente neemt muziek een belangrijke plaats in. Laurens de Man viert dit jaar zijn eerste lustrum als organist/pianist van deze gemeente. Dit wordt gevierd met een kleine concertserie, waarin hij met bevriende musici drie korte kamermuziekprogramma's verzorgt in de eeuwenoude, sfeervolle Janskerk.

Het concert op eerste paasdag, zondag 16 april, is het eerste concert in deze serie. Het begint om 13.00 uur en duurt tot ongeveer 13.45. Toegang is gratis, met een deurcollecte na afloop. De viering van de EUG op eerste paasdag begint om 11.00 en na de koffie zal de muziek klinken. Laurens de Man speelt op de vleugel de sonate voor cello en piano van César Franck (1822-1890). Irene Kok bespeelt de cello.

De volgende concerten in deze serie vinden plaats op zondag 7 mei. Dan geeft het Chimaera Trio, bestaande uit Annemiek de Bruin, klarinet; Irene Kok, cello; Laurens de Man, piano en Ruña 't Hart, viool, een uitvoering van werken van Mozart en Mahler. Op zondag 21 mei geeft het Strijkersensemble Conservatorium van Amsterdam met Laurens de Man op de piano het beroemde Vierde Pianoconcert van Beethoven ten beste, in een negentiende-eeuwse kamermuziekversie. Ook voor deze concerten geldt dat ze in de Janskerk om ongeveer 13.00 uur beginnen en ongeveer drie kwartier duren. Ze zijn gratis toegankelijk.

* Laurens de Man.

Passieconcert in kerk Breukelen

Zaterdag 8 april geeft CZOV Excelsior Maarssen een passieconcert in de Pieterskerk in Breukelen. Op het programma staan twee werken: het Stabat Mater van Josef Rheinberger (1839-1901) en Les Sept Paroles van César Franck (1822-1890). Deze zeven kruiswoorden componeerde hij in het jaar 1859 waarna het honderd jaar onbekend is gebleven. Deze twee werken worden gezongen met begeleiding van Naska, het Nationaal Symfonisch Kamerorkest. De solistische delen nemen sopraan Claudia Witlam-Kuhnt, tenor Caspar van der Burgh en bas Hubert ter Meulen voor hun rekening. De algehele leiding is in handen van dirigent Andries Jagt.

Het concert begint om 16.00 uur en de kerk is open vanaf 15.30 uur. Kaarten à € 12,50 zijn te bestellen bij Paula Bos, telefoon 0346-576155, of voor het begin van het concert bij de kerk. Meer informatie: www.excelsiormaarssen.nl.

Kees Wijnen

En weer wordt het Pasen. God zij dank. Al was het maar omdat dit feest ons ieder jaar weer voor de uitdaging stelt hoe het geheim van dood en opstanding te omspelen, een geheim dat niet met ons verstand te vatten valt.

Taal – woordtaal en beeldtaal – roept een wereld van verbeelding op. Meer nog dan een werkelijkheid te beschrijven, creëert het een werkelijkheid, een werkelijkheid die in verhalen vervat kan worden. In deze bijzondere week is dat het verhaal van een rechtvaardige, zo'n mens aan wie je je kunt spiegelen, die je met zich meeneemt in toekomstvisioenen van vrede en gerechtigheid, een droom van een mens. De scheidslijn tussen het "Hosanna"

De dagen van Pasen in de Johanneskerk

en het "Kruisig hem" blijkt voor zo'n rechtvaardige flinterdun. Hij wordt het ene moment toegelicht, om direct daarna gearresteerd, gedood en begraven te worden.

Toch eindigt het verhaal daarmee niet; een leeg graf fluistert ons toe: "Hij is hier niet." Dit verhaal van lang geleden roepen we deze week bij ons wakker en we kijken waar het een plaats vindt in ons eigen leven.

Programma paasweek

Palmzondag 9 april 10.30 uur: Trekken naar de stad van je verlangen, dromen over wat je vinden zult. Warmte licht en vriendschap, stad waarin je wonen wilt.

Witte Donderdag 13 april 18.30 uur: Vertel de verhalen, vertel alle tranen, vertel en zing steeds opnieuw het lied van bevrijding uit zorg en lijden.

Goede Vrijdag 14 april 19.30 uur: En eindelijk vonden ze een reden om hem te doden, zoals zo vaak, zoals in alle tijden en overal gebeurt.

Paasnacht 15 april 21.00 uur: Er is een vreemde leegte neerge-daald, een grote stilte die geen stilstand is.

Paasmorgen 16 april 10.30 uur: Licht dat terugkomt, Hoop die niet sterven wil. Vrede die bij ons blijft. Op de Witte Donderdag vertellen we in woorden, liederen en beelden verhalen, die ontspro-

ten zijn aan de droom van Jezus van Nazareth, de zegsman van Gods visioen.

Op Goede Vrijdag klinken delen uit het oratorium 'Als de graankorrel sterft ...', geschreven door Marijke de Bruijne en op muziek gezet door Anneke van der Heide, Peter Rippen en Chris van Bruggen. Het wordt gezongen door koor en gemeente onder leiding van cantor-musicus Wick Gispén. In de Paasnacht klinkt een verhaal van Konstantin Paustovski: de nachtelijke schreeuw - een opstandingsverhaal.

Alle vieringen worden gehouden in de Johanneskerk, Moezeldreef 400, Utrecht Overvecht.

Jaap Boeschoten

Op de tweede zondag van Pasen, 23 april, moeten we na het jubel van de week daarvoor wel weer wat 'landen' en proberen in de gewone wereld verder te gaan. Dat gevoel bezingt de Schola Davidica die middag met de Choral Evensong in de Janskerk.

Misschien dat sommigen het paasfeest wel als erg optimistisch ervaren in een wereld waarin nog altijd mensen sterven en we lang niet altijd opstanding beleven. De Engelse kerk is een brede volkerkerk waar mensen met veel verschillende ervaringen en overtuigingen een plaats hebben en in de Choral Evensongs is er ruimte voor die twijfel, de gereserveerdheid. Daar is ruimte voor mensen die niet altijd op de toppen van hun geloof en van zekerheden leven, naast hen die een sterk en vast geloof hebben.

Herbert Howells

Herbert Howells was zo'n gevoelig mens die meer leefde vanuit vragen en mysterie dan vanuit keiharde zekerheden. In de Choral Evensong van 23 april zingt de

Een lied van verlangen – Like as the hart van Howells

* Schola Davidica.

Schola Davidica zijn meest bekende werk: 'Like as the hart desireth the waterbrooks'. Hij trapt niet in de val om veel tekst te gebruiken voor dit werk, maar beperkt zich tot de eerste drie verzen die spreken van verlangen, de ervaring van menselijk leed en de eeuwige vraag naar de aanwezigheid van God: 'Wanneer zal ik bij U zijn en u kunnen zien?' Of wat moderner verwoord: 'In het leven dat ik nu leid, waar vind ik dan God?' Dit is een anthem van een zoeker naar God, iemand die met vragen leeft.

In dit prachtig gecomponeerde werk laat de muziek alle nuances horen die de tekst heeft. We worden niet alleen meegenomen naar het hoofd en het hart van de psalmist, maar ook naar het hart van de God die aanwezig wil zijn in verlangen en nood.

Deze voor velen dierbare tekst zingt de Schola Davidica nog een paar keer: als koorgebed in een zetting van Michael Praetorius: 'Wie nach einer Wasserquelle' en als psalmchant. Maar alle aanwezigen zingen het ook samen in de intochtshymne.

Percy Whitlock

De Canticles zijn deze keer van Percy Whitlock, een leerling van

Ralph Vaughan Williams, die met zijn Evening Service in D een typisch Engelse laat-romantische versie schreef van de bekende teksten. We sluiten af met de paashymne Thine be the glory van Handel.

Kom ook naar deze mooie Choral Evensong op 23 april waarin het verlangen en zoeken naar het mysterie van God centraal staan. Het is de moeite waard om de muziek en de teksten te beleven. Het koor staat onder leiding van Daniël Rouwkema, het orgel wordt bespeeld door Jan Hage. Toegang is gratis, er is een collecte bij de uitgang. De deuren gaan open om 16.30 uur, de Choral Evensong begint om 17.00 uur.

Liturgie Choral Evensong

- koorgebed: Wie nach einer Wasserquelle – Michael Praetorius
- Intochtslied: As pants the hart – NEH 337
- Responses: Richard Ayleward
- Psalm 42
- Canticles in D - Percy Whitlock
- Anthem: Like as the hart – Herbert Howells
- Thine be the glory – NEH 120

Arnold Rietveld

Met Pasen mag de ontlading van de jubeltonen in de kerkmuziek weer komen en mag je als uitvoerende in kerkkoren met veel overtuiging het crescendo weer laten horen. De momenten van reflectie in sobere kerkmuziek lijken voorlopig voorbij te zijn.

Maar het was nog in de vastentijd toen ik de jubeltonen van Zing Dan, het voormalige Overdagkoor, in de

Vrolijke boel

Wilhelminakerk in het voorjaarsconcert mocht horen. Daar stonden dan veertig dames en heren, die in strakke zwart/ witte kleding de Ramses Shaffy-cantate met net zo veel overtuiging zongen als een kerkkoor in de paastijd. Ze zongen de teksten uit hun hoofd en door je aan te kijken riepen ze de aanwezigen als het ware op om mee te zingen. Het enthousiasme en de concentratie waarmee ze zongen werkte vertederend en aanstekelijk tegelijk.

Die ochtend had ik een preek van een voorganger gehoord – type kamergeleerde – waaruit weinig beoediging kwam dan bidden tot de Heer voor de vergeving der zonden. Zing Dan zong een breed repertoire variërend van popklassiekers, Nederlandstalige pop, tot het Ave Verum Corpus van W.A. Mozart in de gezellig drukke kerk. De winter sluimerde buiten nog na, maar er

steeg vocaal een mooi voorjaarszonnetje in de kerk op.

Menige cantor zou willen hebben dat zijn of haar koorleden geen partituur nodig hadden. Het drijft sommige cantors tot ergernis en wanhoop als koorleden bij een muzikaal uitdagend stuk als monniken met hun hoofden in de partituren blijven kijken. Hoe groter de wanhoop en ergernis bij de cantor des te groter de schrik bij de uitvoerenden koorzangers. Ik hoorde één cantor ooit hierop zeggen: "Ik wilde dat ik geen kleren aan had. Misschien kijken ze dan wel".

Zing Dan is voortgekomen uit een Overdagkoor. Overdagkoren lijken te voorzien in een stijgende behoefte van zangliefhebbers die 's avonds niet op straat kunnen en/of durven gaan om deel te nemen aan koorrepetities. Er zijn ook mensen die 's avonds of 's nachts in ploegendiensten werken en zo toch hun passie voor muziek kunnen uitoefenen.

ASJEMENOU

En het is ook niet altijd een pretje om na een lange en vermoeiende werkdag 's avonds nog twee uur te repeteren aan redelijk uitdagende muzikale stukken. Daarnaast zijn er ook mensen die niet meer hoeven te werken en die het fijn vinden om op de dag te repeteren.

De dirigent leidde vakkundig het publiek en het koor naar een passende apotheose van blijmoedigheid. Na het laatste applaus bedankte een kennis uitvoerig één koorlid die haar uitgenodigd had om te komen kijken en luisteren. "Oh, dank je voor deze gezellige middag", zei ze herhaaldelijk. Ik heb in die vastentijd nog niet eerder een groep mensen zo vrolijk het kerkgebouw zien verlaten...

kerkⁱⁿ de stad

Pastoraal jaarverslag 2016

Pastoraal Jaarverslag PGU 2016: Lef!

Traditiegetrouw bevat *Kerk in de Stad* in de lente het pastoraal verslag van het voorgaande kalenderjaar.

Vorig jaar was dat onder het thema 'Strak aan de wind' en nu, in het paasnummer, is 'Lef!' het verbindende kernwoord.

De bijdragen van de verschillende wijkgemeenten onder de paraplu van de PGU, zijn ook dit jaar weer rijk geïllustreerd. In het najaar, verschijnt het financieel jaarverslag PGU 2016. Veel lees- en kijkplezier.

De redactie

Len Borgdorff

Of de Tuindorperkerk een kerk is met lef, weet ik zeker nu ik dit stukje heb moeten schrijven. Stel je toch eens voor dat de Tuindorperkerk er niet was, wat zou er dan veel goeds en moois niet geweest zijn. Maar het is er allemaal wél en het gaat maar door. Het lef om door te gaan, het lef om telkens te vernieuwen en te vernieuwen, en dat op zoveel manieren en voor en door zoveel mensen. Het is ongelofelijk. Zoveel. Halverwege het dit stukje had ik het lef niet om verder te schrijven: er is gewoon te veel lef in de kerk.

'Sie lästern dich täglich.' Ik krijg het zinnetje – ooit door Mendelssohn zo aanstekelijk getoonzet – maar niet uit mijn hoofd, ook al verkeert lastering ver van mijn bed. Dat komt door de vesper van vorige week zondag. 'Dat is al 2017 en je moet het over 2016 hebben,' zul je zeggen en dat is waar. Maar vorig jaar zong tot in de zomer van diezelfde Mendelssohn en dankzij een andere vesper 'Verleih uns Frieden' door mijn hoofd, onderbroken door het Stabat Mater van Vivaldi op Goede Vrijdag toen. Wat is er een muziek in de Tuindorperkerk!

Kinderkoor

Maandelijks is er een bijeenkomst op zondagmiddag waarbij muziek een belangrijke rol speelt. Klassieke muziek op het orgel, met een strijkorkest, op de vleugel, met solisten, met twee koren, want in de Tuindorperkerk doen we niet met minder, en soms zelfs drie: dan voegt zich een Tuindorps kinderkoor bij de cantorij, al gebeurt dat ook wel eens omgekeerd. Die koren laten zich in de Kerstnacht en bij de Paaswake verdringen door

de jongeren – dat maakt vier – die grotendeels verantwoordelijk zijn voor deze bijzondere diensten. Maar ik ga nog even terug naar de zondagmiddag, naar de vespers. Dat muziek daarbij een factor van belang is, moge duidelijk zijn, maar in 2016 waren er ook enkele vespers rond de exposities die de Tuindorperkerk kent, werk van kunstenaars voor wie religie, mystiek en/of geloof een belangrijke rol speelt in hun werk. Bijzonder was de expositie van afgelopen zomer waarbij werk van enkele gemeenteleden werd getoond. Tijdens de vesper in juni werd op dat werk een muzikaal of literair antwoord gegeven.

Zondagochtend

Van dit alles vind je in de ochtenddiensten het nodige terug. Ook dan laat een voorganger ons stilstaan bij geëxposeerd werk, of klinkt er een cantate, of, heel iets anders, maar wel maandelijks, zorgt de Psalmen voor Nu-band – alweer een muzikaal monument van de Tuindorperkerk – ervoer dat flarden van psalm 119 je tot de dinsdag erna nog in een opperbste stemming brengen. Wat overigens ook kan gebeuren als je bij het indrukwekkende orgelspel van Willeke met een riedeltje van een sinterklaasliedje achterblijft, omdat ze dat in haar spel verstopt heeft.

De Vrolijkheid

De kennismaking van de diaconie van de Tuindorperkerk met Stichting De Vrolijkheid begon ooit met een geldactie maar kreeg een boeiend uitwisselingsvervolg dat al voor de derde keer plaatsvond, in het Asielzoekerscentrum aan de Joseph Haydnlaan én in de Tuindorperkerk. Kinderen van de kindernevendienst trokken naar het AZC om samen met de kinderen daar een muzikaal programma op te zetten. Spannend voor iemand van rond de tien om ineens die andere wereld binnen

* Palmpassen in de Tuindorperkerk.

te stappen. Spannend ook om dan samen met de kinderen daar aan een project te werken. Spannend intussen voor de azc-kinderen om dan naar de Tuindorperkerk te gaan om daar met elkaar een muzikale show te verzorgen. De kennismaking van vorig jaar had voor enkele deelnemers overigens een blijvend contact tot gevolg. Je zou toch denken: dat moeten grote mensen ook maar eens doen.

Buurman en buurman

En dan hebben we ook nog het lef hebben om een traditie van meer dan dertig jaar kamperen in ere te houden en daar ook nog veel plezier in te hebben. Met elkaar. Tientallen kampeersers lieten de Tuindorperkerk in de steek om elkaar eind juni op de camping in Baarn te ontmoeten, als Buurman en Buurman, want dat was het thema. Op zich al gevaarlijk en uitdagend genoeg, want wat de twee burens in de animatieserie ondernemen loopt vaak niet goed. Tijdens het weekend werden bewust risico's genomen door met elkaar tenten te bouwen, allerlei opdrachten uit te voeren, een groot kampvuur te maken en liederen te zingen uit de vernieuwde kampbundel. Maar alles liep op rolletjes. Zelfs de stortbui tijdens de kerkdienst

op het veld was geen probleem. Die begon op het veld, werd voortgezet in de grote circustent om na de regen buiten te worden afgesloten. Maar het thema bleek ook een bevestiging van de saamhorigheid die de mensen van de Tuindorperkerk voelen.

Door de week

Kerk zijn we niet alleen op zondag. Zo trad in december twee keer in een overvolle kerk het wijkorkest op met Oratorium van een Vlucht. Of je wordt naar binnen gelokt door heerlijke geuren omdat de maandelijks kookclub met mensen vanuit de kerk en van daarbuiten ze weer bruin bakt, wat overigens ook gebeurt tijdens de sobere maaltijd in de vastentijd, georganiseerd door de diaconie. Onder de indruk was ik het afgelopen jaar van de avonden rond Kracht en Kwetsbaarheid, samen met de Pauluskerk. Tijdens de eerste avond vertelden twee mensen van hun lichamelijke handicap en hoe ze daarmee omgingen, iemand met het syndroom van Gilles de la Tourette en iemand die vanaf haar geboorte leeft met een ernstige spierziekte.

Wat een krachtige mensen waren dat! Leer omgaan met jezelf, was hun devies, en wees nooit slachtoffer. Mensen met lef!

Zin in Werk, zin van werk

Maar het meest onder de indruk ben ik toch van de themamaand van november; 'Zin in Werk, zin van werk.' Wat werd er veel uit de kast gehaald: forums, lezingen, workshops over goed werkgeverschap, collegialiteit, werken in de economie, werkloosheid en vrijwilligerswerk en hoe een kerk daarmee zou kunnen omgaan. Er was een film; mensen bezochten de bedrijven van jonge ondernemers. En diverse voorgangers behandelden het thema in hun preken tijdens de zondagsdienst. Het greep allemaal zo mooi in elkaar en dat allemaal een maand lang, niet te kort en daardoor misschien te vrijblijvend, maar ook niet te lang.

Als we een beetje lef, pakken we in 2017 weer een thema bij de kop waar we als kerk op allerlei momenten, op allerlei manieren allerlei aspecten tot leven weken. Ik mag het hopen.

* Het kampeerweekende is altijd weer een vreugdevol gebeuren, zo ook in 2016 (foto's Robert Quast).

De Jacobikerk heeft veel ontvangen en veel om door te geven

Nadine van Hierden

In 2016 gebeurde er veel in, rond en vanuit de Jacobikerk. Een paar highlights benoemen we hier.

Op 19 april 2016 vond een geslaagd Jacobidebat plaats. Ben Tiggelaar zette zijn visie op werk uiteen en ging daarover in gesprek met het publiek. Dat het thema 'zin in werk' veel mensen bezighoudt, bleek uit de opkomst: niet iedereen paste in de kerk. Andere Jacobidebatten gingen over 'een kijkje in de Ziel van Rusland' en over de opkomst van het populisme, met Maarten van Rossum als spreker.

We zijn blij met de inzet en betrokkenheid van onze predikanten ds Andries Zoutendijk en ds Wim Vermeulen.

De gemeentedag met als thema 'de rijkdom van de gemeenschap' vond plaats in mei 2016 in De Wittenberg in Zeist. Naast een inleiding van James Kennedy

en diverse workshops, verzorgd door gemeenteleden, was er volop ruimte voor ontmoeting en ontspanning. Het was prachtig om oud en jong samen te zien genieten van deze zonnige zaterdagavond.

Zuiderkoor

In 2016 is het Zuiderkoor op een nieuwe manier in gebruik genomen. Een prachtig kruis, geïnspireerd op het 'cross of nails' in Coventry en ontworpen door kunstenaar Joop van der Grijn, siert de muur. Iedere zondag is er in het Zuiderkoor om 19.30 uur afwisselend een avonddienst of een avondgebed. In de avonddienst gaat een predikant of proponent voor. De avondgebeden worden voorbereid en ingevuld door gemeenteleden. Deze momenten zijn kleinschalig van opzet en kenmerken zich door aandacht voor meditatie en muziek. Voorafgaand en na afloop van de samenkomst is er koffie en thee. Weet u van harte welkom om eens zo'n verstild moment mee te maken, en neem gerust iemand mee.

Leefgemeenschap

2016 was ook het jaar waarin de Janskerk en de Jacobikerk samen het initiatief namen tot de oprichting van een leefgemeenschap, waarmee ook de verbinding

* Het vernieuwde Zuiderkoor in de Jacobikerk, met het kunstwerk van Joop van der Grijn.

met de directe omgeving van de Jacobikerk opnieuw wordt gelegd. U heeft er vast al meer over gelezen.

We zien een groeiend aantal kleine kinderen in de kerk. Daarom is er in de ochtenddienst – volop bezocht door gezinnen – sinds

dit jaar een vast kindermoment. Voordat de kinderen naar de kindernevendienst vertrekken, komen zij allemaal naar voren. De dominee gaat in gesprek met de kinderen en we zingen met elkaar het lied van de maand. Daarna is het een mooi gezicht om de kin-

deren naar de ruimten achter in de kerk te zien huppelen!

We zijn blij met de inzet en betrokkenheid van onze predikanten ds Andries Zoutendijk en ds Wim Vermeulen. Zij hebben in 2016 prekenseries verzorgd over de brieven aan de Efeziërs (voorjaar) en aan Galaten (najaar). Ongeveer dertig bijbelkringen zijn naar aanleiding van deze preken met elkaar in gesprek gegaan over thema's als de rijkdom van het geloof en de betekenis van vrijheid.

De Jacobikerk heeft veel ontvangen en veel om door te geven. We zijn God dankbaar voor dit mooie jaar!

MARCUSKERK: VERBONDENHEID MET RUIMTE VOOR VERSCHILLEN

Over liefde voor de gemeenschap

Joke Ort

Zondagochtend half tien. Een voorjaarszonnetje schijnt aarzelend op het kerkplein. Over tien minuten zal de kerkklok klinken. De koster, nog niet zo lang geleden begonnen, is vandaag voor het eerst zonder zijn ervaren collega. Hij is een tikje zenuwachtig: zal het allemaal goed gaan vandaag?

Een ouder echtpaar loopt het kerkplein op. Zij met wandelstok, stevig aan zijn arm. Ze komen hier al sinds hun trouwdag 55 jaar geleden elke zondag, vast vertrouwend op God. Zij ziet er een beetje tegenop

vandaag; steeds weer gaan staan en weer gaan zitten... Lukt haar dat nog wel? Liever zou ze blijven zitten, maar dat valt zo op...

Een tiener sjokt ongeïnteresseerd achter z'n ouders aan het plein op. Hij heeft vandaag écht geen zin in al dat saaie kerkgedoe. Maar aan de andere kant... Hij gelooft vast dat er meer is dan dit, zoiets als een God. Maar daar gaat hij echt niet met z'n vrienden over praten. In de verte klinkt vrolijk gefluit; de dominee komt aan gefietst. Ook hij heeft z'n twijfels vandaag. Het was een drukke week, heeft hij alles wel goed genoeg voorbereid?

Musical

De deuren gaan al bijna dicht als

een meisje nog snel over het plein huppelt. Straks gaat ze naar de musicalrepetitie met de kinderen van de Nicolaïkerk. Ze kent er bijna niemand, best een beetje eng. Achter haar aan lopen haastig haar ouders. Drukke veertigers, hun hoofden nog vol van al het geregeld van de afgelopen week.

Dan begint de dienst. Mensen komen tot rust, twijfels en onzekerheden verdwijnen even naar de achtergrond en verschillen vallen weg. We komen samen in dat wat we delen: ons geloof in de Eeuwige.

* In 2016 won de Marcuskerk de ontwerpwedstrijd voor een nieuw logo van Kerkbalans.

* De cantatedienst in het najaar 'Membra Jesu nostri' toonde eens te meer de grote hoeveelheid muzikaal talent die in de Marcusgemeente aanwezig is.

Er is verbondenheid met tegelijk ruimte voor verschillen. Hier in de Marcuskerk mogen we allemaal zijn wie we zijn, met onze zekerheden en onzekerheden, met onze hoogte- en dieptepunten en wat daar tussen in zit. Na de viering blijven veel mensen koffiedrinken. En ook hier: open gesprekken, naar elkaar luisteren, meelevens en delen.

Toekomst

Dat naar elkaar luisteren en met elkaar delen is belangrijker dan ooit, nu we in een situatie zitten waarin we niet langer meer kerk kunnen zijn zoals we dat gewend zijn en nog niet precies weten hoe de toekomst er uit gaat zien. We mogen ons daar kwetsbaar in opstellen, onze twijfels en verdriet uiten. Kwetsbaar zijn, een kwestie van lef? Eerder van liefde, voor elkaar en onze gemeenschap. En in die liefde gloort de hoop dat we die band ook in de toekomst vast kunnen houden, als onze gemeenschap er anders uit zal zien en we ergens anders zullen vieren.

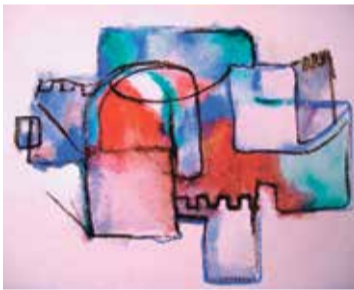
De EUG in 2016: lef doet leven

Liesbeth Timmers
secretaris EUG/Janskerk

'Leven is het meervoud van lef', zo luidt een Loesjetekest. Mogen we daaruit concluderen dat lef het begin kan zijn van leven? In 2016 was er in de EUG in elk geval veel leven in de brouwerij. Begon het met lef?

In 2016 hebben we een stevig begin gemaakt met het vormgeven van projecten. Onder een overkoepelend thema werden een tijd lang uiteenlopende activiteiten georganiseerd, waarbij er voor elk wat wils was – ook voor de organisatoren: vanuit een centrale projectgroep werden activiteiten door kleine groepjes mensen verder uitgewerkt. Deze projecten bleken een succesformule, zeker ook voor de gemeentevorming. Er deden vele mensen aan mee, van jong tot oud en zowel vanuit de EUG als van daarbuiten. Veel mensen geven aan op een of andere manier geraakt te zijn: in hun persoonlijke gelovige weg en hun contact met God. De projecten leverden verdieping en herkenning op, en dat gaf energie en vitaliteit. En ook het financiële resultaat was positief.

Teresa van Avila

*Teresa van Avila; geschilderd door EUG-lid Carolien van Oostveen.

In de Veertigdagentijd hebben we in de EUG 'de weg naar binnen' gezocht aan de hand van Teresa van Avila. Het aanbod was breed en divers. Zo waren er o.a. een avond over vasten, een kloosterweekend, een Dans!kerkdag en een schilderworkshop.

Door de hele periode heen was er een vastenkalender, die bestond uit twee delen die elkaar aanvulden: een papieren versie en een digitale. Deze vastenkalender heeft een sterk verbindend karakter gehad gedurende de Veertigdagentijd: enerzijds omdat het iedere dag een persoonlijk bezinnend moment bood, en zo een intensieve voorbereiding was op de Goede week en Pasen; anderzijds omdat het mensen op elkaar betrok: door de uitwisseling op de digitale kalender en in afgeleide zin op facebook, rond de activiteiten zelf en het delen van ervaringen en doordat de bijdragen van de hand van verschillende EUG'ers waren. Door de digitale vastenkalender bereikten we ook mensen buiten de EUG/Utrecht, tot in het buitenland aan toe. Ook de vieringen in deze periode stonden in het teken van Teresa van Avila. Naast een bijbeltekst lasen we ook steeds een tekst van haar hand, om de weg naar binnen

* Maria.

– en weer naar buiten – te zoeken. Een speciaal voor dit project door een EUG'er gemaakt schilderij kreeg elke viering een plaats in de Janskerk.

Maria

In de advent- en kersttijd was er een project in een vergelijkbare vorm rond Maria. Maria als degene die de kunst van het (ver)wachten en ontvangen verstaat. Die gevoel heeft voor het Heilige, die de wijsheid draagt en baart, de woorden bewaart in haar hart. Maria ook als tegendraadse kracht, als bron van onverzettelijkheid en recht zoals het klinkt in het Magnificat "machthebbers stoot hij van hun troon, de rijken gaan heen met lege handen". Maria zwerend op de wegen, hoogzwanger op zoek naar onderdak, een kwetsbaar kind in een stal in het open veld en niet veel later op

de vlucht naar Egypte met Jozef aan haar zij. We werden uitgenodigd te kijken naar de vraag: Wie is Maria voor ons?

Naast de vieringen waren er activiteiten op het vlak van muziek, theater en het delen van beelden en Dans!kerk. En ook nu was er een vastenkalender in twee versies.

Vol goede moed op weg: Gorsseel en Iona

Een gemeenteweekend bij de IJssel en een pelgrimage naar een afgelegen Schots eiland – twee vormen van even uit het leven van alledag stappen.

Gemeenteweekend

Na twee jaar een gemeentedag te hebben gehad was het weer tijd voor een gemeenteweekend. Dit jaar verbleven meer dan honderd EUG'ers een weekend in de StayOkay van Gorsseel. Naast een programma met vieringen en allerhande activiteiten was er ruimschoots vrije tijd voor ontspanning en ontmoeting. Het was een geslaagd weekend.

Pelgrimage naar Iona

Dit jaar ging voor de tweede keer een groep onder begeleiding van ds. Harry Pals een week naar Iona. Terugblikkend schreef hij hierover: "We werden allen geraakt door de heelheid die we ervoeren in deze week. We merkten dat in Iona te merken is wat van de Keltische spiritualiteit gezegd wordt: dat die aards is, verbonden met heel de schepping; wij mensen zijn schepselen geïntegreerd in de schepping. En onze persoonlijke levensweg is daarbinnen op een directe manier verbonden met mede-mensen, met heel de samenleving, met de wereld in nood. 'Op Iona is de grens tussen hemel en aarde zo dun als

een tissue', zei ooit de initiatiefnemer van de herbouw van de Abbey. Dat hebben we gemerkt. De plaats nodigt uit geloof te verwoorden – jouw geloof, gevoeld door het eeuwige geloof dat de plaats a.h.w. uitstraalt."

Gedurfd en gedaan: vergroening

In 2016 is de EUG op twee manieren groen gegaan. En daar zijn we trots op, dat past bij hoe wij kerk willen zijn.

Groene bank

We zijn dit jaar met onze Stichting overgestapt naar Triodos Bank – en hebben daar geen moment spijt van gehad.

Groene kerk

Al een tijd borrelden er groene geluiden in de EUG, en dit jaar leidde dat tot een heuse werkgroep Groene Kerk. Het predikaat 'Groene Kerk' hebben we – en daar zijn we trots op. Wordt vervolgd.

Het lef om digitaal te gaan

In deze tijd van digitalisering kun je als kerk niet achterblijven. In 2016 hebben we als EU twee stappen op dit pad gezet. De liturgieën zijn nog altijd op papier – en dat is een bewuste keuze.

Vieringen te beluisteren op internet

Via kerkdienstgemist.nl zijn de vieringen van de EUG sinds najaar 2016 live te beluisteren. Dit is een goede keuze geweest.

Pinapparaat bij collectes

Sinds eind 2016 zetten we bij collectes een pinapparaat in. Hier wordt aardig gebruik van gemaakt. Op dit moment doen we het om praktische redenen alleen nog bij EUG-collectes.

Studentenpastores

De EUG/Janskerkgemeente is een oecumenische geloofsgemeenschap met bijzondere aandacht voor studenten. Mensen met diverse achtergronden zijn er actief bezig met geloofs- en zingevingsvragen. In de EUG zijn vier pastores werkzaam: een protestantse gemeentepastor, twee katholieke gemeentepastores en een protestantse studentenpastor.

Nicolaïkerk brengt 'navolging' in praktijk

Judith Zweistra-Immink

In 2016 is er rondom het jaarthema 'Volgen – wie durft?' (over lef gesproken..) weer volop gevierd en geleefd in de Nicolaïkerk.

De commissie Vorming & Toerusting heeft rondom dit thema een mooi programma samengesteld voor gemeentelieden en andere geïnteresseerden. Zo sprak Mariska van Beusichem over navolging naar aanleiding van Thomas à Kempis, werd er een Theologisch Leerhuis gehouden rondom het boek van Tomasz Halik 'Geduld met God' en was er een Bijbels leerhuis waarin Bijbelverhalen over 'volgen' centraal stonden.

Muziek

Ook stond de Klaaskerk het afgelopen jaar weer bol van de (kerk) muziek. In het bijzonder noem ik hier de cantatedienst met Bachs "Was Gott tut, das ist wohlgetan" en de viering van het 60-jarig bestaan van het Marcussenorgel.

De Nicolaïkerk is dankbaar voor al het goede dat zij in 2016 mocht ontvangen van, en delen met, de wijkgemeente.

Ook in de roerige en seculiere samenleving waarin wij ons anno 2017 begeven, hoopt de Nicolaïkerk haar missie 'hemel en aarde beleven en bewegen' gestalte te kunnen blijven geven.

Annemieke Schuur

2016 stond voor de Bethelkerk en Oranjekapel vooral in het teken van vooruitkijken. Op beide vierplekken komt de vitaliteit in het gevaar en daarom zochten we samen naar vernieuwing. De weg van vernieuwing werd al snel een gemeenschappelijk zoeken. In die zoektocht kwam de wens naar voren om een nieuwe start te maken, met elkaar. In het proces was ruimte om het vertrouwde los te laten en open te staan voor het hier en nu en zoeken waar kerk-zijn past in de wijk en in de huidige tijd.

In de vorige Kerk in de Stad hebt u kunnen lezen waar de zoektocht toe geleid heeft. De concrete plannen voor het samengaan zijn ontwikkeld door vier verschillende werkgroepen: kerk-in-de-wijk, personeel, plek en vieren. Uit het geheel van wensen en plannen is het besluit voortgekomen om per 1 september 2017 één gemeente te gaan vormen. Het vertrouwde achter je laten en samen iets nieuws opstarten: het thema lef is aan de orde van de dag in Zuilen! Zoals Rene van Loenen in lied 816 dicht:

Dat wij versteende zekerheden verlaten om op weg te gaan. Dat niet de greep van het verleden ons achterhaalt en stil doet staan.

Hoewel het jaar 2016 dus vooral in het teken stond van de ontwikkeling van de plannen voor de nieuwe Kerk op Zuilen, zijn er ook een aantal andere ijkpunten te benoemen.

Zuilen wil kerk-in-de-wijk zijn en blijven

Afscheid ds Zijlstra

In september nam ds Tineke Zijlstra afscheid van de Bethelkerk en haar werkzame leven als predikant. Tijdens een gemeenschappelijke dienst heeft de Zuilense gemeente haar bedankt voor al haar werk en inzet voor de kerk. Er waren ook bijzondere diensten: zoals op de Micha-zondag met een preek-van-de-leek van wijkgenoot Hans Spekman en een bijdrage van een groep gemeenteleden die de Michacursus hebben gevolgd. Deelnemers aan deze cursus hebben lef getoond door in gesprek te gaan met winkeliers over de productiewijze van onder andere kleding; een mooi voorbeeld van kerk in de maatschappij.

Voedselbank

Kerk in de wijk-zijn kreeg handen en voeten door bijvoorbeeld contacten met de voedselbank. In de

** Muziek in de Oranjekapel: orkest Trajectum verleent medewerking aan een viering op zondag (foto's Johanne Boot).*

kapel zochten we verbinding met onze huurders: zowel (leden van) het Monteverdikoer als kamerorkest Trajectum leverden een muzikale bijdrage aan een viering. De jongsten uit de wijkgemeente Zuilen maakten een reis naar het Bijbels museum en ook voor de ouderen was er het jaarlijkse uitje. Voor en met alle leeftijdsgroepen zijn we op weg naar een nieuwe Kerk op Zuilen!

Dat wat wij hebben ons niet gijzelt, dat wij van elke dwang bevrijd naar onbekende plaatsen reizen. Dat Gij ons onderkomen zijt.

(Rene van Loenen, lied 816)

** Uitstapje van de Zuilense kindernevendienst.*

Kees Wijnen

De tijden veranderen in een sneltreinvvaart. Misschien is het nog beter om met de hoogleraar Jan Rotmans te zeggen dat we de overgang meemaken naar een ander tijdperk. Hij bedoelt daarmee dat de regels, organisaties, denkbeelden en ideeën, omgangsvormen en gedragingen die onze samenleving bepalen, op een fundamentele wijze veranderen. Dat geldt voor de maatschappij en het geldt ook voor de kerk. Alleen daarom al is het goed om na te denken over de plaats van de kerkelijke gemeenschap in de maatschappij van de 21ste eeuw, en dat dan niet zo zeer organisatorisch maar vooral inhoudelijk. Vanuit deze beweegredenen heeft de Johannescentrumgemeente in het afgelopen jaar vanuit verschillende invalshoeken nagedacht over de vraag: waarom en voor wie willen wij er dan als geloofsgemeenschap zijn.

Om met die laatste vraag te beginnen: de Johannescentrumgemeente wil een geloofstaal bieden waarin 'gelovigen en ongelovigen, kerkelijke en niet-kerkelijke zinzokers, wie iets heeft of had met een geloofstraditie en wie daar wel eens op een andere manier mee wil kennismaken' zich herkennen. Mooie woorden, maar

hoe geef je daar vorm en inhoud aan? Vorig jaar klonken als een begin van een antwoord deze woorden: "De Bijbel begint pas te leven als je er mee in gesprek, er mee in discussie gaat", of, in de woorden van rabbijn Marc-Alain Ouaknin: "Geef nog een verklaring en nog een en nog een en nog een voor een woord, een zin,

een alinea, een stukje tekst, een verhaal, voor de ruimte tussen de letters en blaas zo de kist op, gemaakt uit 'waarheid', waarin ze zijn begraven."

Omarmen

Het geeft aan op welke manier wij in de Johannescentrumgemeente met bijbelverhalen en -teksten omgaan. We gaan ermee in gesprek, soms omarmen we ze, soms ook botsen ze op onze werkelijkheid. Anders gezegd: we interpreteren de tekst, het is een zoektocht, die nooit tot een einde komt. Een zoektocht ook die waarschuwt dat wie meent de waarheid toch gevonden te hebben, niet goed genoeg gezocht heeft.

Deze zoektocht is geen intellectuele exercitie, maar heeft een doel. Dat doel heeft de theoloog Dietrich Bonhoeffer in 1944 als volgt in woorden gevat: "We moeten weer buitenlucht ademen, dialogiseren met de wereld. We moeten het riskeren aanvechtba-

** ...Er gelovig zijn voor elkaar; het kan niet anders of er komen dan verhalen los...*

re dingen te zeggen, als daardoor de vitale vragen maar weer aan de orde komen."

Hoe? Bijvoorbeeld door in het leerhuis te zoeken naar een manier van geloven die het evenwicht zoekt tussen geloof en rede. Of door aan de hand van verhalen uit de Bijbel, gedichten, geleide visualisaties, stilte en uitwisseling in de veelheid van stemmen te zoeken naar de fluisterstille stem van de Ene.

Buren voor buren

Maar ook door in Hanna's Herberg samen te eten en er elkaar verhalen te vertellen. En misschien door in het komende jaar onder het motto 'buren voor buren' een huis te worden waarin we elkaar als buurtbewoners ontmoeten. Of door samen met onze nieuwe wijkbewoners in het AZC aan de Einsteindreef Nederlandse liedjes te zingen. En wie weet, horen wij liedjes uit hun thuislanden. Het kan niet anders of er komen dan verhalen los.

Het is aan die beweging van binnen naar buiten waaraan we als Johannescentrumgemeente de komende jaren met hart en ziel vorm en inhoud willen geven.

JOHANNESCENTRUMGEMEENTE WIL GELOOFSTAAL BIEDEN

'In het hart gekeken'

Utrecht-West is het meervoud van lef

* Jonge muzikanten in een feestelijke verhalenvering.

Pim Brouwer

Het is een bekende uitspraak van Loesje: "leven is het meervoud van lef". Dat geldt ook voor de kerk: die leeft bij de gratie van het 'lef' van haar leden. Het afgelopen jaar is er weer met overtuiging gebouwd aan onze bruisende plek in het hart van Lombok. Het was een jaar waarin we 'halverwege' waren – op de helft van het in 2014 begonnen project rond de Wijkplaats.

Halverwege is nooit gemakkelijk – je bent de veilige haven al uit het oog verloren maar ziet je reisdoel nog net niet. Stuurloosheid, verveling en wantrouwen liggen op de loer. Halverwege is dus de tijd koers te houden, visie te ontwikkelen en de verbinding te blijven zoeken tussen oud en nieuw. En dat is precies wat we dit jaar gedaan hebben. Een paar hoogtepunten uit een jaartje Wijkplaats.

Verhalenvieringen

Zo zijn we in het voorjaar begonnen met een nieuw en succesvol concept: Verhalenvieringen. Dit zijn interactieve kinderdiensten rond een bekend Bijbelverhaal. In een stampvolle dienst was

alles omgekeerd: ouderen die de kaars aanstaken en kinderen die als 'jongeling van dienst' optraden. Een groot feest dat ook dit seizoen weer twee keer gaat gebeuren.

Aan het begin van de zomer eindigde wijkpredikant Pim Brouwer bij de laatste drie genomineerden voor de titel 'Theoloog van het Jaar'. Een geweldige eer die maakte dat onze gemeente ook landelijk genoemd werd. De titel ging uiteindelijk aan zijn neus voorbij... In het pastoraat hadden we drie bijzondere ochtenden in de pastorie: alle ouderen boven de 75 werden uitgenodigd hun eigen verjaardag te vieren met andere jarigen. Het waren feestelijke gezellige ochtenden.

Beleidsplan

Op de achtergrond werd dit jaar keihard gewerkt aan de ontwikkeling van een beleidsplan 2016-2020. Het in september gepresenteerde resultaat mag er wezen. Het is de neerslag van een gezamenlijk verlangen en toekomstbeeld, met praktische stappen om aan deze toekomst te werken. Om een voorbeeld te noemen: in het pastoraat gaan we werken met generatie overstijgende kleine groepen die naar elkaar omzien. Komende zomer zal hiervan een eerste 'pilot' gaan draaien. Daarnaast krijgt Utrecht-

West steeds meer een gezicht naar de stad door een vrolijke, eenduidige huisstijl die aansluit bij onze nieuwe website.

Kerst werd ook dit jaar uitbundig gevierd in de Wijkplaats. In het gebouw vonden allerhande kerstvieringen plaats - ouderen, vrijwilligers, jongeren van het Leger des Heils (Enkeltje Zelfstandig): voor iedereen was er wel een feestmaal georganiseerd. Wat een veelzijdig gebouw is de Wijkplaats ook! De vieringen rond kerstmis waren sfeervol en gezellig. Met een liturgisch centrum vol hooibalen waren we écht te gast in de stal.

Het project duurt nu nog een ruim jaar. Een spannend jaar, waarin ook het besluit zal moeten vallen of Pim Brouwer aan zal kunnen blijven als predikant.

De wens om samen verder te gaan is er – de mogelijkheden worden onderzocht. We zijn als gemeente trots en dankbaar op wat we hebben bereikt in de afgelopen jaren – het project lijkt goed te gaan slagen. Een levendige gemeenschap rond de Wijkplaats, groei in het kerkbezoek en een dieper besef van ons kerk-zijn in de stad en in deze tijd. Een gezonde financiële situatie. Onze bestemming komt zo meer en meer in zicht: een mooie toekomst voor de kerk en de wijk in West. Daar blijven we met lef aan bouwen, ook dit jaar weer.

Lef is... een nieuwe koers op Kanaleneiland

Wilma Wolswinkel

Het jaar 2016 begonnen we als de Haven vol verwachting. Eind 2015 waren we een koerstraject gestart, waarin alle actief betrokkenen hun zegje konden doen. Wat is nu eigen aan de Haven en wat voor activiteiten passen daarbij? Dit resulteerde in een nieuwe koers, die naar ons gevoel beter zou aansluiten bij de wijk. Voortaan zouden al onze activiteiten op zondagmiddag plaatsvinden in de Triumfatorkerk.

De drie kernwoorden die we hierbij formuleerden waren: Jezus-Contact-Samen. Alle commissies die tot dusverre bestonden werden opgeheven en mensen werden ingedeeld in nieuwe 'teams' die verantwoordelijk werden voor de verschillende activiteiten.

Vanaf 1 februari 2016 ziet een zondag in de Haven er als volgt uit: om 15.30 uur opent het Koffiehuis, waar wijkbewoners langs

kunnen komen voor een kopje koffie of thee en gratis kleding. Daarna volgt een Havenontmoeting, die steeds weer anders van karakter is:

Havenmaaltijd (eerste zondag van de maand): een driegangendiner voor de wijk waarin de kernwoorden 'Contact' en 'Samen' centraal staan.

Havenanker (tweede en vierde zondag van de maand): na een korte inleiding en zingen gaan we in groepjes uiteen om na te denken over een bepaald Bijbelgedeelte. De focus ligt hier op de woorden 'Jezus' en 'Samen'. Havenvuur (derde zondag van de maand): hier delen we een Bijbelverhaal en gaan we daar vervolgens op verschillende (vaak creatieve) manieren mee aan de slag. Hier leggen we de nadruk op 'Jezus' en 'Contact'.

Havenvuur

De nieuwe koers getuigde van lef! Er werden nieuwe teams gevormd die de nieuwe activiteiten moesten gaan uitdenken. Wat zou dit voor de Haven gaan betekenen? Zouden we in staat zijn om meer wijkbewoners bij onze activiteiten te betrekken?

In de eerste maanden was het veel zoeken en uitproberen. Wat is nu precies het 'Havenanker', wat precies het 'Havenvuur'? Je kunt mooie dingen op papier zetten, maar de praktijk is vaak niet zo simpel. Al doende leerden we belangrijke lessen. Zo besloten we bijvoorbeeld bij het Havenvuur na een aantal maanden geen Opwekkingsliederen meer te gaan zingen (veel wijkbewoners kennen ze immers toch niet) maar een (seculier) luisterlied op te zetten, waarvan de boodschap nauw aansluit bij het verhaal. Bij het Havenanker werd een korte overdenking toegevoegd om zo ook Bijbelonderwijs te krijgen. De preek als zodanig was immers in de nieuwe koers afgeschaft.

De bekendheid van al deze activiteiten moest langzaam groeien. Wat hierin altijd helpt is de zomer. Het Koffiehuis bevond zich dan buiten op straat, mensen zagen vanaf het trottoir de gezellige zitjes. Geleidelijk aan begonnen steeds meer mensen het Koffiehuis te vinden. Een enkeling vond het zo gezellig dat hij/zij ook na half 5 bleef hangen. Zij kwamen dan in een Bijbelstudie terecht of een vertelling van een Bijbelverhaal... Na enkele maanden constateerden we met enige verbazing dat de Haven een steeds gemêleerdere groep begon te worden. Het is nu echt een allegaartje van mensen dat je bij de Haven aantreft: jongoud, christen-moslim, gelovig-ongelovig, Nederlands-Marokkaans etc.

Op dit moment zitten we als de Haven middenin een evaluatietraject. Wat heeft vier jaar pionieren ons gebracht? Hoe gaan we verder als straks het contract van Marius afloopt? Wat willen we met het gebouw? Hoe willen we samenwerken met andere kerken in de wijk? Door middel van interviews proberen we antwoorden te vinden op deze vragen. Maar ook gebed speelt hierin een cruciale rol. We hebben de leiding van de Heilige Geest zo ontzettend hard nodig. Daarom vragen we ook om uw

* Havenvuur, een activiteit met lef! (foto's Mirjam Kneepens).

gebed in deze voor ons spannende periode. We vertrouwen erop dat het God is die Zijn gemeente op Kanaleneiland bouwt, in wat voor vorm dan ook. In het pionieren is lef nodig, maar uiteindelijk kunnen we niet om Gods sturende handelen heen. Juist dat geeft vertrouwen voor de toekomst!

Door de PKN werd vorig jaar ook een filmpje van 7 minuten over de Haven gemaakt:

<http://www.le-renpionieren.nl/praktijkverhalen/utrecht-haven-kerk-wijk/>

Op de website van de Wilhelminakerk staat het volgende geschreven als basis van ons gemeente zijn:

“We willen een inspirerende, levende geloofsgemeenschap in de wijk zijn. Ons gedragen wetend door Gods liefde hebben we aandacht voor elkaar en gaan we met respect met onze naasten om, dichtbij en veraf. De gemeente is een actieve, op elkaar en op de wereld betrokken gemeenschap, die haar inspiratie vindt in de Bijbel. Hierbij gaat het om het leren, vieren en dienen vanuit Gods woord voor deze wereld.”

De sectie Wilhelminakerk heeft het in 2016 niet aan lef ontbroken. Drie aspecten springen daarbij in het bijzonder in het oog.

Het eerste is dat het afgelopen jaar financieel gezien positief is geweest. Een financiële commissie heeft met medewerking van veel vrijwilligers gezorgd voor nieuwe activiteiten, die de Wilhelminakerk geholpen hebben om het begrotingstekort om te zetten

Wilhelminakerk verbindt wijkbewoners

in een klein overschot: concerten, een maandelijkse rommelmarkt en een actie onder buurtbewoners hebben gezorgd voor plezier, geld en verdere bekendheid in de buurt.

Het tweede is dat onze gewone activiteiten doorgaan en zich mogen verheugen in een goede belangstelling: de kerkdiensten, de maandelijkse wijkmaaltijd, de kring Bijbel en Kunst, de dinsdagmorgens, de inloop in de huiskamer op donderdagmiddag, de filmavonden, zomaar wat voorbeelden van wat wij als Wilhelminakerk doen om te zijn wat we willen zijn.

Pioniersplek

Het derde is dat onze wijkgemeente de moed heeft gehad om een pioniersplek te starten in Utrecht Oost. Vanaf september is onze pioniersplek van start gegaan met Kristel van der Horst als pionier. De pioniersplek in Utrecht-Oost heeft inmid-

dels een nieuwe naam: Begane Grond. Daar hoort natuurlijk ook een eigen website bij: www.beganegrond.nu. In de afgelopen maanden hebben de eerste activiteiten van Begane Grond al wat vorm gekregen. Om een paar voorbeelden te geven: Om meer contact met de buurt te krijgen is

er in december een kerstborrel geweest. Zo'n borrel komt er nu maandelijks.

Verder is er in januari begonnen met een maandelijkse Inspiratieavond: samen eten en een goed gesprek. Zo is er de eerste keer gesproken over de vraag of je een rolmodel hebt, of iemand van wie

* Actievelingen van de Wilhelminakerk bezig met het gestalte geven van de pioniersplek.

je denkt: zo zou ik graag in het leven staan (Hebt u dat?). Mooie avonden zijn dit, waarin we elkaar beter leren kennen.

In 2017 gaan we vol goede moed verder vanuit onze missie en hopen en bidden dat God ons werk verder mag zegenen.

Harmen van Doorn
ouderling Nieuwe Kerk

Loslaten vraagt om lef. In de Nieuwe Kerk was er in 2016 veel wat we moesten loslaten. In het loslaten is God de grond onder onze voeten. We zijn God dankbaar voor de moed van gemeenteleden die hebben laten zien wat het betekent om steeds lef te blijven tonen.

In het begin van het jaar verliet predikant Carol van Wieren de Nieuwe Kerk. Hij was de afgelopen twaalf jaar wijkpredikant. We zijn daarna begonnen met een periode van bezinning als startpunt van de zoektocht naar een nieuwe predikant. Wat zijn we voor gemeente? Er is een profiel opgesteld, dat is getoetst bij de gemeente. De beroepingscommissie is eind 2016 in een ver gevorderd stadium.

Persoonlijk

Onze kerkleden hebben persoonlijk lef getoond door open te staan voor de vernieuwing door de Heilige Geest, waardoor innerlijke genezing en bevrijding plaatsvond. Dat vraagt moed om eigen veilige patronen los te laten en de weg met en van Jezus te gaan. God aan het werk zien vraagt de keuze om dat ook te willen zien.

App: verbinding

Afgelopen jaar introduceerden we als kerk een eigen app. In deze app is van alles te vinden: smoeleboek, informatie voor leden, prikbord en digitaal collecteren. De app helpt gemeenteleden om meer in verbinding met elkaar en de kerk te staan (door te zien wie er in de buurt woont, wie welke hobby's heeft), met de middelen die passen bij deze tijd. Ook helpt de app heel praktisch bij het laagdrempelig verzamelen van geld.

NIEUWE KERK IN 'JAAR VAN LOSLATEN': Moed tonen in een jaar van loslaten

Gemeentezondag

We hadden een mooie openingszondag op landgoed Vollenhoven in Zeist met het thema 'Verbinding'. Deze 'gemeentezondag in het park' kwam in plaats van het jaarlijkse weekend in Bunnik. We zien verbinding als de basis om te kunnen groeien in waar we ons als gemeente op richten.

Omgekeerde collecte

Vanuit de diaconie hebben we een omgekeerde collecte gehouden tijdens de Micha-zondag. Een bijzondere aanpak die leidde tot mooie gebeurtenissen. Zo bracht een gemeentelid in Overvecht spontaan bloemen naar mensen in de buurt en is er zelfs voor deze mensen gebeden. De jaarlijkse Binnenstebuitendag, waarin we als gemeente aan de slag gaan met klussen en sociale projecten in heel Utrecht, vond plaats in april. We deden dit werk in meer dan 15 groepen.

Uitgezonden

Martha van der Perk is sinds de

NIEUWE KERK IN 'JAAR VAN LOSLATEN':

gedurende een jaar opgevangen. We ondersteunen haar graag in haar tijd daar door gebed en een financiële ondersteuning.

Marriage Course

In het afgelopen najaar mocht een team van vijf getrouwde stellen uit de Nieuwe Kerk voor de tweede keer de Marriage Course (voor niet-kerkelijke stellen) geven. Het aantal deelnemende stellen verdubbelde, waaronder een aantal niet-kerkelijke stellen. Het doel van de Marriage Course is om getrouwde stellen te helpen op een ontspannen manier te investeren in hun relatie.

Traditie doorbreken

We hebben dit seizoen ook lef getoond door de kerstraditie te doorbreken en meer dan ooit wijkbewoners uit te nodigen het kerstfeest 'Kerst in Wittevrouwen' mee te vieren. Een traditie loslaten kost ook altijd iets, maar het heeft ons ook veel 'opgeleverd': daarbij sprongen de bijzondere 'Kerst-

kleed-je-aan'-kledingbeurs en de feestelijke diensten op kerstavond en eerste kerstdag er echt uit.

Ministry

Als gemeente willen we meer bidden met elkaar en daarin groeien. We hebben aandacht besteed aan toerusting in gebedspastoraat en ministry. We zijn blij dat een echtpaar vanuit de kerkenraad actief aan de slag gaat met het thema gebed. Ministry heeft als gebedsonderdeel een belangrijkere plaats gekregen in de gemeente. We maken hier meer ruimte voor. Het vraagt van mensen lef om hier gebruik van te maken.

Stil

In al deze veranderingen weten we dat we hoop mogen hebben, omdat God de bron van hoop is. Loslaten en kiezen voor lef heeft daar alles mee te maken. En daarin is het startpunt steeds weer de voet van het kruis. "Stil mijn ziel wees stil, en wees niet bang voor de onzekerheid van morgen."

LEF: HET CITYPASTORAAT DOMKERK IN 2016

Jaar in teken van Sint Maartensopera

Netty de Jong-Dorland en Ria Frowijn

Het jaar 2016 kun je met recht een jaar met 'lef' noemen voor het Citypastoraat Domkerk. Op 11 november vierden we de 1700ste sterfdag van Martinus van Tours, de schutspatroon van de Domkerk. En op 11, 12, 13 november werd *Martine & Martinus* uitgevoerd, een lichte Sint Maartensopera voor jong en oud, speciaal voor de Domkerk geschreven en gecomponeerd.

De voorbereidingen begonnen in 2013. Het realiseren van deze opera was al jarenlang de droom van Domcantor Remco de Graas. Zij, Carlijn Metselaar als zanger in de Domcantorij en componiste, en Ruben van Gogh de tekstschrijver, lieten zich inspireren door de beeltenissen in de pandhof. Het leven van Martinus van Tours is daar als een stripverhaal in steen uitgebeeld in de 'wimbergen' boven de vensters.

Het verhaal

Martinus keert terug in de Domkerk, als schaduw uit het verleden, met zijn levensverhaal, gespiegeld aan dat van een jonge voetbalkeeper Martine.

Een verhaal van alle dag: de druk van het leven niet meer aankunnen, er wordt teveel aan je gesjord en getrokken, je wilt je terugtrekken en de stilte zoeken. Die stilte kun je vinden in eeuwenoude gebouwen, eeuwenoude verhalen en eeuwenoude gebaren van nemen en delen, van krijgen en geven. Zo verging het Sint Maarten en zo ging het met Martine. Deze twee levens vlochten zich door elkaar met oude en nieuwe symbolen en nieuwe muziek. Met dans, met voetbalgekrijs, met hemelse engelen, met prachtig gezongen en gespeelde muzikale lijnen.

De uitvoering

De Domcantorij kon nu niet alleen zingen, maar ook acteren en meebewegen in een productie waarin dans, orkest, decor en licht dienstbaar waren aan de nieuwe compositie.

De voetbalscènes waren het meest pakkend: onze hedendaagse voetbalwerkelijkheid van FC-Utrecht speelde zich 'life' tussen de eeuwenoude pilaren van de Domkerk af. En de vriendinnen van Martine die stonden te roe-

Op 11 november vierden we de 1700ste sterfdag van Martinus van Tours, de schutspatroon van de Domkerk.

pen 'Waar ben je nou?' en Martine die weer tot zichzelf komt en zingt 'dat ze het leven weer toe laat' nadat zij verlangend naar haar moeder de prachtigste krenten uitstoot, deden de rillingen over je rug lopen. Net als Martinus die werkelijk mediteerde en de knecht weer tot leven bewoog. De veelbelovende jonge dansers van DOX gingen volledig op in hun bewegingen en werden fantastisch geleid door de talentvolle choreograaf Ryan Djojokarso. De rollen werden indrukwekkend vertolkt door Naomi van der Linden (Martine), Lara Diamand (schoonmaakster) en Ambrož Lapanje (Martinus). Cantorijleden zongen en speelden als professionals de bijrollen. De kinderen van de kindercantorij samen met de kinderen van de buitenschoolse koorschool zongen ontroerend mooi. En Jan Hage als pianist speelde dit alles vloeiend aaneen.

De regisseur Aram Adriaanse en de theatervormgever Guus van Geffen waren onmisbaar. En vele HKU-studenten met hun docenten leverden een belangrijke bijdrage aan onder meer de kostumering.

Lef

Een topprestatie. Zo mag je het wel noemen. Met inspanning van velen kwam het geld voor de opera bijeen via fondsen en particulieren. Op de speelvloer is er in drie weekenden met 101 personen gewerkt aan het vormgeven van deze unieke opera. Meer dan tweeduizend mensen kwamen kijken en luisteren. En wat een onvergetelijke beleving heeft deze opera, als meest ultieme kunstvorm door de versmelting van verhaal, muziek, emotie, verbeelding en theatrale effecten bij iedereen achtergelaten. Het heeft een uniek en onvervangbaar moment in de 45-jarige geschiedenis van de Zaterdagmiddagmuziek Domkerk opgeleverd. Om een indruk te krijgen of nog even na te genieten: dat kan via de website www.zaterdagmiddagmuziek.nl.

Over de auteurs: Ria Frowijn is zanger in de Domcantorij en projectleider opera *Martine&Martinus*, ds Netty de Jong-Dorland is predikant van het Citypastoraat Domkerk.

* De crew van de Sint Maartensopera (foto Wim van der Ende).

* Affiche waarop de uitvoering van de opera wordt aangekondigd (foto Mieke Breij).

De vriendinnen van Martine die stonden te roepen 'Waar ben je nou?' en Martine die weer tot zichzelf komt en zingt 'dat ze het leven weer toelaat', deden de rillingen over je rug lopen.

Denken In de Driehoek

Op de vierde avond in de reeks 'Waarheid wat doe je eraan?' die dit seizoen in congressencentrum De Driehoek wordt gehouden, zijn op woensdag 5 april de sprekers Wytse Versteeg en Wolter Huttinga. Zij zullen die het thema benaderen vanuit de invalshoek: 'Waarheid en wetenschap: Alternatieve feiten'.

Dankzij wetenschappelijk onderzoek begrijpen we meer en kunnen we meer, zoals het genezen van ziekten of het verklaren van natuurverschijnselen. Toch lijkt de wetenschap het nooit echt goed te doen, en in het 'post-truth' tijdperk ligt zelfs de waarheid onder vuur. Is wetenschap tegenwoordig 'ook maar een mening', zoals vaak wordt beweerd? Hechten we nog waarde aan objectiviteit? En bestaan er eigenlijk wel andere feiten dan alternatieve?

Wytse Versteeg is schrijver. Haar romans werden vertaald in vijf talen en ze won onder andere de BNG Literatuurprijs. Komende herfst verschijnt haar roman Grime, over de fragiele grens tussen waanzin en waarneming. Ze promoveert op een proefschrift op het gebied van alledaagse onderhandelingen over kennisrechten (Universiteit Twente) en is verbonden aan de Urban Futures Studio (Universiteit Utrecht).

Wolter Huttinga promoveerde in 2014 aan de Theologische Universiteit Kampen op een proefschrift over de theologische beweging Radical Orthodoxy, hij is freelance medewerker van het dagblad Trouw en werkt sinds 2016 als theologisch onderzoeker aan het project "identiteit als sterk merk" dat christelijke scholen ondersteunt bij hun identiteitsontwikkeling.

Het belooft een interessante avond te worden met twee deskundige sprekers en voldoende mogelijkheden voor het publiek om actief deel te nemen aan het gesprek.

*Wytse Versteeg.

'Denken in de Driehoek' op woensdag 5 april in het Congress- en vergadercentrum In de Driehoek, Willemsplantsoen 1c begint om 20.00 uur. Zaal open en koffie vanaf 19.30 uur. De discussie wordt om 21.30 uur afgerond en aansluitend is er een borrel. Toegang is gratis. Aanmelden is niet nodig. Facebook: DenkenInDeDriehoek, e-mail: DenkenInDeDriehoek@gmail.com.

Algemene informatie: Telefoon: 030 2315018 (Bernd Wallet). Vooraankondiging van de laatste lezing in deze themareeks: op 17 mei over Waarheid en transparantie, met sprekers Carola Schouten en Stevo Akkerman.

Gelijkheidsidealen en antipapisme

De Reformatie in haar politieke context (3)

In dit nummer het laatste deel van het drieluik dat dr. Llewellyn Bogaers schreef over de politieke aspecten van de kerkhervorming in ons land, en dan met name in onze stad. De Reformatie is in dit beschreven tijdperk al enkele eeuwen oud, en in de Nederlandse republiek lijkt het er even op dat de katholieken qua maatschappelijke positie weer op gelijke hoogte komen met de protestanten. Die emancipatie duurt echter niet lang, en wéér is er die ongelijkheid. Pas met het algemeen kiesrecht (in 1917 voor mannen en in 1919 voor vrouwen) komt hier verandering in.

Llewellyn Bogaers

Na het rampjaar 1672 kwam de Republiek in een neerwaartse spiraal. In de grote steden bleven de regenten dominant. Zij zorgden vooral goed voor zichzelf. Onder invloed van de Verlichting daagde een eeuw later het besef dat Nederland alleen door een opener bestuursstructuur weer een sterke natie kon worden. 'Vrijheid, gelijkheid, broederschap' luidde de leus van de Patriotten. Na de Franse inval in 1795 werd de Bataafse Republiek uitgeroepen.

In 1796 kwam er een eind aan de bevoorrechte positie van de gereformeerde kerk: alle gezindten kregen gelijke rechten. Katholieken betraden het politieke toneel: in de eerste Nationale Vergadering (1796-1797) bezetten zij 40 van de 126 zetels. Maar de geest van verzoeningsgezindheid vervloeg: na 1813 wisten de hervormden, zoals de Calvinisten toen heetten, weer het politieke en bestuurlijk-ambtelijke domein te domineren. Het kiesstelsel en het nog steeds virulente antipapisme dreven katholieken de coullissen in. Tot 1870 was het voor hen vrijwel onmogelijk om een zetel in kabinet, Kamer, Staten of gemeenteraad te krijgen. Door allianties aan te gaan met partijen die de katholieke zaak steunden - tot 1871 met liberalen en vanaf 1873, aanvankelijk aarzelend met antirevolutionairen - wisten katholieken hun stem toch gehoord te krijgen. Het algemeen stemrecht (1917, 1919) bracht de katholieke doorbraak.

Antipapisme

Het oude antipapisme leefde nog krachtig onder protestanten en al spoedig na de gelijkberechtiging zongen de oude stereotypen weer rond: konden katholieken wel goede burgers zijn als hun loyaliteit eigenlijk bij de paus lag? En waren mensen die dogma's accepteerden en in mysteriën geloofden, wel redelijk en weldenkend? Zouden katholieken niet de macht willen grijpen? Dan zou Nederland als protestantse natie verloren gaan. In de verdachtmaking speelde broodnijd een rol: een consequentie van de gelijkberechtiging was dat katholieken naar evenredigheid ambten en functies hoorden te vervullen. Ook leek het redelijk dat de middeleeuwse kerken verdeeld werden. En dat katholieken zich in de openbare ruimte konden manifesteren. Voor menig protestant was dit geen aantrekkelijk vooruitzicht.

Immigranten

In Utrecht werd het antipapisme in de eerste helft van de negen-

tiende eeuw extra gevoed door de instroom van katholieke immigranten. Het overleg met Rome over een verdrag (1827, 1840), de Belgische Opstand (1830-1839) en het huwelijk van koning Willem I met een katholieke vrouw (1840) raakten een gevoelige snaar. En daar kwam bij dat de katholieke kerk in de stad steeds zichtbaarder werd door de ingebruikname van de Augustinuskerk in 1840 en de teruggave van de

* Op 17 september 1853 bood de Utrechtse elite koning Willem III een huldealbum aan op Paushuize. Het eerbetoon was een vervolg op de Aprilbeweging: op 15 april 1853 had de koning in Amsterdam een petitie in ontvangst genomen die gericht was tegen het officiële herstel van de katholieke kerk. Meer dan 200.000 mensen hadden hun handtekening gezet, hiervan kwamen er 4.500 uit Utrecht. Schilderij door Nicolaas Pieneman (1856), Centraal Museum Utrecht.

Catharinakerk in 1842. Telkens wanneer religieuze conflicten oplaaiden, werd de katholieke middenstand gemeden en kregen katholieke arbeiders ontslag. In de literatuur geldt de vuistregel dat zowel het antipapisme als de angst onder katholieken het sterkst was in Utrecht.

De protestantse regenten waren niet voor niets eeuwenlang bang geweest voor gelijkberechtiging.

Politieke verhoudingen na 1848

Onder druk van revoluties in Frankrijk en Duitsland werd in 1848 de Nederlandse grondwet herschreven. De scheiding van Kerk en Staat werd uitgewerkt: gezindten vielen niet langer onder staatstoezicht en hadden vrijheid van vereniging, meningsuiting en onderwijs. In deze liberale opvat-

De neogotische kerken (vanaf 1870) zijn een triomfantelijk antwoord van katholieken op hun eeuwenlange onzichtbaarheid.

ting kon lang niet iedereen zich vinden. Katholieken - die, zij het verarmd, minstens een derde van de bevolking uitmaakten - bleven gewerd: tijdens het eerste kabinet Thorbecke bekleedden zij vijf van de 68 Kamerzetels. Een Utrechtse katholiek ontbrak. De nog steeds getrapte verkiezingen van 1850 leverden hetzelfde

sneuvelde, maar de bisdomindeling werd toch doorgevoerd: ook het nieuwe kabinet wilde niet torren aan de scheiding tussen Kerk en Staat. De eerste aartsbisschop vestigde zich wijselijk niet in de Domstad. Ondanks de massieve weerstand gooiden de katholieken de handdoek niet in de ring: zij zagen geen ruimte voor een eigen partij, maar gingen nauw samenwerken met liberalen. Intern richtten zij zich op de opbouw van de parochies, armenzorg, inclusief zieken- en ouderenzorg, en onderwijs. Er groeide nieuw elan.

Katholieke identiteit

De eeuwenlange repressie heeft diepe sporen nagelaten in het katholieke bewustzijn: zij hadden de schuldvraag geïnternaliseerd en moesten zichzelf positief leren definiëren. Er verschijnen katholieke periodieken. Rond 1860 gaan bisschop Andreas Schaepman en zijn kapelaan Gerard van Heukelum een verzameling middeleeuwse religieuze kunst aanleggen die vanaf 1868 ook voor publiek toegankelijk is. Hun collectie vormt de basis van Museum Catharijneconvent. W.J.F. Nuyens belicht in zijn *Geschiedenis van de Nederlandsche beroerten (1865-1870)* de Opstand vanuit katholieke perspectief. De neogotische kerken (vanaf 1870) zijn een triomfantelijk antwoord van katholieken op hun eeuwenlange onzichtbaarheid. Hun kerken maken zichtbaar dat zij nog steeds een grote gemeenschap vormen. De protestantse regenten waren niet voor niets eeuwenlang bang geweest voor gelijkberechtiging. En tot slot: de gestrengheid waarmee de katholieke geestelijkheid en elite de interne emancipatie ter hand namen, weerspiegelt hoe intens de eerdere onderdrukking ervaren is: men heeft het gevoel dat men zich als gemeenschap moet bewijzen.

Animositeit

De inrichting van het publieke domein maakt de animositeit tussen de gezindten zichtbaar. Zo mocht de Willibrorduskerk geen toren of klok hebben. Is het standbeeld van Jan van Nassau, de radicale voorman van de Unie van Utrecht (1579), in 1883 prominent op het Domplein geplaatst om het protestantse karakter van de stad en de universiteit te benadrukken. En kwam het standbeeld van Willibrord ter herdenking van 1250 jaar christendom niet op het Domplein te staan, maar op een minder opvallende plaats in de verkeersader rond het Janskerkhof (1947).

Onderbelicht

In het identiteitsdebat blijkt de hedendaagse Nederlandse identiteit nog sterk door Opstand en Reformatie bepaald. De middeleeuwen gelden als 'duister' en 'barbaars', als 'herfsttij'. Met als gevolg dat de lichtheid van de middeleeuwen en de schaduwzijden van de calvinistische suprematie onderbelicht blijven. Hoe is dit patroon te doorbreken? Ik ben ervan overtuigd dat een geschiedschrijving die meer oog heeft voor de ervaring van alle partijen, een genuanceerder beeld oplevert.

De bisdomindeling hersteld (1853)

Door de nieuwe grondwet werd het voor de katholieke kerk mogelijk om zich weer als instituut te organiseren. Op het plan om in Nederland vijf bisdommen te realiseren met Utrecht als zetel voor de aartsbisschop volgde een storm van protest. De koning zou een slaaf van de paus worden, vreesde een Utrechts hoogleraar. De Utrechtse kerkenraad startte een petitie die landelijke steun kreeg, ook van koning Willem III. Het Eerste Kabinet Thorbecke

Hans Brandts Buys bracht oude muziek naar Utrecht

Halve eeuw Bach Cantate Utrecht

Bach Cantate Utrecht, voorheen Utrechtse Bachcantatediensten, viert in 2017 haar vijftigjarige bestaan. Een van de leden, Eduard van Hengel, onthult dat deze traditie terugvoert naar een (veel) oudere traditie die in Utrecht vormgegeven is door Hans Brandts Buys (1905-1959) en het Utrechtse Studenten Koor en Orkest (USKO).

Eduard van Hengel

Toen de bezetter in de oorlog alle muziek buiten de Kulturkamer had verboden, klonken in een aantal Utrechtse kerken desondanks regelmatig cantates van Johann Sebastian Bach: 28 november 1942, Eerste Advent, in de Pieterskerk de cantate Nun komm, der Heiden Heiland (BWV 61) maar ook Buur-, Jacobi-, Lutherse en Remonstrantse Kerk kwamen aan de beurt; zelfs op 18 juni 1944, kort voordat iedereen moest onderduiken, waren nog drie cantates in de Leeuwenbergkerk te horen.

Uitvoerenden waren toentertijd: muziekminnende studenten die begrepen hadden dat kerkmuziek buiten het verbod viel. En hun dirigent, de clavichinist en musicoloog Hans Brandts Buys (1905-1959). Dit rondtrekkende gezelschap beperkte zich niet tot medewerking aan de kerkdienst maar zette bij zo'n gelegenheid tot ver in de middag de ene na de andere cantate op zijn lessenaars, terwijl de kosten op de uitkijk stond om tot stilte te manen als er Duitsers in zicht waren.

Direct na de oorlog richtten deze studenten het Utrechts Studenten Koor en -Orkest op, een tot op heden ongeëvenaard studentenmuziekgezelschap, toegankelijk voor studenten van alle rangen en standen, onafhankelijk van de muziekgezelschappen van de gevestigde studentenverenigingen.

Bach: core-business

Onder leiding van Brandts Buys zou Bach de core-business van het USKO worden: aanvankelijk vooral de cantates maar gaandeweg de grote Bachwerken Matthäus- en Johannes-Passion, Hohe Messe en Weihnachts-Oratorium, waarvan er telkenjare één wordt ingestudeerd tijdens een repetitieweek begin januari, de drie eerstgenoemde werken sinds 40 jaar zelfs in een ijzeren driejaarlijkse cyclus. Reeds in 1950 zetten de studenten Utrecht op de wereldkaart met de grootste herdenking van Bachs tweehonderdste sterfdag: bijna 50 concerten, het USKO voert alle grote vocale werken uit, het Corpsgezelschap USConcert speelt Brandenburgse Concerten, vijf Utrechtse organisten verzorgen een concertreeks, de Kaffeeekantate wordt uitgevoerd in Café Royal (destijds naast Oudaen) en Brandts Buys zelf speelt het gehele Wohltemperierte Clavier, de Goldbergvariaties en - als eerste - de Kunst der Fuge op een clavichimbel. Er verschijnen zeven edities van een Bachkrant, vol aankondigingen en geleerde artikelen, die in 70.000

exemplaren in Utrecht huis aan huis worden verspreid. Daarbij mag men bedenken dat uitvoeringen van bijv. de Hohe Messe in de jaren '50 een zeldzaamheid waren. Nog begin jaren '60 verschenen van Hohe-Messeuitvoeringen van het USKO (inmiddels onder Brandts Buys' opvolger Jaap Hillen) recensies in acht (!) verschillende landelijke dagbladen. In de jaren '70 van de vorige eeuw was het USKO de voedingsbodem waarop enkele legendarische barokoperaproducties gedijden die de stepping stones werden naar het eerste Oude-Muziekfestival (1982).

Elk vrij ogenblik: partijen schrijven

De wederzijds vruchtbare relatie tussen de studenten en Brandts Buys (die door zijn studenten - waaronder ik - met 'Hans' wilde worden aangesproken, in een tijd dat autoriteiten nog geen voornamen hadden) berustte enerzijds op Hans' voorkeur voor de open-mindedness van studenten/amateurs, en anderzijds op zijn eigen, door studenten hooggewaardeerde combinatie van muzikaliteit, intellect en kritische houding. Brandts Buys (doopnamen: Johann Sebastian) stamde uit een geslacht dat al vele beiaardiers, dirigenten, organisten en componisten had voortgebracht. Hij publiceerde o.m. drie grensverleggende boeken over Bach waarin hij, dwars op de tijdgeest, de oude muziek poogde te bevrijden uit het keurslijf van de gangbare, romantische uitvoeringspraktijk. Lang voordat begrippen als authenticiteit en 'historisch-geïnfomeerd' hun betekenis hadden gekregen "verkondigde hij", aldus zijn leerling

Gustav Leonhardt in 1984, "in spel, woord en geschrift inzichten in de achttiende-eeuwse muziek die thans gemeengoed geworden zijn" en Ton Koopman verkoos ooit HBB's Bachbiografie als zijn "beslissende Bachboek".

Vernieuwend

Toch stonden Brandts Buys uitvoeringen in de jaren '40 en '50 nog ver af van wat we tegenwoordig gewend zijn. Veel was vernieuwend: hij schuwde de gebruikelijke coupures in Bachs grote passies, zijn tempi waren al sneller, zijn klankbeeld was doorzichtiger, er diende non-vibrato te worden gezongen en hij had een voorkeur voor kleine bezettingen. Cantates en passies verdienden in kerken, en liefst in liturgisch kader te worden uitgevoerd (aldus de overigens onkerkelijke HBB) en het ego van solisten mocht daarbij niet in de weg staan, hun namen

Passion met een ruimtelijke scheiding tussen beide koren die Bachs praktijk dichter benaderde dan we nu nog meemaken.

Cantates

In de jaren '50 verzorgden USKO-leden onder leiding van Brandts Buys nog een cantateserie in de studentengerkinstaten van de hervormde Ds H.C. Touw maar gaandeweg verdwenen de cantates uit het USKO-programma. In 1967 waren het opnieuw volgelingen van de inmiddels overleden Brandts Buys die in de Geertekerk een maandelijks cantatereeks startten, die dit jaar dus zijn 50-jarig bestaan viert. Brandts Buys' cantateuitvoeringen vonden vooral plaats in Hilversum, met de Hilversumse Cantatevereniging. Toen hij in 1959 plotseling overleed bleek hij, als eerste in Nederland alle kerkcantates van Bach te hebben uitgevoerd. Daarvoor had hij wel alle partijen uit de gepubliceerde partituur voor zijn koor- en orkestleden moeten uitschrijven; die waren nog nooit uitgegeven.

Bibliotheek

Op basis van dit uitvoeringsmateriaal, zo'n 6.000 pagina's op folioformaat, is na zijn dood de Utrechtse Gemeentelijke Muziekbibliotheek opgericht die het materiaal nog steeds - uitleenbaar - bewaart. Gustav Leonhardt en Nicolaus Harnoncourt gebruikten het nog in de zestiger jaren voor hun integrale opnames van Bachs cantates. Inmiddels zoekt de Muziekbibliotheek - met het oog op de komende verhuizing - een adequate laatste rustplaats voor deze historisch respectabele maar praktisch niet meer functionerende collectie.

De foto's bij dit artikel zijn afkomstig uit het archief van de auteur.

Bijzonderheden over de auteur van dit artikel

Eduard van Hengel was als natuurkundestudent praeses van het USKO toen Hans Brandts Buys overleed. Hij zingt en speelt/speelde piano, orgel, pauken, blokfluit en fagot. Na zijn pensionering als docent wetenschaps- en milieuwetenschappen aan de Universiteit van Wageningen, bouwde hij een website (<https://eduardvh.home.xs4all.nl/>) waarop toelichtingen te vinden zijn op alle grote Bachwerken, benevens informatie en analyses van zijn hand over alle meer dan 200 Bachcantates. Daar staat ook veel meer over Hans Brandts Buys.

Bachcantate in Geertekerk al halve eeuw jong

Op zondag 2 april is de feestelijke opening van het jubileumjaar 'Bachcantate in de Geertekerk'. Al vijftig jaar klinkt op de eerste zondag van de maand in de Geertekerk om 19.30 uur een Bachcantate door koor en orkest van de Bachcantates Utrecht. Voorafgegaan door het vierstemmig instuderen van het slotkoraal en een meditatieve inleiding. Op 2 april wordt deze mooie traditie voortgezet. Burgemeester Jan van Zanen verzorgt de inleiding.

Ter gelegenheid van de start van ons jubileumjaar voeren we op deze zondag twee cantates uit: BWV 67 'Halt im Gedächtnis Jesum Christ' en BWV 17 'Wer Dank opfert, der preiset mich'. De uitvoering van cantate 67 staat onder leiding van Wouter van Haften, die als eerste dirigent bij de oprichting van de Bachcantates Utrecht in april 1967 ook Cantate 67 heeft gedirigeerd. De solisten in BWV 67 zijn: Toos van der Wal (alt), Erik Janse (tenor), Andreas Goetze (bas).

Voor de uitvoering van cantate 17 is het Kathedrale Koor Utrecht uitgenodigd. Gerrit Maas heeft bij deze uitvoering de artistieke leiding en vervangt hun vaste dirigent Gerard Beemster die hierin als solist optreedt. De solisten in deze cantate zijn: Nicolaas Brouwer (sopraan), Daan van der Schaft (alt), Sebastian Brouwer (tenor), Gerard Beemster (bas). Het slotkoraal van cantate 17 wordt met de bezoekers ingestudeerd. Traditiegetrouw wordt deze cantatezondag gezamenlijk met het publiek afgesloten.

Zondagavondzang in Dominicuskerk

* Zondagavondzang in de Dominicuskerk.

In de Dominicuskerk aan de Händelstraat in stadsdeel West, specifieker: Oog in Al, is op 30 april weer de maandelijks zondagavondzang. Die begint om 17.00 uur. Op deze laatste zondag van de maand wordt het feest gevierd van de bekende dominicaanse heilige Catharina van Siëna.

Elke laatste zondag van de maand wordt in de Dominicuskerk een zondagavondzang gehouden, een beetje geënt op de Engelse Evensong. Het is een gebedsviering waarin veel ruimte is voor zang. Er is een kernkoor gevormd, de Schola Dominicana dat onder leiding van dirigent Berry Oude Kemper anderhalf uur vóór het begin van de viering oefent. Wie zin heeft om incidenteel mee te zingen, kan zich ook op zondag 30 april om 15.30 uur bij de repetitie aansluiten. Iedereen is van harte welkom!

Na afloop is er ontmoeting in de naastliggende kapel met iets te drinken en voor wie dat wil een broodje en een kop soep.

Religieuze muziek in St. Aloysiuskerk

Onder leiding van dirigent Roel Vogel gaat de Utrechtse Oratorium Vereniging op vrijdag 21 april om 20.00 uur de Mis in Es van Franz Schubert en Psalm 42 van Felix Mendelssohn uitvoeren in de St. Aloysiuskerk. Het koor krijgt medewerking van het Clarus solistenkwartet, bestaande uit sopraan Nicole Fiselier, alt Petra Stoute, tenor Leon van Liere en bas-bariton Patrick Pranger. De tenor Adrian Fernandes zal eveneens een bijdrage leveren. Het koor wordt muzikaal begeleid door Het Promenade Orkest.

De eerste helft van de negentiende eeuw bracht een onderscheid tussen kerkmuziek (die alleen in de kerk wordt uitgevoerd) en religieuze muziek (die ook buiten de kerk in de concertzaal ten gehore gebracht kan worden). Met de Mis in Es en Psalm 42 zijn Schubert en Mendelssohn duidelijk kinderen van hun tijd. De beide composities zijn in de eerste plaats uitingen van eigen geloofsbeleving en volgen minder strak de tot dan gangbare liturgische voorschriften. Zo heeft Felix Mendelssohn de boodschap van Psalm 42, "Evenals een moede hinde...", prachtig op muziek gezet: het verlangen, de twijfel, en het streven om Gods huis te bereiken vinden hun hoogtepunt in de fenomenale laatste fuga. Deze lofzang, die het slot vormt van de psalm, geeft uitdrukking aan Mendelssohns onwrikbaar vertrouwen in God.

Hoewel de Mis in Es een kerkelijke grondslag heeft, schreef Franz Schubert hiermee in feite de eerste concert mis, met delen die in een opera niet zouden misstaan. Het werk biedt veel uitdaging zowel aan de vocale als aan de instrumentale uitvoerders: voor elk instrument zijn er moeilijke passages te spelen, terwijl het koor vooral in de fuga's zijn kwaliteit kan laten horen. Schitterend samenspel tussen koor en solisten in het Benedictus en het Agnus Dei, eindigend met de uitroep: Geef ons vrede!, vormt het indrukwekkende slot van dit concert.

De toegangsprijs voor dit concert, inclusief een drankje in de pauze, bedraagt 25 euro; jongeren tot 21 jaar en studenten betalen een tientje minder. Kaarten zijn verkrijgbaar bij de Literaire Boekhandel, Lijnmarkt 17, Boekhandel Sjofar, Korte Elisabethstraat 7 en Plato, Voorstraat 35, alle in Utrecht en via de leden van de UOV. Op 21 april tevens vanaf 19.30 uur bij de ingang van de kerk. Ook zijn kaarten te bestellen via e-mail: kaartverkoopuov@gmail.com. De St. Aloysiuskerk staat aan de Adriaan van Ostadelaan en bereikbaar met stadsbus 8.

De Utrechtse Oratorium Vereniging bestaat ruim 76 jaar. Het koor telt 75 leden en staat onder muzikale leiding van dirigent Roel Vogel. Repetities vinden elke dinsdagavond plaats van 19.45 tot 22.00 uur in het Christelijk Gymnasium Utrecht, Koningsbergerstraat 2. Nieuwe leden zijn van harte welkom!

Gift voor noodhulp in Afrika

Herre Talsma

De Stedelijke ZWO-commissie heeft in haar vergadering van 9 maart besloten 1.500 euro te doneren aan de noodhulp die Kerk in Actie biedt in Oostelijk Afrika. De komende zes maanden dreigt er hongersnood voor meer dan 20 miljoen mensen. Deze mensen lijden aan voedselgebrek en ondervoeding.

Alleen al in Zuid-Soedan hebben 100.000 mensen direct hon-

gersnood en lopen 5,5 miljoen mensen risico daarop. Bovendien wordt daar tot juli geen regen verwacht. De situatie is dus nijpend.

20 miljoen mensen

De landen die het ernstigst getroffen worden zijn: Zuid-Soedan, Nigeria, Somalië en Jemen. Hier speelt zich de ergste honger af met meer dan 20 miljoen mensen in nood. Kerk in Actie levert al noodhulp in Afrika in onder andere Zuid-Soedan, Nigeria, en Ethiopië.

Maar meer hulp is hard nodig! Er moet ingegrepen worden om

verdere hongersnood te voorkomen! Daarom heeft de Stedelijke ZWO-commissie besloten hieraan financieel bij te dragen. Laat het tot zegen zijn!

Wilt u ook een gift geven voor de slachtoffers van de hongersnood in Afrika?

Uw bijdrage kunt u overmaken op rekening NL89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie te Utrecht, onder vermelding van het projectnummer 'N000699' Hartelijk dank!

Auteur is voorzitter van de stedelijke ZWO-commissie Utrecht

DIACONAAT WERELDWIJD

Diaconaat speelt zich niet alleen binnen onze eigen stad af, maar ook wereldwijd.

Deze keer vestigt de stedelijke ZWO-commissie de aandacht op de hulpactie voor hongerende Afrikanen.

* Honger in Afrika maakt een nieuwe '555-actie' met ook hulp vanuit de kerken noodzakelijk.

Joost Mendel en Herre Talsma

'Wie is mijn naaste?' past als titel goed bij een project op het gebied van Werelddiaconaat dat van start gaat in Utrecht-West. Het project is verbonden met KIVA, een wereldwijde organisatie op het gebied van microfinanciering (<https://www.kiva.org/>).

Microfinanciering is een algemene term voor financiële diensten die aangeboden worden aan personen met lage inkomens of aan hen die niet via een bank geld kunnen lenen. Het systeem

Wie is mijn naaste?

is gebaseerd op de gedachte dat mensen hierdoor in staat zijn om zichzelf uit de armoede te bevrijden.

Zo kunnen zij aanjagers worden van de lokale economie. Doel van dit project is om de kerkelijke gemeente bewust te laten nadenken over de praktische invulling van haar taak op het gebied van werelddiaconaat.

Leningen

De diaconie van West biedt aan kringen en groepen de mogelijkheid om een lening te verstrekken aan een project van KIVA. Een belangrijke vraag daarbij is "Wie wil ik helpen?" Zo kun je in een kring of groep met elkaar nadenken over de vraag hoe je praktisch invulling wilt geven aan je christen zijn. Ook kan besproken worden

of het bij geld geven blijft, of dat je een project ook op andere wijze kunt ondersteunen. Is het een idee, is het gewenst om bijvoorbeeld voorbode te doen voor een project?

Neutraal

KIVA is geen christelijke organisatie. Dat kan de vraag oproepen of voor je deze organisatie kiest of dat je de voorkeur geeft aan kerkelijke kanalen voor microkrediet. Het project wordt mede gefinancierd met een gift van duizend euro vanuit de stedelijke ZWO-commissie.

Auteurs zijn beiden lid van de ZWO-commissie Utrecht-West.

Verhalen van opstanding

Wieke de Wolff
straatpastor

Als ik tegen de wind in fiets en het miezert, zie ik ze nauwelijks: de

krokussen en narcisjes die overal de kop op hebben gestoken. Ik heb al moeite genoeg om vooruit te komen en een beetje zicht op de weg te houden. Als ik voor een stoplicht wacht zie ik ze ineens overal. Ze bloeien opgewekt – wind noch regen houdt ze tegen.

De wind is niet minder geworden. De regen evenmin. Toch lijkt het vervolg van mijn weg wat lichter – ik heb bloemen in mijn hoofd.

"Ik ben al een tijd in Nederland. Ik heb een dochttertje. Ze is nu tien. Het ging niet goed tussen haar moeder en mij. Het heeft geen zin om steeds op bed te zitten en te huilen. Daar wordt het niet beter van. Ik schilder. In mijn schilderijen komt steeds meer licht. Er is ook donker. Maar het heeft geen zin om daar in te blijven zitten. Ik probeer de verbinding met mensen

aan te gaan. Met ze te praten. Een goed gesprek te hebben. Daar krijg ik nieuwe energie van, snap je? En dan kan ik weer werken. Ik schilder veel vrouwen. Hun gezichten. Met een bloem erbij. Als ik nieuwe energie krijg, kan ik die ook weer geven. God helpt me. Ik ga nu. Dank je wel voor dit gesprek; dat was goed." Benieuwd ben ik naar zijn werk.

Donker en licht. Gezichten van vrouwen met een bloem erbij. Hij heeft beloofd foto's mee te nemen de volgende keer. Ik zie er naar uit. "Mensen geven zo weinig warmte. Ik voel me wel verantwoordelijk voor de sfeer. Ik probeer veel te lachen. Maar Nederlanders zijn zo koel... Houd vrede met alle mensen voor zover het van u afhangt. Dat is wel een goeie... Als ik lach heb ik tenminste mijn best gedaan. Als mensen niet teruglachen is

VAN DE STRAAT

dat hun zaak. Mag ik je een hug geven? Dank je wel." Zijn hug is zo groot dat ik er even in wonen kan. Ik heb er wel aan moeten wennen – dat gehug van hem. Misschien heeft hij wel gelijk – zijn wij Nederlanders wat koel... Misschien moet ik wat vaker lachen – zien wat er gebeurt... Na een ochtend verhalen zitten we samen aan de koffie. Wát een levens. Wát een donker. Wát een veerkracht. Wát een licht!

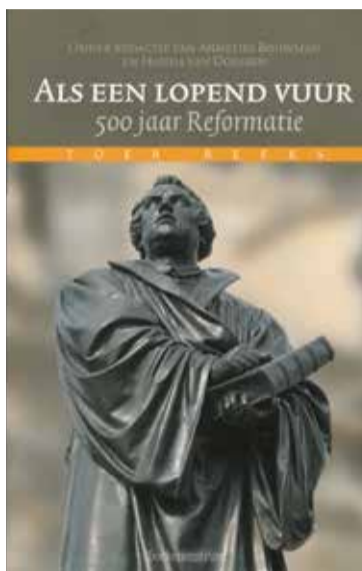
Arie Moolenaar

Doet u mee aan de estafeteloop? U weet wel, dat is een loop waar een stokje wordt doorgegeven. Aan deze estafette doen twaalf lopers mee. Bijzonder is dat het gaat om de lopers uit onze twaalf provincies. Utrecht is het laatst aan de beurt. De loop duurt een jaar. Hij is al gestart in de Oude Lutherse Kerk in Amsterdam op 31 oktober 2016 en hij eindigt op 31 oktober 2017 in de Domkerk in Utrecht. Iedere loper neemt een thema bij de kop. Limburg heeft als onderwerp "De Bijbel: lees dat boek" meegekregen en Utrecht heeft als thema "Roeping en beroep". Om deze estafette te begeleiden is er een boekje uitgekomen dat de twaalf thema's behandelt.

De onderwerpen gaan over de Bijbel, die immers in de volkstaal gedrukt werd en wijd verbreid; over het evangelie. Luther schreef een lied naar aanleiding van de dood van Hendrik Vos en Jan van Essen op de brandstapel op de markt te Brussel. "Ein neues Lied wir heben an". Men ontdekt de kracht en de betekenis van het Evangelie. Het stokje wordt doorgegeven en dan wordt nagedacht over "Hoe goed moet je zijn?" Hier gaat het over de vraag naar de rechtvaardigingsleer. Luther ontdekte wie hij in Gods ogen mocht zijn. God vraagt geen gerechtigheid, maar Hij schenkt die. Dan wordt nagedacht hoe je het geloof tot uitdrukking brengt; de 'protestantse spiritualiteit'. In

Als een lopend vuur

Bijbellezen, gebed en liederen. Bijzonder is dat er ruim aandacht besteed wordt aan "Vrouwen in het protestantisme: goeie genade, wat een portretten!" Katharina van Bora en Angela Merkel worden zo met elkaar vergeleken. Maar vele andere vrouwen in de loop der eeuwen worden voor het voetlicht gebracht. Denk

maar aan Henriëtte Swellengrebel. In Utrecht geen onbekende er is immers een tehuis naar haar genoemd. Natuurlijk worden in de loop van de eeuwen verhalen doorverteld.

Vrij en vrolijk

"Verhalen vertellen om te groeien": Joodse verhalen, verhalen over Maarten Luther, Anna Maria van Schuurman en Menno Simons en Jorwerd waar een nieuw pio-

niersplek van start is gegaan. Een mens leeft enkel uit genade alleen. Dat maakt je blij en vrolijk, ontdekte Luther. "Vrij en vrolijk geloven". Hierover gaat het volgende hoofdstukje. Ecclesia reformata semper reformanda: een hervormde kerk moet steeds weer hervormd worden, antwoord geven op de vragen en uitdagingen van de eigen tijd. Natuurlijk wordt er aandacht besteed aan het zingen van psalmen en liederen in de kerk. "Het lied op onze lippen". Luther en Calvijn hebben ons immers leren zingen. De cantates van Bach klinken al lang niet meer alleen in de kerk, maar ook in onze concertzalen. Als je protestant bent, dan ben je eigenlijk een dwarsligger. "Protestanten als dwarsliggers". Zo kom je de dwarse kant van het geloof op het spoor. Wat betekende dat toen en wat betekent dat nu. Moet je ook nu nog dwars zijn en waarover dan wel. Dat wordt besproken in hoofdstukje negen. "Even voor twaalf pakt vader de bijbel, om op de drempel van het nieuwe jaar Psalm 91 te lezen". Een ieder van ons kent deze eeuwenoude traditie. Zo wordt het lastige thema "protestantse levenskunst" behandeld. De Reformatie wilde de kerk bij de les houden, het debat voeren, nieuwe gezamenlijke wegen inslaan. Het liep ongewild uit op een scheiding. Daarom lezen we over "Rome-Reformatie: van conflict naar gemeenschap". Het gaat in op het rapport van de Lutherse Wereldfederatie en de Pauselijk Raad ter Bevordering van de Eenheid van

BOEKEN

Christenen, dat enkele jaren geleden is uitgebracht met het oog op de herdenking van de Reformatie in 2017. Ten slotte wordt in het laatste hoofdstukje aandacht gevraagd voor de nieuwe visie op het werk van man en vrouw in het ambacht en gezin. "Je werk of je leven". Zo zijn we bij Utrecht uitgekomen.

Het boekje is bedoeld om de thema's zorgvuldig aan de orde te stellen, de achtergrond te belichten en het gesprek te bevorderen. Daarom zijn er ook gespreksvragen opgenomen. U kunt natuurlijk wachten tot Utrecht aan de beurt is om dat hoofdstukje met elkaar door te nemen. Boeiender is om de tijd te nemen om alle onderwerpen te bespreken om zo de betekenis van de Reformatie, de oecumenische ontwikkelingen en het eigen geloof te doordenken en te verdiepen.

Naar aanleiding van: Als een lopend vuur. 500 jaar Reformatie, Toereeks. Onder redactie van Annelies Bouwman en Hanna van Dorsen. Boekencentrum, Zoetermeer, 96 blz. ISBN 978 90 239 7123 8, prijs € 8,90.

'Stilte' doorbreken

Arnold Rietveld

De Japanse schrijver Shusako Endo (1923-1996) beschrijft in zijn historische roman 'Stilte' hoe het geloof van de jonge Portugese jezuïet Sebastian Rodrigo op de proef wordt gesteld in een door christenvervolgingen geteisterd Japan. Het in 2000 voor het eerst uitgegeven boek is recentelijk verfilmd.

Rodrigo en zijn collega Francis Garpe gaan in Japan op zoek Cristóvão Ferreira die daar vanaf 1609 werkzaam was geweest bij de missie van de jezuïeten. Hij werd gedwongen ondergronds te werken nadat in 1614 de uitoefening van het christendom in Japan was verboden. Ferreira werd in 1633 gearresteerd door de Japanse inquisitie en nam niet alleen formeel afstand van zijn geloof, maar ging zelfs voor diezelfde inquisitie werken. Rodrigo en Garpe kunnen zich moeilijk voorstellen dat hun leermeester Ferreira zo iets gedaan heeft en gaan zelf op onderzoek uit. Het wordt een reis naar de donkere kant van de menselijke ziel. Uiteindelijk ontmoet Rodrigo Ferreira.

Hoewel Rodrigo en Garpe ook ondergronds werken, duurt het niet lang voordat de Japanse inquisitie hen op het spoor komt. De inquisitie zet de dorpelingen onder druk die de twee jezuïeten bij hen heeft laten onderduiken. Garpe en Rodrigo zien vanaf afstand toe hoe sommige dorpelingen weigeren afstand te nemen van het christelijk geloof en de marteldood verkiezen. Rodrigo komt oog in oog te staan met zijn leermeester Ferreira die de Japanse cultuur en identiteit aangenomen heeft en hem vaderlijk probeert over te halen om afstand te nemen van zijn christelijke geloof. Op het moment dat Rodrigo dat wil gaan doen, doorbreekt God de stilte en spreekt troostende woorden tot hem. Net als Ferreira neemt Rodrigo de Japanse cultuur en identiteit aan. De film eindigt met een scène waaruit blijkt dat Ferreira na zijn overlijden niet helemaal afstand van zijn christelijk geloof heeft genomen.

Het boek en de film doen mij als christen afvragen hoe sterk je christelijk geloof moet zijn als dat steeds verder onder druk zou komen te staan. Hoewel de gebeurtenissen in deze historische roman hebben plaatsgevonden in 1638, zijn er nog steeds landen in het Midden-Oosten en Afrika waar christelijke minderheden zo vervolgd worden als in het Japan van 1638. Dat maakt de morele dilemma's beschreven in dit boek pijnlijk actueel.

Naar aanleiding van: 'Stilte' van Shusako Endo, ISBN 978 90 435 2789 7, 222 pagina's, prijs vijftien euro, uitgeverij Kok.

Ds D. Methorst overleden

In Amsterdam is op 6 maart ds D. Methorst overleden. Dirkje Methorst werd geboren op 9 juni 1944 in Ederveen. Ze was van 1984 tot 2000 hervormd predikant voor bijzondere werkzaamheden in Utrecht (geestelijk verzorger ziekenhuis Overvecht). Daarna werkte ze als arts.

Afstemmen op de stilte... bij muziek van Hildegard von Bingen

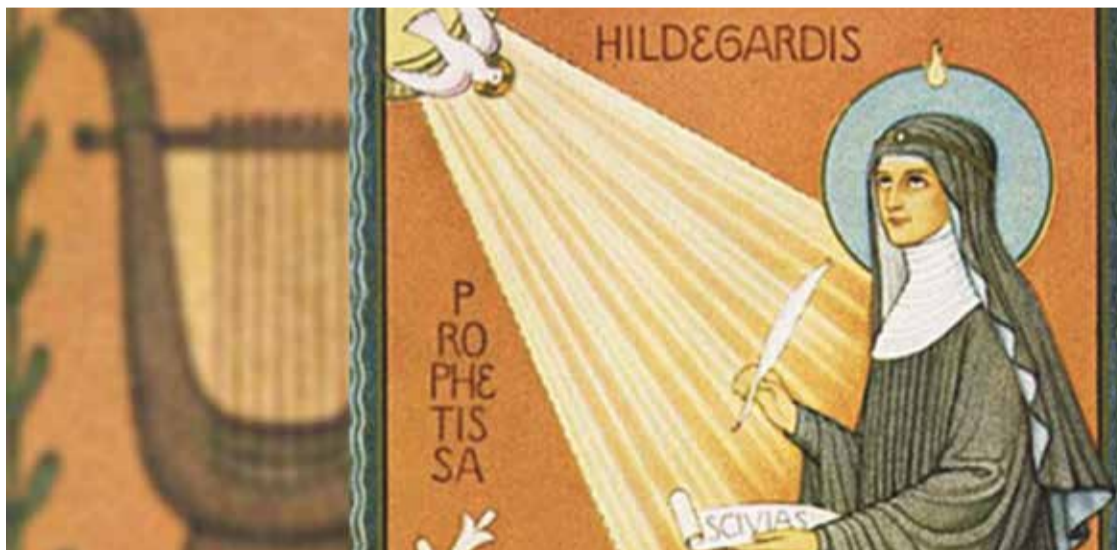
Conny van Lier

In de lutherse kerk aan de Hamburgerstraat zijn op de donderdagen 6 april, 20 april, 11 mei en 1 juni 'stiltebijeenkomsten' van 16.30 tot 17.45 uur.

Hildegard von Bingen is een mystica, die leefde van 1098 tot 1179. Al op drie- en vijfjarige leeftijd kwam bij haar 'het Grote Licht' door. 'Het Grote Licht' gebruikte zij als naam voor God, die haar een leven lang nabij zou zijn in visioenen. Op achtjarige leeftijd werd het meisje Hildegard door haar ouders als tiende kind, weg gegeven aan het Benedictijnerklooster op de Disibodenberg. In die tijd zaten kloosters vol met afgestane kinderen. In haar latere leiding gevende posities heeft Hildegard er altijd voor gepleit, dat kinderen er zelf mee in zouden stemmen om naar een klooster te gaan.

Begaafd

Hildegard was echter een hoog begaafd kind en de intellectuele, spirituele en creatieve ontwikkeling die het klooster haar mogelijk maakte, waren aan haar wel besteed. Ze leerde lezen, schrijven, taal, rekenen, latijn, godsdienst en muziek. Het leven van Hildegard is vrij nauwkeurig bekend, omdat er al kort na haar overlijden een Vita, een levensbeschrijving over haar verscheen, op basis van in-

* Hildegard schreef 70 gedichten op muziek, die alle grenzen van de kerkmuziek in haar tijd te buiten ging. Haar nonnenkoor moest een engelenkoor worden...

terviews met haar zelf. De eerste helft van haar leven studeerde en leefde Hildegard in de schaduw van het klooster. Toen zij echter op veertigjarige leeftijd moeder overste werd, keerde het tij en trad zij in de openbaarheid. De paus erkende haar visionaire gaven en Hildegard schreef grote theologische werken, correspondeerde over allerlei management kwesties met kerkelijke en wereldlijke leiders. Haar visioenen verschenen als miniaturen.

Gedichten

Daarnaast schreef Hildegard zo'n 70 gedichten op muziek, die in

haar eigen twee nonnenkloosters, waar zij inmiddels abdis van was, werden gezongen. Muziek die alle vormen van kerkmuziek van die tijd te buiten ging. Haar nonnenschola moest een engelenkoor worden, waardoor de hemel zou weerklinken.

Bij Afstemmen op de Stilte... bij muziek van Hildegard von Bingen, zullen we gebruik maken van haar muziek.

Begeleiding drs. Conny van Lier, ds. Catrien van Opstal, opgave vóór 5 april bij cvopstal@hotmail.com. Kosten: 25 euro.

Antwoorden pagina 5:

1. a: Reformatie – groteske – lutherhype – gadgets - -sokken – groten
2. b: rechtstreekse – weliswaar – suisses – professionele – lokale – onbetamelijk – verstouten- anderszins
2. c: erom – zowaar – picturaal – lutheraficionado – sms'en
2. 1a, 2c, 3a, 4b
3. pyxis, een reisdoosje om het brood van de eucharistie naar bijvoorbeeld een zieke te brengen.

Hanneke Monsuur nu correspondent wijk Nieuwe Kerk

* Hanneke Monsuur, de nieuwe wijkcorrespondent van de Nieuwe Kerk voor Kerk in de Stad.

Per heden wordt Hanneke Monsuur de nieuwe correspondent van de Nieuwe Kerk in de wijk Wittevrouwen. Ze neemt de taak over van Harmen van Doorn, die dit de afgelopen 2,5 jaar deed. Harmen: "Het werd tijd om de taak over te dragen, want voor mij als ouderling vragen er veel andere zaken binnen en buiten de kerk aandacht. Daarbij is het thuis ook drukker geworden, met meer kinderen en de eigen praktijk Kind en Krachtig die mijn vrouw, als kinderpsycholoog en opvoed-trainer, is gestart. Het was mooi werk om de afgelopen jaren het wijknieuws te kunnen brengen en artikelen vanuit onze kerk in te brengen."

Hanneke Monsuur is bekend met schrijven door haar werk als biomedisch onderzoeker in het VUmc, waarvoor ze momenteel haar proefschrift afrondt. Hanneke bezoekt de Nieuwe Kerk nu ongeveer een jaar. Voor haar is dit dan ook meteen een mooie manier om de Nieuwe Kerk beter te leren kennen.

Uitvaart

Een gemeentelid van de Tuindorpkerk beschrijft in het kort haar gevoelens bij de begrafenis van een geliefde. Deze woorden wil de redactie graag met alle lezers delen.

Haar laatste wens

Hij werd in 1942 in Batavia geboren, zo maar een jongetje in Nederlands-Indië. Gauw na de geboorte gingen zijn broer, zijn moeder en hij naar een Japans interneringskamp. Zijn vader moest ook, maar naar een ander, een strenger kamp. Pas in 1946 ziet hij voor het eerst zijn vader. Zomaar een verhaal zoals zo vele.

Afgelopen zaterdag gingen wij naar Zorgvliet om hem te begraven, daar aan de Amstel. De bijeenkomst was ingetogen. Mooie toespraken en mooie klassieke (opera)muziek. God was er niet bij zoals zo vaak tegenwoordig. Stil, doodstil, in een lange rij, hij voorop, gingen we over die prachtige begraafplaats, waar veel stenen ons herinnerden aan een Godsvertrouwen. Bij het (familie)graf gekomen nam zijn vrouw het woord. Ik had haar gedurende de hele bijeenkomst al wat gespannen zien zitten. Kennelijk moest ook zij nog iets uiten.

Toen begon zij het Onze Vader te bidden en aan iedere regel voegde ze nog iets toe: "Ook voor jou en dat geldt ook voor jou". Zij eindigde met de smeekbede: "Vader neem hem in Uw armen nu ik hem los moet laten". Het was doodstil, maar de dood was opeens ver weg. Kinderen lieten de kist zakken. Hij viel in Zijn armen.

Happietaria haalt halve ton op

Peter van der Ros

De opbrengst van goededoelenrestaurant Happietaria Utrecht is bijna een halve ton, om precies te zijn 47.229,15 euro. Dit bedrag is in vijf weken bijegebracht door studenten die kookten en bedienden in het gelegenheidsrestaurant ten bate van de christelijke ontwikkelingshulporganisatie Tear. Het volledige bedrag gaat naar een jongerenproject in Zimbabwe.

De Happietaria-opbrengst, die het streefbedrag van veertigduizend

* De studenten van Happietaria Utrecht, editie 2017.

euro ruimschoots overschreed, werd bekendgemaakt tijdens het eindfeest. De bestuursleden zijn opgelucht en blij. "Het was nog even spannend of we de 40.000 zouden gaan halen, maar de laatste dagen zijn veel beter gegaan dan gedacht. Dit is een fantastisch bedrag waarmee we deze editie kunnen afsluiten!", aldus Simone Beer, pr-manager van Happietaria Utrecht.

Dit jaar werd Happietaria Utrecht voor de twintigste keer georganiseerd, dit keer in het Johannescentrum in Overvecht.

Sisterhood: 'Alle eer aan God!'

* Crea workshop tijdens een Sisterhood-event (archieffoto).

Marije Vermaas

Alle vrouwen opgelet: op zaterdag 8 april is het feest het feest in de Nieuwe Kerk en jij bent van harte uitgenodigd! Sisterhood Utrecht bestaat namelijk vijf jaar en organiseert voor de tiende keer een Sisterhood event. We zijn ontzettend dankbaar dat we dit jubileum met elkaar mogen vieren en dat we in de afgelopen jaren zoveel zegen hebben ervaren. Het thema van de dag is dan ook: 'Alle eer aan God!'

Zoals altijd bij Sisterhood wordt het weer een dag om jezelf op te laden, te netwerken en te genieten. Jong en oud ontmoeten elkaar om God te eren, te zingen,

bidden en leren. Carianne Ros en Lydia Kansen spreken over het thema: 'Alle eer aan God!'

Wat betekent het om in ons persoonlijk leven God de eer te geven? Het valt soms niet mee om Hem op de eerste plaats te zetten in ons drukke bestaan. Laat je bemoedigen en inspireren!

Programma

Het programma is van 10.30 tot 16.00 uur. Er is een boekentafel, we gaan heerlijk met elkaar lunchen en in de 'verwenzone' kun je terecht voor een lekkere hoofd- of handmassage of je nagels (laten) lakken. Wees welkom en meld je aan via: sisterhoodutrecht@gmail.com. De kosten van de dag zijn tien euro. We zien er naar uit om op 8 april heel veel vrouwen te ontmoeten!

Sisterhood wil uiting geven aan het verlangen van een wereldwijde, groeiende beweging van vrouwen. Vrouwen die reageren op de eenvoudige uitnodiging om verandering te brengen en een positief verschil te maken in hun leefomgeving en in de wereldwijde gemeenschap. "Een sterke vrouw, wie zal haar vinden? Zij is meer waard dan edelstenen." Spreuken 31:10.

'Alles wat je altijd al had willen weten over de Domkerk'

Ron Helsoot

Als lezer van Kerk in de Stad bent u ongetwijfeld wel eens in de Domkerk geweest. Maar weet u ook wat er allemaal in de kerk te zien is?

Waar staat bijvoorbeeld een gevleugelde stier symbool voor in de Domkerk en een hand vol dukaten? Hoe zit het met dat rooster boven de deur van de sacristie? Wat zijn we onlangs te weten gekomen uit een recente studie over de tombe van Guy van Avesnes?

Rollen omgedraaid

Tijdens de avondrondeleiding op 20 april draaien we de rollen om: niet de rondleiders hebben de leiding, maar u. U kunt vragen stellen en de rondleiders zullen zo goed mogelijk proberen te antwoorden. Ook als u geen vragen hebt, bent u van harte welkom om mee te genieten van de prachtige atmosfeer in de stille kerk. Aansluitend een kopje koffie en een versnapering in het DomCafé.

Wanneer: 20 april, 20.00 tot 21.30 uur
Ingang: bruine deur tegenover de Domstraat
Kosten: zeven euro per persoon

Opgave: voor 20 april onder vermelding van Avondrondeleiding secretariaat@domkerk.nl, telefoon 2310 403.

Psalmen: een gezongen geschiedenis

Pim Brouwer

De Psalmen zijn niet uit het leven van de kerk weg te denken. Ze zijn vanaf het oude Israël het kloppende hart van het Jodendom en de kerk. Maar hoe hebben de Psalmen door de eeuwen heen geklonken? Welke melodieën van nu hebben de oudste papieren, en welke nieuwe stemmen klinken er vandaag de dag?

Samen met Hanna Rijken maken we een muzikale reis door de geschiedenis in twee actieve en inhoudelijke workshops rond de Psalmen. Iedereen is van harte welkom!

Hanna Rijken, theoloog en musicus is als pionier actief rond de nieuwe pioniersplek 'Choral Evensong & Pub Experience'. Daarnaast was ze actief betrokken bij de ontwikkeling van het Nieuwe Liedboek, en promoveerde in de liturgiewetenschappen. 'Psalmen: een gezon-

* Hanna Rijken.

gen geschiedenis' is een initiatief van wijkgemeente Utrecht-West.

Wanneer: vrijdag 7 april en vrijdag 12 mei, 14.30 uur
Waar: 'de Wijkplaats', Johannes Camphuysstraat 101
Toegang gratis, vrijwillige bijdrage gewenst
Opgave bij ds Pim Brouwer via predikant@kerkutrechtwest.nl / 06-3648 4349.
Actuele informatie op www.kerk-utrechtwest.nl.

AGENDA

dagelijks (behalve zondag)
12.30 uur Domkerk,
middaggebed

elke maandag
7.00 uur Domkerk,
ochtendgebed

elke woensdag
8.40-9.00 uur
Johannescentrum,
ochtendgebed

elke woensdag
17.30 uur Johannescentrum,
Hanna's herberg

zaterdag 1 april
13.30 uur Jacobikerk, concert
duo Gerrit Christiaan de Gier
(orgel) en George Pancras
(trompet)
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
passiemuziek van Arvo Pärt
20.15 uur Tuindorpkerk,
passieconcert Kamerkoor
Sjanton

zondag 2 april
11.00 uur Tuindorpkerk,
bezoekiging kruiswegstaties

* In de Nicolaïkerk wordt op
Goede Vrijdag de door Renata
Barnard geschreven en door
Berry van Berkum op muziek
gezette Marcuspassie uitge-
voerd.

van Adolfo Pérez Esquivel
16.00 uur Gertrudiskathedraal,
concert Monteverdi
Kamerkoor Utrecht (werken
van Hongaarse componisten)
17.00 uur Nicolaïkerk, vesper
20.15 uur Tuindorpkerk,
passieconcert Kamerkoor
Sjanton

dinsdag 4 april
16.00 uur DomCafé,
verkenningen van
levensverhalen
20.00 uur Marcuskerk, leerhuis
'Uw Koninkrijk kome wat
komt'

woensdag 5 april
20.00 uur Bethelkerk, thema-
avond over Meditatie en
Reformatie met Jorine de
Klerk
20.00 uur In de Driehoek
(Willemsplantsoen), debat met
Wyltske Versteeg en Wolter
Huttinga over Waarheid en
wetenschap

donderdag 6 april
14.30 uur Huiskamer, inloop
met Bart van Homoet over
Utrechtse trams
17.30 uur Marcuskerk, eetcafé

zaterdag 8 april
10.30 uur Nieuwe Kerk,
lustrumviering Sisterhood
14.00 uur Overvecht,
workshop Lopen in het
labyrint info:
jtvanderveen01@hetnet.nl
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Domorganist Jan Hage

zondag 9 april
9.00 uur Domkerk,
kinderpalmpassen
14.00 uur lutherse kerk, Poolse
dienst met ds Karol Dlugosz
15.00 uur Nicolaïkerk,
Matthäus Passion van J.S. Bach
door Cantatrix en Concerto
d'Amsterdam
19.30 uur Nicolaïkerk, vesper

maandag 10 april
19.00 uur Bethelkerk,
avondgebed
19.30 uur Nicolaïkerk, vesper

dinsdag 11 april
12.30 uur Jacobikerk,
paasbijeenkomst ouderen
(opgeven bij mevrouw
Kroneman, 2316197)
19.00 uur Bethelkerk,
avondgebed
19.30 uur Nicolaïkerk, vesper
20.00 uur Tuinzaal Nicolaïkerk,
preach preview.

woensdag 12 april
19.00 uur Bethelkerk,
avondgebed
19.00 uur Dominicuserk
(Palestrinastraat 1),
boeteviering
19.30 uur Nicolaïkerk, vesper

donderdag 13 april (Witte
Donderdag)
14.30 uur Huiskamer, inloop
14.30 uur Marcuskerk,
ouderensoos met ds Gert
de Goeijen over zijn werk in
Indonesië
18.30 uur Bethelkerk, maaltijd,
19.00 uur Tuindorpkerk,
Sedermaaltijd
19.15 uur Bethelkerk,
avondmaalsviering met ds
Gertine Blom en ds Auli van 't
Spijker
19.30 uur De Wijkplaats,
viering met afsluitend kijken
naar The Passion

vrijdag 14 april (Goede Vrijdag)
15.00 uur Stiltecentrum Hoog
Catharijne, start kruisweg te
voet door binnenstad
19.00 uur Dominicuserk,
oecumenische viering
19.00 uur Oranjekapel, ds
Hans Kronenburg
19.30 uur Nicolaïkerk,
uitvoering Marcuspassie
19.30 uur Tuindorpkerk, viering
met uitvoering Stabat Mater
van Pergolesi

* Het Ensemble Illustré musicert
in de viering van (Palm)zondag 9
april in de Wilhelminakerk.

zaterdag 15 april
13.30 uur Nicolaïkerk,
Matthäus Passion van J.S. Bach
door Nieuwe Philharmonie
Utrecht
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
solistenensemble Cantores
Martini
19.00 uur Antoniuskerk
(Kanaalstraat 200),
kinderpaasviering
21.30 uur Oranjekapel, ds Auli
van 't Spijker

zondag 16 april (Pasen)
6.15 uur Domplein, Paasjubel
9.00 uur De Wijkplaats,
paasontbijt en -viering
13.00 uur Janskerk, concert
pianist Laurens de man
17.00 uur Nicolaïkerk,
cantatevesper van J.S. Bach
zie verder kerkdiensten op
pagina 23 en berichten elders
in dit blad

woensdag 19 april
20.00 uur Huis in de Wijk
(Tuindorp), filmavond

donderdag 20 april
14.30 uur Huiskamer, inloop
14.30 uur Marcuskerk,
ouderensoos met liederen uit
passie- en paastijd
17.30 uur Marcuskerk, eetcafé

vrijdag 21 april
20.00 uur Aloysiuskerk (A.
van Ostadelaan), concert
Utrechtse Oratorium
Vereniging

zaterdag 22 april
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
koor, solisten en barokorkest
van de Domcantorij

zondag 23 april
17.00 uur Janskerk, Choral
Evensong met Schola Davidica

maandag 24 april
19.00 uur Huiskamer,
meditatie

dinsdag 25 april
19.45 uur Nicolaïkerk,
Dans!kerk

donderdag 27 april
14.30 uur Huiskamer, inloop

zaterdag 29 april
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek
met Domorganist Jan Hage
(familieconcert)

zondag 7 mei
13.00 uur Janskerk, concert
Laurens de Man met Chimaera
Trio

vrijdag 19 mei
19.30 uur Marcuskerk,
musical Mozes

zaterdag 20 mei
19.30 uur Marcuskerk,
musical Mozes

zondag 21 mei
13.00 uur Janskerk,
concert Laurens de Man
met Strijkersensemble
Conservatorium van
Amsterdam
14.30 uur Nicolaïkerk,
musical Mozes

WIJKNIEUWS

Citypastoraat Domkerk

www.domkerk.nl

Zondag 19 maart vond er in de
Domkerk een wisseling van de
wacht van ambtsdragers plaats.
In de dienst werd afscheid geno-
men van Anna van Laar en Bart van
Meegen als ouderling en van Thijs
Willem Baayen als diaken.
Hans Ruitenbeek en Marco van
der Werf zijn bevestigd als ouder-
ling en Jan van Bommel en Stijn van
der Woude als diaken. Hanna Ploeg
en Jan Paul de Vries zijn herbeves-
tigd. Het Citypastoraat is verheugd
dat er steeds weer mensen zijn die
zich op de wijze willen inzetten
voor de kerk.

Ook verheugend is dat in de paas-
nacht Joël Vlasblom en Jaco van
Maanen belijdenis doen van hun
geloof. Van harte welkom in deze
feestelijke opstandingsdienst!

EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

www.eug-janskerk.nl

Nadat in de verkiezingsmaand
maart de leidraad voor de vierin-
gen de woorden van Mozes 'Kies
dan het leven' waren, is het thema
in de Goede Week 'Het leven ge-
kozen'. Het leven is gekozen door
Jezus, die de dood doorbrak. En hij
roept ons op hem naar het ware
leven te volgen. De weg van Jezus
is er op uit dat wij ook het leven
gekozen hebben. Hij wil zo graag
dat wij opgestane mensen zijn, op-
gestaan om het leven te omarmen
en voluit te leven – het leven dat
heel de bijbel ons voorhoudt en

vervolg op pagina 21

LEESROOSTER

De komende weken vermeldt het leesrooster van het
Nederlands Bijbelgenootschap de volgende bijbelgedeelten:

zo 2 Johannes 11:28-54
ma 3 Johannes 11:55-12:11
di 4 Psalm 129
wo 5 Romeinen 5:1-11
do 6 Romeinen 5:12-21
vr 7 Romeinen 6:1-14
za 8 Psalm 73

zo 16 Johannes 20:1-18
ma 17 Romeinen 6:15-23
di 18 Romeinen 7:1-12
wo 19 Romeinen 7:13-25
do 20 Romeinen 8:1-11
vr 21 Romeinen 8:12-25
za 22 Romeinen 8:26-39

zo 9 Johannes 12:12-19
ma 10 Johannes 12:20-36
di 11 Johannes 12:37-50
wo 12 Psalm 140
do 13 Johannes 13:1-38
vr 14 Johannes 18-19
za 15 Jesaja 12:1-6

zo 23 Johannes 20:19-31
ma 24 I Petrus 1:1-12
di 25 I Petrus 1:13-25
wo 26 I Petrus 2:1-10
do 27 I Petrus 2:11-17
vr 28 I Petrus 2:18-25
za 29 I Petrus 3:1-12

(advertentie)

Hetzij wij leven,
hetzij wij sterven,
wij zijn des Heeren.

Teruggekeerd tot haar Schepper

Dirkje Methorst Dicky

Oud-predikant van de Ned. Herv. Kerk
Oud-bedrijfsarts RUU en VUmc

* 9 juni 1944 te Ederveen

† 6 maart 2017 te Amsterdam

Celia Gijsbertsen-Methorst
Jan Gijsbertsen

Cees Methorst (in liefdevolle herinnering)

Bart Methorst
Corrie Methorst-van Ede

Neven en nichten

Correspondentieadres:
Celia en Jan Gijsbertsen
Molenvaart 497 B
1764 AT Breezand

De begrafenis heeft op zaterdag 11 maart plaatsgevonden op de
Algemene Begraafplaats te Abcoude.

vervolg van pagina 20

dat hij vanuit de Bergrede voorleefde. De lezingen in de vieringen zullen vooral die van het Matteüs evangelie zijn. Wij trekken met Jezus mee de toekomststad Jeruzalem binnen. We volgen van nabij hoe hij de confrontatie met de doodsmachten zoekt, de dood niet vreest, maar uiteindelijk onbevreesd zijn weg door de dood naar het leven gaat. We horen ervan op hoe de Eeuwige dit kind aanraakt met nieuw leven en zo ons allen aanraakt. Wees welkom in de Janskerk op deze tocht.

Johannescentrum (Overvecht)

Johannescentrumgemeente
voor zoekers en zieners

www.johannescentrum.nl

Informatie over de vieringen in het Johannescentrum in de aanloop naar Pasen staat in een artikel op pagina 4. Gegevens over de vieringen na Pasen (23 en 30 april) staan op de website www.johannescentrum.nl.

Marcus-Wilhelmina

www.marcus-wilhelminakerk.nl

Marcus-Wilhelminakerk

Op zondag 2 april, Judica, de eerste zondag van de Veertigdagentijd, is de voorganger in de Marcuskerk ds Harry Zeldenrust. Er is tienerdienst en na de dienst is er Fairtrade-verkoop. In de Wilhelminakerk gaat ds Marian van Giezen voor. Om 17.00 uur is er een vesper in de Nicolaïkerk. Zie voor meer informatie onder Vespers in Zuidoost. Op woensdag 5 april is de laatste oecumenische vesper in de Johannes-Bernarduskerk. Ds Hans Koops gaat voor.

Voor informatie over de diensten van Palmzondag tot en met Pasen: zie het artikel elders in dit paasnummer van *Kerk in de Stad*. Zondag 23 april, 'Quasimodo geniti' (als pasgeboren kinderen), is de voorganger ds Barend Wallet uit Houten. Zondag 30 april, Misericordia (de barmhartigheid van de Heer), is de voorganger ds Hans Koops.

Marcuswijk

Zondag 9 april is er na de dienst weer een zanghalvuurtje. Alle kinderen zijn van harte welkom. Op 6 en 20 april is er weer eetcafé. Er wordt gewerkt met een wachtlijst voor het geval, dat het aantal aanmeldingen de 25 overschrijdt. Aanmelden via sameneten@marcuscentrum.nl of per telefoon: 274 5036.

Op 20 april zingen we op de Oude-rensoos liederen uit de lijdensstijd en de paascyclus, met bijzondere aandacht voor de oude vertrouwde gezangen. We beginnen om half drie in de grote Marcuszaal en we gaan door tot half vijf. De zaal gaat om 14.00 uur open. Iedereen is van harte welkom, ook als u nog geen lid bent! U hoeft niet gelijk lid te worden, maar u kunt eerst 'op proef' komen kijken of de Soos

wat voor u is. Bijdrage in de kosten: € 1,50.

Op donderdag 16 februari overleed Jenneke van Engelenburg-van Mourik. Zij woonde in De Koppel (Hondsrug 449). In het begin van haar trouwen woonden zij en haar man in hun bakkerswinkel in Hoograven. Nadat zij met werken stopten woonden zij nog lange tijd aan de Salzburch in Lunetten. De uitvaartdienst is gehouden op dinsdag 21 februari waarna de begrafenis heeft plaats gevonden op de algemene begraafplaats Tolsteeg. Mevrouw Van Engelenburg is 86 jaar geworden. Donderdag 23 februari overleed in de leeftijd van 94 jaar Jannetje Boerman-Marseille. Zij woonde sinds vorig jaar in verpleeghuis Albert Koningsbruggen en was lid van onze wijkgemeente. Donderdag 2 maart vond de begrafenis plaats op de algemene begraafplaats in Ermelo.

Wilhelminawijk

Op donderdagmiddag 6 april komt Bart van Homoet naar de Huiskamer van de Schildersbuurt (Hobbemastraat 41) om beelden te laten zien van de Utrechtse trams van vroeger. Elke donderdagmiddag is er inloop van 14.30 tot 16.00 uur. Meer informatie bij Riek Smit, telefoon 2515 918 of marianvangiezen@online.nl.

Op zaterdag 8 april van 15.00 tot 16.30 uur kunnen kinderen in de Wilhelminakerk palmpaasstokken komen versieren. Ouders ook welkom! Wel graag even aanmelden (in verband met inkopen) bij Marian van Giezen, marianvangiezen@online.nl of 06-1841 9992.

Op 9 april, Palmzondag, verleent het Ensemble Illustre medewerking aan de viering. Zie elders in dit nummer.

Nicolaïkerk
Hemel en aarde
beleven en bewegen

Op zondag 2 april, vijfde zondag van de Veertigdagentijd, is zondag Judica: 'doe mij recht'. In de dienst van 10.00 uur is ds Kees Bouman de voorganger en Ko Zwanenburg de organist.

Het gaat in deze viering over Johannes 11, de roep: 'kom uit!'. Om 17.00 uur is er een vesper, waarin dr. Rijk Schipper voorgaat. Zie verder onder: Vespers in Zuidoost.

Op zondag 9 april vieren we Palmzondag. Voorganger is ds Kees Burger en Ko Zwanenburg is organist. Aan het begin van de dienst is de feestelijke optocht van de kinderen van de kinderkerk met hun palmpaasstokken. Wij zingen daarbij lied 552: 'Stap voor stap gaat door Jeruzalem'. Het thema intocht is bekend uit het Oude Testament. Zacharia noemt het, maar ook is er het fascinerende verhaal over de dansende David die voor de ark uitgaat en intocht houdt in Jeruzalem. Hij wordt bejubeld en veracht, precies wat er ook met Jezus gebeurt. Beide verhalen komen ter sprake, met deze keer een nadruk op de oudtestamentische lezing. Lezingen: 2 Samuël 6, Johannes 12: 12-19. Het orgelspel tijdens de dienst zijn delen uit de koraalpartita 'Sei gegrüßet Jesu gütig' (BWV 768) van J.S.Bach. Om 19.30 uur is er een vesper, zie het bericht elders in dit blad.

Witte Donderdag 13 april, is ds Dirk Neven voorganger in de dienst van Schrift en Tafel. Ko Zwanenburg is organist en zangers van de Nicolaïcantorij ver-

WIJKNIEUWS

lenen medewerking. Op Goede Vrijdag 14 april, ook om 19.30 uur is ds Dirk Neven voorganger, de Nicolaïcantorij staat onder leiding van Ko Zwanenburg en organist is Berry van Berkum. Muziek is in die avonddienst de Marcuspasie, in de vertaling/bewerking van Renata Barnard, op muziek gezet door Berry van Berkum. Zie ook elders in dit blad.

De Paaswake op 15 april begint om 22.00 uur. We vieren de opstanding van het Licht: de nieuwe paaskaars wordt binnen gebracht en we lezen oudtestamentische opstandingsberichten in Genesis 1: 1-10, Genesis 22: 1- 19, Exodus 14: 24- 15: 1 en Jona 3: 1-10. Aan deze viering samen met de doopgedachten werkt de Nicolaïcantorij onder leiding van Ko Zwanenburg mee; organist is Berry van Berkum. De cantorij zingt het paasmotet 'Surrexit Christus hodie, alleluia' van Urmas Sisaks (1960). Ds Dirk Neven is voorganger.

Op zondag 16 april, 10.00 uur, vieren we het paasfeest verder in een dienst van Schrift en Tafel waarin ds Dirk Neven voorgaat. Schriftlezingen zijn uit Ezechiël 37: 1-14 en Marcus 16: 1-8. De Nicolaïcantorij zingt: 'Zu dieser österlichen Zeit' van Johann Eccard (1553-1611) en 'Ubi caritas' van Ola Gjeilo (1978). Organist is Berry van Berkum en Carl Daleboudt speelt trompet. Om 17.00 uur is er een cantatevesper. Ds Johan Plante is voorganger, Berry van Berkum organist en Cappella di San Nicolai en de Vespercantorij werken mee. Meer informatie vindt u elders in dit nummer.

Ds Nico Vlaming gaat voor op zondag 23 april, Beloken Pasen. De Schriftlezingen zijn Openbaring 7: 1-17 en Johannes 20: 19-29. Gerard Reve komt ook nog langs... Zeker wanneer iedereen zijn doopkleed aan heeft. Organist is Ko Zwanenburg. Zondag 30 april, Quasi modo geniti, gaat ds Hans Koops voor.

www.nk-utrecht.nl

In de Nieuwe Kerk is er dit seizoen weer een groep mensen die met elkaar op zoek gaan naar de basis van het christelijk geloof. De vorm die wij daarvoor kiezen is de Alpha-cursus. Voor ons is de Alpha erg bekend, maar wellicht goed om eens toe te lichten wat de opzet van de cursus is. Het idee is simpel: we beginnen de avond door met elkaar te eten. Dan luisteren we met elkaar naar een verhaal over een thema. Denk dan aan onderwerpen als 'Wie is Jezus?', 'Waarom en hoe bidden?' en 'De Heilige Geest'. Ten slotte splitsen we op in drie groepen om persoonlijker door te praten. We hebben mooie gesprekken. Bidt u mee voor het Alpha-team en voor de deelnemers?

Zondag 5 maart werd met veel enthousiasme verteld over het doel waarmee we tijdens de vastentijd geld zullen inzamelen. Het geld dat we bijbrengen zal gaan naar het meidenwerk van Youth for Christ in Utrecht. Vanuit het speerpunt van Youth for Christ dat elke jongere in Nederland de kans verdient om Jezus te

leren kennen, zijn er meidenclubs door heel Utrecht opgezet. Ze bieden een veilige ruimte waar de meiden gestimuleerd worden in hun groei en ontwikkeling. De meiden leren hier veel over het gebied van talenten, sociale vaardigheden en respect hebben voor elkaar. Het opgehaalde geld gebruiken ze voor workshops, uitjes, nieuw materiaal voor spellen en knutselmiddagen.

Ook met de kinderen wordt tijdens de vastentijd stilgestaan bij Pasen. In de kerk staat een grote klok met daarop de tekst 'Het moment dat alles verandert'. Deze klok kan worden opengeklapt waarna er elke zondag een andere tijd, tekst en afbeelding te zien is. Zondag 5 maart werd er bijvoorbeeld een afbeelding getoond van Maria die Jezus zalfde met olie (Markus 14:1-11) met daarbij de tekst 'Precies op tijd', passend bij het kinderlied. Zondag 12 maart werd ermee verder gegaan met een afbeelding van Jezus en de discipelen aan het laatste avondmaal (Markus 14:12-25) en de tekst 'Waardevolle momenten'.

Zondag 12 maart was de kickoff van een nieuw project, dat in de kringen en tijdens themazondagen zal worden gebruikt, genoemd 'Feest van het Koninkrijk'. De achterliggende gedachte van het materiaal van 'Feest van het Koninkrijk' is dat God ons wil ontmoeten. Het doel van het project is om als gemeente te ontdekken wat ons drijft als gemeente van Jezus Christus in deze wereld. In de Bijbel lezen we hoe een ontmoeting met God mensen verandert. Denk aan de Samaritaanse vrouw in Johannes 4, maar er zijn veel meer verhalen te noemen. Ds Lydia Kansen neemt graag het appèl over dat de schrijver van het themaboekje doet op de mensen die meedoen aan het 'Feest van het Koninkrijk' en legt de vraag voor: "Ben je bereid en in de gelegenheid om in de komende periode een (extra) investering te doen qua tijd en aandacht om God beter te leren kennen?"

Het vorige project (Umoja) is zaterdag 18 maart afgesloten tijdens de 'BinnensteBuitendag'. Het doel van Umoja was om als individu en als kerkgemeenschap te ontdekken waar je Jezus kan volgen en Hem kan laten zien in je eigen omgeving. Tijdens de BinnensteBuitendag werd dit in de praktijk gebracht door verschillende kringen door vrijwilligerswerk te doen. Zo heeft een groep geholpen bij 'De Toevlucht', de nachtopvang voor mannen zonder verblijfspapieren. Ook werd geholpen in de Weggeefwinkel aan de 2e Daalsedijk door op te ruimen. Er werden vijf volle auto's met kapotte, oude en vieze spullen en kleding weggebracht naar het grofvuil en de kringloop om zo weer ruimte te krijgen voor een nieuwe Voorjaars-weggeefcollectie. De dag werd afgesloten met een gezamenlijke barbecue in de Nieuwe Keten.

www.tuindorperkerk.nl

Druk, druk, druk in deze Vastentijd. Er gebeurt weer van alles in de gemeente. Vooral de kinderen in de kindernevendienst zijn druk in de weer. Afgelopen zondag hebben ze koekjes gebakken voor het opvanghuis in Moldavië.

Na de dienst werden de koekjes onder het koffiedrinken verkocht. Er werd meer dan 65 euro opgehaald! Ook dit geld kan weer in de vastenpotjes die de kinderen mee naar huis hebben genomen om zo geld in te zamelen voor de kinderen in Moldavië.

Natuurlijk worden er ook weer 'sobere maaltijden' gehouden. Ook deze staan in het teken van Moldavië. De laatste is op donderdag 6 april. Okke Wisse, geestelijk verzorger in de Van der Hoevenkliniek, vertelt tijdens het eten over zijn werk en over de besteding van de vastenpotten het afgelopen jaar. Inloop vanaf 18.00 uur. Om 19.30 wordt er afgerond. Graag aanmelden: hoek.cc@gmail.com

Op Witte Donderdag, dit jaar op 13 april, wordt zoals ieder jaar de Seder gevierd in de Tuindorperkerk. In dit nummer van *Kerk in de Stad* staat een uitleg daarvan, op pagina 3. U bent van harte welkom om deze maaltijd met ons mee te vieren. Het begint om 19.00 uur. Op donderdag 20 april is er om 20.00 uur weer een film in Huis in de Wijk. Zie het bericht hierover elders in dit paasnummer.

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

www.protestantszuilen.nl

De maand april is de start van een nieuwe fase in Zuilen: we kerken tweemaal per maand samen, en werken verder aan de concretisering van onze plannen. Eind maart vieren we al samen, in een dienst waarin we afscheid namen van ds Mendie Hofma. Vier jaar heeft zij haar rol als wijkpredikant vervuld, in een situatie waarbij zij van te voren wist dat het vier jaar zou duren, waarbij we in eerste instantie nog samen met haar aan groei hoopten te werken, en waarbij we uiteindelijk op een Kerk op Zuilen uitkwamen... ook vanaf deze plek dank aan ds Hofma, voor haar inzet, haar flexibiliteit, haar aandacht.

Zondag 2 april vieren we samen in de Oranjekapel; ds Peter van der Schans gaat voor. Op palmzondag vieren we de intocht in Jeruzalem, in de Bethelkerk met ds E.P. van der Veen, in de kapel kunnen we weer een beroep doen op een trouwe gastvoorganger, ds Hans Kronenburg. De goede week gaan we samen in: op maandag, dinsdag en woensdag is er een avondgebed in de Bethelkerk. Witte Donderdag delen we een sobere maaltijd, en vieren daarna het avondmaal in de Bethelkerk; voorgangers zijn ds Gertine Blom en ds Auli van 't Spijker. Goede Vrijdag is ds Hans Kronenburg voorganger in de Oranjekapel. Ook de paaswake is in de Oranjekapel, met ds Gertine Blom. Eerste paasdag is er een feestelijke viering in de Bethelkerk, waarin Timo Hoogendoorn, zoon van Anke en Jan, gedoopt zal worden. De laatste twee zondagen van de maand april vieren we weer ieder op onze eigen plek. Zondag 23 april gaan Jorine de Klerk (Bethelkerk) en Mariecke van den Berg (Oranjekapel) voor; op 30 april zijn ds Gertine Blom (Bethelkerk) en ds Erna Treurniet (Oranjekapel) voorgangers in Zuilen.

'KidSjes'**HULPVERLENING**

Wilt u uw verhaal kwijt?
Iets bespreken?
Persoonlijk contact?
Wij hebben altijd tijd
voor een gesprek of chat:

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

TELEFONISCHE HULPDIENST
DAG EN NACHT AANDACHT

030 - 294 33 44 www.telefonischehulpdienstutrecht.nl

TUINONDERHOUD

De tuinklusser voor al u werkzaamheden in tuin

**bestrating
schuttingen
snoeiwerk**

030 - 686 58 58
tel 0655713383
Hoveniersbedrijf **Tuinland**
www.tuinensierbestratingmiddennederland.nl

**PRAKTISCHE
HULP**

Praktische en betrouwbare ondersteuning bij wat u zelf niet (meer) kunt doen.

Klussen, financieel overzicht, computerhulp, levenstestament.

www.KloosterKlussen.nl

Wiebe Kloosterman, tel. 06 - 5323 7165

REPARATIE**Klokkenatelier
Jan Haasnoot**

Voor al uw klokken, barometers en horloge-reparaties (reparatie en verkoop)
Kees van Bohemenhof 9,
3544 MC Utrecht.
Tel: 030-6034247
www.klokken-barometers.nl

Met een abonnement op **Kerk in de Stad** verzekert u zich elke maand van actueel Utrechts kerknieuws. Oecumenisch van geest, inspirerende verhalen van stadsgenoten en aandacht voor de rijke, christelijke cultuur van onze stad!

Een kleine advertentie van een paar regels (zoals een oproep) bedraagt 15 euro.

**Aanleveren
van advertenties:**

advertenties@
protestant-utrecht.nl

of telefoneren naar:

030 273 75 40
www.pgu.nu

*Steeds op de hoogte
blijven van de nieuw
verschenen boeken
op het christelijk en
kerkelijk erf?*
www.boekentafels.nl

**Reisboekhandel
INTERGLOBE
Reisgidsen****Landkaarten
(overzichtskaarten
en deelkaarten
van - bijna - alle
landen ter wereld**

Vinkenburgstraat 7
3512 AA Utrecht
telefoon 030-2340401
www.interglobetravel.nl

Prins
Schoonmaakdiensten

- Schoonmaakonderhoud
- Glazenwassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Betrouwbaar
Prettig
Professioneel

Schaverijstraat 37 • 3534 AS Utrecht
030-2488370 • www.prinsbv.nl

**Ik kies voor een afscheid
dat écht vertrouwd voelt.**

Wilt u dat zij uw uitvaart straks in vertrouwde handen kunnen geven? Kies dan voor een lidmaatschap bij Barbara Uitvaartverzorging. Wij bieden steun, begrip en nemen zorgen uit handen. Zodat uw familie er niet alleen voor staat. Altijd dicht bij U.

barbara
uitvaartverzorging
Utrecht - Vleuten

030 - 296 66 66 | www.barbarauitvaart.nl

Hiske Alting & Pauline Res

Geertekerkhof 3
3511 XB Utrecht
06 45 363 220
altinguitvaarten.nl

ruimte voor afscheid
alting uitvaarten

**steenhouwerij
JOH. JANSEN & Zn.**

AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN
VERWEZENLIJKT WORDEN.

Gansstraat 128-130 te Utrecht
Telefoon: 030 - 2516955

**STEENHOUWERIJ
JONGERIUS
& VAN GILS**

Grafmonumenten & Urnenmonumenten

Grote showroom en showtuin met meer dan 150 modellen op voorraad.

- Een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- Eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- Complete verzorging van vergunning tot plaatsing.

Ma 1/1m vrijdag 8.00 - 17.00
Zaterdag 10.00 - 14.00
Wij verzoeken u voor uw bezoek telefonisch een afspraak te maken.
Bezoek aan huis is in overleg ook mogelijk

Schaverijstraat 59, Utrecht - tel. 030-2444004 - www.steenhouwerij.nl

À Dieu *Waardig afscheid nemen in het Licht van de Eeuwige*

Geen band (meer) met de kerk, maar wel een christelijke uitvaartplechtigheid? De voorgangers van À Dieu zijn bereikbaar op 085 - 489 49 01 (9-21 uur).
Initiatief: Protestantse Gemeente Utrecht (PKN)
www.adieu-uitvaartdiensten.nl

**PCB werd opgericht
door leden van de Protestantse
kerken in Utrecht in 1933**

De kernwaarden van onze oprichters zijn voor ons nu nog steeds leidend bij het verzorgen van uitvaarten

Uitvaartleiders: David van de Waal, Elly Bakker,
Peter van Bennekom en Redolf Huiting

**Dag en nacht bereikbaar voor directe hulp
na overlijden (030) 262 2244**

PCB
UITVAARTZORG

Meer informatie: pcbuitvaartzorg.nl

PCB UTRECHT
PCB BILTHOVEN
PCB NIEUWEGEIN
PCB VIANEN

Donaudreef 25
3561 EL Utrecht
[030] 262 2244

BGNU

www.kinderdienst.nl

dé website voor leiding
van kindernevendienst
en kinderveerdienst

**INSTALLATIEBEDRIJF
VOSSEBELT**

Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is al **bijna 50 jaar** een vakkundige partner voor al uw werkzaamheden op het gebied van:

- Centrale verwarming
- Luchtverwarming
- Stadsverwarming
- Koeling
- Mechanische ventilatie
- Loodgieters werkzaamheden
- Service en onderhoud
- Verhuur, lease en verkoop CV-ketels
- Ontstoppingswerkzaamheden
- Regeltechniek
- Duurzame energie
- Zonnepanelen

G-SNed UNETO-VNI STEK W ES INSTAL

Pakketboot 5 | 3991 CH Houten | Tel. (030) 2885108 | info@vossebelt.org
U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal | **Kijk op onze website www.vossebelt.org**

Paasjubel Domplein bij zonsopgang

Rixt van de Voorde

Paaszon­dag 16 april, 6.15 uur

Het is nog donker. Aan het eind van de nacht verzamelen zich honderden mensen op het Domplein. Wij wachten in stilte.

Dan trompetgeschal, een gedicht, een lied. Langzaam gloort het morgenlicht en wij lezen het paasevangelie. Ontwaakt! De Heer is waarlijk opgestaan! We bidden en zingen. En bij het 'U zij de glorie' nemen de klokken van de Domtoren onze jubel

over. De Magdalena klok, de kleine klokken, de grote klokken en de allerswaarste, de Salvatorklok. Ze klinken allemaal. Een overweldigend geluid draagt onze boodschap over de mensen van het plein heen, naar de stad, het land in. Het Paasfeest kan beginnen.

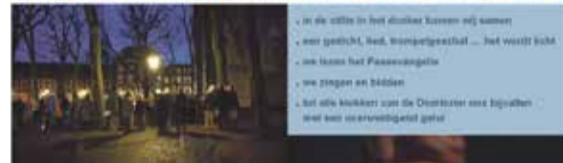
Wilt u aanwezig zijn bij deze interkerkelijke paasjubel? Kom dan in alle vroegte naar het Domplein.

Wie wil kan aansluiten bij het paasontbijt in de Domkerk. Van harte welkom (met vrijwillige bijdrage)...

Welkom bij de Paasjubel tijdens zonsopgang!

DOMPLEIN UTRECHT
PAASZONDAG 16 APRIL 2017 - 06.15 UUR

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE
UTRECHT EN VERSCHIJNT
MAANDELIJKS

REDACTIE

Elly Bakker,
Sietske Gerritsen,
Arnold Rietveld
Frans Rozemond
Agnes Stekelenburg

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
e-mail:
kerkindestad@protestant-utrecht.nl

Dit blad verschijnt maandelijks op de laatste of eerste vrijdag.
Artikelen en berichten uiterlijk op de maandag van de week vóór verschijning naar:
kerkindestad@protestant-utrecht.nl
Kopij kerkdiensten mailen naar:
preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk):
Grietje Hofman
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Rik Boonstra
De Haven: Wilma Wolswinkel
Jacobikerk: Hester van de Kaa
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers
Nicolaïkerk: Steven Slappendel
Nieuwe Kerk: Harmen van Doorn
Johannescentrumgemeente:
Anneke de Klerk
Utrecht West:
Jurjen de Pauw
Tuindorpkerk: Jan Verkerk
Zuilen: Marloes Dankers
(Bethelkerk) en Annemieke Schuur
(Oranjekapel)

ADMINISTRATIE

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
abonnement@protestant-utrecht.nl
Voor een abonnement op Kerk in de Stad vragen wij per adres een bijdrage van 35 euro per jaar in de productie- en verzendkosten. Elk jaar ontvangt u in september een acceptgiro om de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
NL37INGB0000766042

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®,
Gorinchem
www.narratio.nl

'Ik hoop ooit mensen verder te kunnen helpen'

* Bij Villa Vrede laten ook de kinderen zich niet onbetuigd (foto Wilma Rozenga).

Villa Vrede-bezoekers

Te beginnen in deze paaseditie van Kerk in de Stad zal elke twee maanden, dus om-en-om, een interview staan met een bezoeker (v/m) van Villa Vrede. Bewust is hierbij gekozen om deze mensen niet in beeld te brengen. Dit vanwege de gevoeligheid van hun situatie. Hun verhalen, opgetekend door vrijwilliger Gottfrid van Eck, zijn bedoeld om deze mensen in een andere betekenis van het woord 'zichtbaar' te maken in onze stedelijke samenleving. We beginnen met de Marokkaanse Fatiha, moeder van twee kinderen.

Gottfrid van Eck

Gezichten van Villa Vrede (I)

Fatiha Miezour is een alleenstaande moeder van twee jonge meisjes, 7 en 4 jaar oud. Ze komt uit Marokko en verblijft sinds 2012 in Nederland, zonder verdere familie. Fatiha is in afwachting van haar status als asielzoeker. Over twee maanden doet de rechtbank een uitspraak. Een vraagspreek.

Hoe ervaar je jouw verblijf in Nederland?

In het begin vond ik het ingewikkeld om hier te zijn. Na mijn vertrek uit Marokko kreeg ik eerst onderdak bij een Marokkaans-Nederlands gezin in Utrecht. Het contact verliep nogal moeizaam. Na zes maanden moest ik daar

weg. STIL (een solidariteitsorganisatie in Utrecht voor uitgeprocedeerde vluchtelingen, mensen in asielprocedure en migranten zonder papieren, (red.) heeft naar een nieuwe plek voor mij gezocht en voor tien maanden konden we bij een Nederlands gezin in Driebergen wonen. Ik kreeg een eigen kamer en we voelden ons er thuis. Maar die familie ging verhuizen en dus moesten ook wij daar weg. Gelukkig konden we vrij snel bij een nieuw gezin in Amsterdam terecht. We bleven een jaar en zij zijn haast familie van ons geworden. We hebben nog altijd contact, we bellen en zien elkaar regelmatig. Maar uiteindelijk wilde ik terug naar Utrecht. STIL kon ons helpen aan een eigen woning in Kanaleneiland en zou ons bijstaan bij het verkrijgen van een verblijfsvergunning.

Voor mijn kinderen was het stressvol om steeds opnieuw te moeten beginnen, met telkens een nieuwe school, nieuwe vriendjes en vriendinnetjes. Daarom moest ik sterk zijn, vooral voor hen. Dat vind ik moeilijk. Want het is ook voor mij een heel spannende tijd. Maar ik krijg veel hulp en steun.

Wat heb je ontdekt in de tijd dat je hier bent?

Ik vind het opvallend hoeveel vrijheid er in Nederland is, vooral voor vrouwen. Ze mogen zijn wie ze zijn, leven zoals ze zelf willen. Dat was ik in Marokko niet gewend, daar hoor je als vrouw altijd dienstbaar te zijn aan mannen. Vrouwen kunnen hier gewoon naar school en gaan werken. Ik zie in Nederland ook minder angst, er is meer openheid. Alles is bespreekbaar.

Wat betekent Villa Vrede voor jou?

In één woord: familie. Dat ervaren mijn kinderen ook zo. Ze komen hier graag om mee te doen aan activiteiten of om te spelen met andere kinderen. Dat contact is heel belangrijk voor ons. Niet alleen met andere vrouwen en

kinderen, maar ook met Wilma (coördinator Villa Vrede) en Marieke (pastor voor vluchtelingen en asielzoekers). Zij steunen ons, ook met praktische zaken zoals zweemles en taalles. Zonder Villa Vrede en STIL had ik het nooit volgehouden.

Welke talenten heb je?

Ik vind koken erg leuk en doe dat soms op feestelijke momenten van Villa Vrede. Ik zou daarnaast graag voor ouderen willen zorgen, want dat vind ik fijn en belangrijk. Ik kan goed luisteren naar anderen.

Wat zou je andere mensen wil meegeven?

Tegen mensen zonder papieren wil ik zeggen: wees sterk, houd vol. Ik weet hoe moeilijk dat is, maar je moet moed houden voor je kinderen en actief blijven werken aan je toekomst. Alleen maar bezig zijn met angst en stress werkt verlamdend. Daarom moet je iets doen.

Als je burgemeester van Utrecht of minister-president van Nederland was, wat zou je doen?

Ik zou mensen zonder papieren willen helpen, met een vaste woonplek, met scholing. Vooral moeders met kinderen. Wanneer een moeder angstig en gestrest is, heeft dat negatieve gevolgen voor haar kinderen. Als de zorg voor moeders goed is, helpt dat tegelijk ook anderen.

Wat is jouw hoop voor de toekomst?

Ik hoop op een vaste woonplek in Utrecht, op een school waar mijn dochters kunnen blijven en kansen krijgen voor hun toekomst. Ik zou zelf ook graag meer scholing willen, vooral om beter de Nederlandse taal te spreken en schrijven. Ten slotte hoop ik ooit mensen in problemen, bijvoorbeeld mensen zonder papieren, verder te helpen. Want ik weet hoe belangrijk dat is.

Auteur is pr-vrijwilliger bij Villa Vrede.